ΝΑ ΑΠΑΞΙΩΣΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 171
ΜΑΪΟΣ
2017
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Η αργία εγέννησε την πενίαν.
Η πενία έτεκεν την πείναν.
Η πείνα παρήγαγε την όρεξιν.
Η όρεξις εγέννησε την αυθαιρεσίαν.

ΜΑΙΟΣ
2017
1,5 ΕΥΡΩ

Η αργία εγέννησε την πενίαν.
Η πενία έτεκεν την πείναν.
Η πείνα παρήγαγε την όρεξιν.
Η όρεξις εγέννησε την αυθαιρεσίαν.
Η αυθαιρεσία εγέννησε την ληστείαν.
Η ληστεία εγέννησε την πολιτικήν.
Ιδού η αυθεντική καταγωγή του τέρατος τούτου...

Η αργία εγέννησε την πενίαν.
Η πενία έτεκεν την πείναν.
Η πείνα παρήγαγε την όρεξιν.
Η όρεξις εγέννησε την αυθαιρεσίαν.
Η αυθαιρεσία εγέννησε την ληστείαν.
Η ληστεία εγέννησε την πολιτικήν.
Ιδού η αυθεντική καταγωγή του τέρατος τούτου...

Αλ. Παπαδιαμάντης
"Οι έμποροι των εθνών"

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Το 2014 στελέχη του Συριζα διακήρυτταν την έλευση του «νέου ΕΑΜ» θέλοντας να δώσουν μ' αυτό τον τρόπο, όχι τόσο το στίγμα των αγωνιστικών τους προθέσεων, ή των πολιτικών φιλοδοξιών τους, αλλά να διεκδικήσουν την συνέχεια ενός «ένδοξου» παρελθόντος παρ' όλη την αναμφίβολη και ομολογημένη συντριπτική ήττα που φέρει για την αριστερά. Τρία χρόνια αργότερα βουλευτής των ΑΝΕΛ χαρακτήρισε την κυβέρνηση Συριζα-Ανελ ***κατοχική*** λέγοντας συγκεκριμένα ότι «*είμαστε και εμείς κυβέρνηση κατοχής, από το 2010 υπάρχει μια ιδιότυπη κυβέρνηση κατοχής. Κάνουμε ανταρτοπόλεμο, όπως και όλες οι κυβερνήσεις*». Ουδείς, είτε βουλευτής είτε υπουργός της αριστερο-δεξιάς συγκυβέρνησης, τον εγκάλεσε ουδείς τον διέψευσε, ουδείς πρότεινε την αποπομπή του.

Επιστρέφοντας, επίσης, σ' άλλα «χνάρια», όπως εκείνα του «βρώμικου» '89 μ' ευκολία κάποιος θα διακρίνει ορισμένους σημαντικούς λόγους της μεταπολιτευτικής νομιμοποίησης των κομμουνιστικών κομμάτων. Θα διακρίνει, όμως, και τις «εκκρεμότητες», τα σχέδια που καθυστέρησαν εξ αιτίας της αντοχής του παπανδρεϊκού Πασόκ και οδήγησαν στην πρόσκαιρη αμφισβήτηση τού μεγέθους της χρησιμότητας των κομμουνιστικών εφεδρειών του μεταπολιτευτικού πολιτικού συστήματος. Και ήρθε η περίοδος της «κρίσης», της «χρεωκοπίας», της απαξίωσης του πολιτικού συστήματος, των μνημονίων, της έλευσης του ΔΝΤ και της τρόικας, της συρρίκνωσης των πάλαι ποτέ μεγάλων σε ποσοστά κομμάτων, όπως η ΝΔ και κυρίως το Πασόκ. Κομματικοί σχηματισμοί, που εναλλάσσονταν στην εξουσία έχοντας, όμως πάντοτε στο πλάι τους την κυρίως διασπασμένη και ενίοτε ενωμένη αριστερά, η οποία αποτέλεσε διαχρονικά τον συνεγγυητή του πολιτικού συστήματος.

Το «νέο ΕΑΜ» ήρθε στην εξουσία κουβαλώντας ορισμένα διόλου ευκαταφρόνητα πολιτικά εφόδια, που προφανώς υποτίμησαν ή αδυνατούσαν να αναλύσουν οι προκάτοχοί του. Το εθνικοπατριωτικό μέτωπο που συγκροτήθηκε αποδείχθηκε ότι είχε εκείνο το εύρος που του επιτρέπει ακόμη να εκπροσωπεί έναν ευρύτερο πολιτικό πόλο, όπως αποδεικνύεται: από την σταθερή και απολύτως αδιατάρακτη συμμετοχή στην κυβέρνηση των Ανελ, την σταθερή συμμετοχή στελεχών του Πασόκ, αλλά και την διακεκριμμένη στήριξη ακραιφνώς καραμανλικών (πρόεδρος Δημοκρατίας Π. Παυλόπουλος, αναπληρωτής υπουργός Δικαιοσύνης Παπαγγελόπουλος).

Η άνοδος, όμως, στην εξουσία του «νέου ΕΑΜ» χαρακτηρίστηκε και από την ανοιχτή στήριξη σημαντικών τμημάτων (φιλοένοπλων και μη) της λεγόμενης αντιεξουσιαστικής αριστεράς. Έτσι η αριστερά των «αγώνων» (μαζί με τα απολύτως προσαρτημένα σ' αυτήν τμήματα του «χώρου») βρήκε το «λιμάνι», που αναζητούσε διακαώς και διαχρονικά, διαδηλώνοντας με πάθος υπέρ του «ΟΧΙ» στο περιβόητο δημοψήφισμα του Ιουλίου του 2015, βάζοντας ουσιαστικά την ταφόπλακα, όπως αποδείχθηκε, σε ένα μεγάλο μέρος των μελλοντικών

«ΟΤΙ ΤΟΥ ΦΑΝΕΙ ΤΟΥ ΛΟΛΟΣΤΕΦΑΝΗ» Ή «ΕΙΝΑΙ ΠΟΝΗΡΟΣ Ο ΒΛΑΧΟΣ»;;;

Η πρόσφατη συνέντευξη Τσίπρα στον Χατζηνικολάου και συγκεκριμένα στο δελτίο ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού Antenna πραγματοποιήθηκε μόλις λίγες ημέρες μετά την συνέντευξη, που έδωσε στην εφημερίδα Wall Street Journal και στην οποία δεν δίστασε, φυσικά καθ' υπόδειξιν, να συμμορφωθεί και να δεχθεί την «πατρότητα» όλων ανεξαιρέτως των μνημονίων.

Η πρώτη συνέντευξη απευθύνεται, κυρίως, στο «εξωτερικό», αποτελεί πρώτα απ' όλα την έσχατη δήλωση πλήρους υποταγής, αφού, όπως είπαμε, διεκδικεί και αναλαμβάνει την πατρότητα όλων των μνημονίων, που ονομάζονται πλέον πακέτα σωτηρίας. Ο Τσίπρας, δηλαδή, όχι μόνο δεν κάνει πια τον «δύσκολο», όσον αφορά την αποδοχή της λεγόμενης ιδιοκτησίας του τρέχοντος μνημονίου, αλλά ανοιχτά, δημόσια, αυτοανακηρύσσεται «πατέρας» κάθε μνημονίου, που έχει προηγηθεί. Ομολογεί, τελικά, και όπως φαίνεται την καταλληλότερη στιγμή, ότι και τότε δούλευε για αυτόν ακριβώς τον σκοπό.

Η δεύτερη συνέντευξη έρχεται να συμπληρώσει την πρώτη· απευθύνεται κυρίως στο «εσωτερικό», ενώ η επιλογή να δοθεί στον Χατζηνικολάου έρχεται να επιβεβαιώσει τις σχέσεις, που έχουν κτιστεί με τα νέα τζάκια των εκδοτών και μάλιστα εκείνων, που φαίνονται διατεθειμένοι, αλλά και ικανοί, να προχωρήσουν το αφήγημα της λειτουργικής συγχώνευσης αριστεράς-δεξιάς.

λιτική της, που έβαζε στον «γύψο» την Ελλάδα και ότι σε «***πολιτικό επίπεδο***» είχε δίκιο, αλλά τώρα που την γνώρισε προσωπικά είδε το φως το αληθινό και το επουράνιο και «***κατάλαβε***» ότι «***είναι μια πολιτικός που έχει συναίσθηση της ευθύνης***».

Στύψαμε στην κυριολεξία το μυαλό μας για να ξεκαθαρίσουμε αυτόν τον «γρίφο»: αφού τότε ο Τσίπρας «ορθώς πίστευε» ότι η κυρά Μέρκελε *έπρεπε να κάνει πίσω από την πολιτική της*, πώς γίνεται, όταν την γνώρισε από κοντά να κατάλαβε ότι παρ' όλα αυτά «είναι μια πολιτικός που έχει την συναίσθηση της ευθύνης»; Μήπως τον πήρε στα γόνατά της και του έκανε νταχτιρντί και έτσι την συμπάθησε; Μήπως ο Τσίπρας «τρελάθηκε», μήπως έχει σαλτάρει κανονικά, μήπως «τραβάει κορδέλα»;

Τίποτα απ' όλα αυτά. Ο Τσίπρας, απλώς, πουλάει «τρέλα», είναι ένας κοινός «παπατζής», του οποίου παρ' ότι η μπογιά πλέον δεν περνάει, στέκεται εκεί που στέκεται μόνο και μόνο, επειδή αυτό έχουν επιλέξει για την ώρα τα μεγάλα αφεντικά. Η περίοδος του «παπατζή» Τσίπρα είναι όχι μόνο χρήσιμη, αλλά και απαραίτητη για την επιβολή, αλλά και την διατήρηση της περιβόητης κοινωνικής ομαλότητας.

«Τα μέτρα που έρχονται είναι το εξιτήριο από τα μνημόνια», ισχυρίστηκε στην ίδια συνέντευξη προσθέτοντας ότι «***η χώρα αναβαθμίζεται γεωπολιτικά και οικονομικά***» ότι «***είναι πόλος σταθερότητας***» (!)

Παρ' ότι, λοιπόν, η «εξίσωση» είναι πράγματι δύσκολο να λυθεί, εμείς τα καταφέραμε. Η εξήγηση είναι πολύ απλή. Ο Τσίπρας δεν έχει πρόβλημα να λέει στον οποιοδήποτε αυτό, που θέλει να ακούσει. Κάνει τον κόκορα και αμέσως μετά κάνει την πάπια, κάνει το λιοντάρι και στο επόμενο λεπτό μεταμορφώνεται σε κότα, καμώνεται τον Κάστρο των Βαλκανίων και την επόμενη

όλες οι κυβερνήσεις». Ουδείς, είτε βουλευτής είτε υπουργός της αριστερο-δεξιάς συγκυβέρνησης, τον εγκάλεσε ουδείς τον διέψευσε, ουδείς πρότεινε την αποπομπή του.

Επιστρέφοντας, επίσης, σ' άλλα «χνάρια», όπως εκείνα του «βρώμικου» '89 μ' ευκολία κάποιος θα διακρίνει ορισμένους σημαντικούς λόγους της μεταπολιτευτικής νομιμοποίησης των κομμουνιστικών κομμάτων. Θα διακρίνει, όμως, και τις «εκκρεμότητες», τα σχέδια που καθυστέρησαν εξ αιτίας της αντοχής του παπανδρεϊκού Πασόκ και οδήγησαν στην πρόσκαιρη αμφισβήτηση τού μεγέθους της χρησιμότητας των κομμουνιστικών εφεδρειών του μεταπολιτευτικού πολιτικού συστήματος. Και ήρθε η περίοδος της «κρίσης», της «χρεωκοπίας», της απαξίωσης του πολιτικού συστήματος, των μνημονίων, της έλευσης του ΔΝΤ και της τρόικας, της συρρίκνωσης των πάλαι ποτέ μεγάλων σε ποσοστά κομμάτων, όπως η ΝΔ και κυρίως το Πασόκ. Κομματικοί σχηματισμοί, που εναλλάσσονταν στην εξουσία έχοντας, όμως πάντοτε στο πλάι τους την κυρίως διασπασμένη και ενίοτε ενωμένη αριστερά, η οποία αποτέλεσε διαχρονικά τον συνεγγυητή του πολιτικού συστήματος.

Το «νέο ΕΑΜ» ήρθε στην εξουσία κουβαλώντας ορισμένα διόλου ευκαταφρόνητα πολιτικά εφόδια, που προφανώς υποτίμησαν ή αδυνατούσαν να αναλύσουν οι προκάτοχοί του. Το εθνικοπατριωτικό μέτωπο που συγκροτήθηκε αποδείχθηκε ότι είχε εκείνο το εύρος που του επιτρέπει ακόμη να εκπροσωπεί έναν ευρύτερο πολιτικό πόλο, όπως αποδεικνύεται: από την σταθερή και απολύτως αδιατάρακτη συμμετοχή στην κυβέρνηση των Ανελ, την σταθερή συμμετοχή στελεχών του Πασόκ, αλλά και την διακεκριμμένη στήριξη ακραιφνώς καραμανλικών (πρόεδρος Δημοκρατίας Π. Παυλόπουλος, αναπληρωτής υπουργός Δικαιοσύνης Παπαγγελόπουλος).

Η άνοδος, όμως, στην εξουσία του «νέου ΕΑΜ» χαρακτηρίστηκε και από την ανοιχτή στήριξη σημαντικών τμημάτων (φιλοένοπλων και μη) της λεγόμενης αντιεξουσιαστικής αριστεράς. Έτσι η αριστερά των «αγώνων» (μαζί με τα απολύτως προσαρτημένα σ' αυτήν τμήματα του «χώρου») βρήκε το «λιμάνι», που αναζητούσε διακαώς και διαχρονικά, διαδηλώνοντας με πάθος υπέρ του «ΟΧΙ» στο περιβόητο δημοψήφισμα του Ιουλίου του 2015, βάζοντας ουσιαστικά την ταφόπλακα, όπως αποδείχθηκε, σε ένα μεγάλο μέρος των μελλοντικών αγωνιστικών κινητοποιήσεων. Το «νέο ΕΑΜ» δεν μάσησε, απλά, το κίνημα, αλλά έφτυσε και τα «κουκούτσια»...

Η σιωπηλή παραχώρηση ορισμένων εξω-θεσμικών κινηματικών αρμοδιοτήτων (όταν δεν υπάγονται αφανώς ή μη στην λειτουργία κάποιων ΜΚΟ) στην διαχείριση όψεων του προσφυγικού ζητήματος, δεν αποτελεί μόνο μια χαρακτηριστική ένδειξη τού δούναι και λαβείν, αλλά και μια λειτουργική για το καθεστώς κινηματική διασύνδεση.

Ο βαθμός της προσάρτησης είναι τέτοιος, που δύσκολα κρύβεται, ακόμα και όταν η προσάρτηση αυτή ενδύεται τον μανδύα της δήθεν αυθεντικής αντιπολίτευσης ή όταν επιλέγονται τα διαφημιστικά τρικ ενός αξιοθρήνητου ακτιβισμού.

Θα τονίσουμε, ακόμη, έστω και αν επαναλαμβανόμαστε ότι το «νέο ΕΑΜ» από την πρώτη στιγμή ευνοούνταν από την κοινοβουλευτική σταθεροποίηση της Χρυσής Αυγής και μάλιστα ως τρίτο κόμμα, όχι μόνο επειδή αυτή η σταθεροποίηση μονιμοποιεί τις εκλογικές απώλειες τόσο της ΝΔ, όσο και του Πασόκ, και σε μικρότερο ποσοστό και του ΚΚΕ, αλλά πολύ περισσότερο επειδή εμπεδώνει μια ευρεία κοινωνική νομιμοποίηση της λογικής του εθνικοπατρι-

Η πρόσφατη συνέντευξη Τσίπρα στον Χατζηνικολάου και συγκεκριμένα στο δελτίο ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού Antenna πραγματοποιήθηκε μόλις λίγες ημέρες μετά την συνέντευξη, που έδωσε στην εφημερίδα Wall Street Journal και στην οποία δεν δίστασε, φυσικά καθ' υπόδειξιν, να συμμορφωθεί και να δεχθεί την «πατρότητα» όλων ανεξαιρέτως των μνημονίων.

Η πρώτη συνέντευξη απευθύνεται, κυρίως, στο «εξωτερικό», αποτελεί πρώτα απ' όλα την έσχατη δήλωση πλήρους υποταγής, αφού, όπως είπαμε, διεκδικεί και αναλαμβάνει την πατρότητα όλων των μνημονίων, που ονομάζονται πλέον πακέτα σωτηρίας. Ο Τσίπρας, δηλαδή, όχι μόνο δεν κάνει πια τον «δύσκολο», όσον αφορά την αποδοχή της λεγόμενης ιδιοκτησίας του τρέχοντος μνημονίου, αλλά ανοιχτά, δημόσια, αυτοανακηρύσσεται «πατέρας» κάθε μνημονίου, που έχει προηγηθεί. Ομολογεί, τελικά, και όπως φαίνεται την καταλληλότερη στιγμή, ότι και τότε δούλευε για αυτόν ακριβώς τον σκοπό.

Η δεύτερη συνέντευξη έρχεται να συμπληρώσει την πρώτη· απευθύνεται κυρίως στο «εσωτερικό», ενώ η επιλογή να δοθεί στον Χατζηνικολάου έρχεται να επιβεβαιώσει τις σχέσεις, που έχουν κτιστεί με τα νέα τζάκια των εκδοτών και μάλιστα εκείνων, που φαίνονται διατεθειμένοι, αλλά και ικανοί, να προχωρήσουν το αφήγημα της λειτουργικής συγχώνευσης αριστεράς-δεξιάς. Ένα αφήγημα που ήδη μετράει δεκαετίες πίσω με ορόσημο, βέβαια, την συγκυβέρνηση του '89.

Σ' αυτήν, λοιπόν, την δεύτερη συνέντευξη ο Τσίπρας εμφανίζεται σαν ένας ταλαντούχος αυλοκόλακας, χαρακτηρίζει «σοβαρό και σεβαστό τον Σόιμπλε», ενώ όταν ερωτάται αν μετανιώνει για όσα παλαιότερα δήλωνε για την Μέρκελ, απαντά ότι «***τότε ορθώς πίστευα ότι έπρεπε να κάνει πίσω από την πολιτική της, που έβαζε στον "γύψο" την Ελλάδα. Σε πολιτικό επίπεδο είχα δίκιο, αλλά τώρα που την γνώρισα προσωπικά είδα ότι είναι μια πολιτικός που έχει συναίσθηση της ευθύνης και παρ' ότι είναι στο κεντροδεξιό κόμμα ανοιχτόμυαλη, όπως φάνηκε από την στάση της για το Προσφυγικό***».

η κυρά Μέρκελ *έπρεπε να κάνει πίσω από την πολιτική της*, πώς γίνεται, όταν την γνώρισε από κοντά να κατάλαβε ότι παρ' όλα αυτά «είναι μια πολιτικός που έχει την συναίσθηση της ευθύνης»; Μήπως τον πήρε στα γόνατά της και του έκανε νταχτιρντί και έτσι την συμπάθησε; Μήπως ο Τσίπρας «τρελάθηκε», μήπως έχει σαλτάρει κανονικά, μήπως «τραβάει κορδέλα»;

Τίποτα απ' όλα αυτά. Ο Τσίπρας, απλώς, πουλάει «τρέλα», είναι ένας κοινός «παπατζής», του οποίου παρ' ότι η μπογιά πλέον δεν περνάει, στέκεται εκεί που στέκεται μόνο και μόνο, επειδή αυτό έχουν επιλέξει για την ώρα τα μεγάλα αφεντικά. Η περίοδος του «παπατζή» Τσίπρα είναι όχι μόνο χρήσιμη, αλλά και απαραίτητη για την επιβολή, αλλά και την διατήρηση της περιβόητης κοινωνικής ομαλότητας.

«***Τα μέτρα που έρχονται είναι το εξιτήριο από τα μνημόνια***», ισχυρίστηκε στην ίδια συνέντευξη προσθέτοντας ότι «***η χώρα αναβαθμίζεται γεωπολιτικά και οικονομικά***» ότι «***είναι πόλος σταθερότητας***» (!)

Παρ' ότι, λοιπόν, η «εξίσωση» είναι πράγματι δύσκολο να λυθεί, εμείς τα καταφέραμε. Η εξήγηση είναι πολύ απλή. Ο Τσίπρας δεν έχει πρόβλημα να λέει στον οποιοδήποτε αυτό, που θέλει να ακούσει. Κάνει τον κόκορα και αμέσως μετά κάνει την πάπια, κάνει το λιοντάρι και στο επόμενο λεπτό μεταμορφώνεται σε κότα, καμώνεται τον Κάστρο των Βαλκανίων και την επόμενη στιγμή φανερώνει τον πραγματικό του εαυτό, δηλαδή το πιστότερο δουλικό των μεγάλων αφεντάδων.

Ο Graham Green είχε πει κάποτε ότι «***Σ' έναν τρελό κόσμο, πάντα φαίνεται απλούστερο να υπακούς***».

Τι μένει λοιπόν απ' όλα αυτά; Στο τέλος μένει η υποταγή, η υπακοή και η απόλυτη πειθαρχία. Αυτά προτάσσει το καθεστώς Τσίπρα, αυτά απαιτεί, αυτά διαφημίζει με τον καλύτερο τρόπο, αλλά και με κάθε τρόπο...

ΤΟ ΚΚΕ ΚΑΙ Η ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ...

Ένα Quiz για «γερούς» λύτες. Ποιός είπε το κάτωθι;

«*στην περίπτωση αλλαγής νομίσματος*

διαχρονικά τον συνέγγυητή του πολιτικού συστήματος.

Το «νέο ΕΑΜ» ήρθε στην εξουσία κουβαλώντας ορισμένα διόλου ευκαταφρόνητα πολιτικά εφόδια, που προφανώς υποτίμησαν ή αδυνατούσαν να αναλύσουν οι προκάτοχοί του. Το εθνικοπατριωτικό μέτωπο που συγκροτήθηκε αποδείχθηκε ότι είχε εκείνο το εύρος που του επιτρέπει ακόμη να εκπροσωπεί έναν ευρύτερο πολιτικό πόλο, όπως αποδεικνύεται: από την σταθερή και απολύτως αδιατάρακτη συμμετοχή στην κυβέρνηση των Ανελ, την σταθερή συμμετοχή στελεχών του Πασόκ, αλλά και την διακεκριμμένη στήριξη ακραιφνώς καραμανλικών (πρόεδρος Δημοκρατίας Π. Παυλόπουλος, αναπληρωτής υπουργός Δικαιοσύνης Παπαγγελόπουλος).

Η άνοδος, όμως, στην εξουσία του «νέου ΕΑΜ» χαρακτηρίστηκε και από την ανοιχτή στήριξη σημαντικών τμημάτων (φιλοένοπλων και μη) της λεγόμενης αντιεξουσιαστικής αριστεράς. Έτσι η αριστερά των «αγώνων» (μαζί με τα απολύτως προσαρτημένα σ' αυτήν τμήματα του «χώρου») βρήκε το «λιμάνι», που αναζητούσε διακαώς και διαχρονικά, διαδηλώνοντας με πάθος υπέρ του «ΟΧΙ» στο περιβόητο δημοψήφισμα του Ιουλίου του 2015, βάζοντας ουσιαστικά την ταφόπλακα, όπως αποδείχθηκε, σε ένα μεγάλο μέρος των μελλοντικών αγωνιστικών κινητοποιήσεων. Το «νέο ΕΑΜ» δεν μάσησε, απλά, το κίνημα, αλλά έφτυσε και τα «κουκούτσια»...

Η σιωπηλή παραχώρηση ορισμένων εξω-θεσμικών κινηματικών αρμοδιοτήτων (όταν δεν υπάγονται αφανώς ή μη στην λειτουργία κάποιων ΜΚΟ) στην διαχείριση όψεων του προσφυγικού ζητήματος, δεν αποτελεί μόνο μια χαρακτηριστική ένδειξη τού δούναι και λαβείν, αλλά και μια λειτουργική για το καθεστώς κινηματική διασύνδεση.

Ο βαθμός της προσάρτησης είναι τέτοιος, που δύσκολα κρύβεται, ακόμα και όταν η προσάρτηση αυτή ενδύεται τον μανδύα της δήθεν αυθεντικής αντιπολίτευσης ή όταν επιλέγονται τα διαφημιστικά τρικ ενός αξιοθρήνητου ακτιβισμού.

Θα τονίσουμε, ακόμη, έστω και αν επαναλαμβανόμαστε ότι το «νέο ΕΑΜ» από την πρώτη στιγμή ευνοούνταν από την κοινοβουλευτική σταθεροποίηση της Χρυσής Αυγής και μάλιστα ως τρίτο κόμμα, όχι μόνο επειδή αυτή η σταθεροποίηση μονιμοποιεί τις εκλογικές απώλειες τόσο της ΝΔ, όσο και του Πασόκ, και σε μικρότερο ποσοστό και του ΚΚΕ, αλλά πολύ περισσότερο επειδή εμπεδώνει μια ευρεία κοινωνική νομιμοποίηση της λογικής του εθνικοπατριωτικού μετώπου.

Η απομαζικοποίηση, βέβαια, στενοχωρεί (;) τους κάθε λογής εναπομείναντες κινηματικούς ιθύνοντες, αλλά είναι απορίας άξιον, γιατί θεωρούσαν ή εξακολουθούν να θεωρούν τους χιλιάδες αγωνιστές, όχι χρόνων, αλλά δεκαετιών, κάτι σαν τα πρόβατα που ξέφυγαν από το μαντρί και είναι υποχρεωμένα να γυρίσουν πίσω στ' όνομα του, όλο και περισσότερου, κομμουνισμού, με ολίγη γαρνιτούρα από μια κακοφτιαγμένη σάλτσα, που δεν τρώγεται με τίποτα και που την βαφτίζουν «αναρχία»...

Μάϊος 2017

τον «δύσκολο», όσον αφορά την αποδοχή της λεγόμενης ιδιοκτησίας του τρέχοντος μνημονίου, αλλά ανοιχτά, δημόσια, αυτοανακηρύσσεται «πατέρας» κάθε μνημονίου, που έχει προηγηθεί. Ομολογεί, τελικά, και όπως φαίνεται την καταλληλότερη στιγμή, ότι και τότε δούλευε για αυτόν ακριβώς τον σκοπό.

Η δεύτερη συνέντευξη έρχεται να συμπληρώσει την πρώτη· απευθύνεται κυρίως στο «εσωτερικό», ενώ η επιλογή να δοθεί στον Χατζηνικολάου έρχεται να επιβεβαιώσει τις σχέσεις, που έχουν κτιστεί με τα νέα τζάκια των εκδοτών και μάλιστα εκείνων, που φαίνονται διατεθειμένοι, αλλά και ικανοί, να προχωρήσουν το αφήγημα της λειτουργικής συγχώνευσης αριστεράς-δεξιάς. Ένα αφήγημα που ήδη μετράει δεκαετίες πίσω με ορόσημο, βέβαια, την συγκυβέρνηση του '89.

Σ' αυτήν, λοιπόν, την δεύτερη συνέντευξη ο Τσίπρας εμφανίζεται σαν ένας ταλαντούχος αυλοκόλακας, χαρακτηρίζει «σοβαρό και σεβαστό τον Σόιμπλε», ενώ όταν ερωτάται αν μετανιώνει για όσα παλαιότερα δήλωνε για την Μέρκελ, απαντά ότι ***«τότε ορθώς πίστευα ότι έπρεπε να κάνει πίσω από την πολιτική της, που έβαζε στον "γύψο" την Ελλάδα. Σε πολιτικό επίπεδο είχα δίκιο, αλλά τώρα που την γνώρισα προσωπικά είδα ότι είναι μια πολιτικός που έχει συναίσθηση της ευθύνης και παρ' ότι είναι στο κεντροδεξιό κόμμα ανοιχτόμυαλη, όπως φάνηκε από την στάση της για το Προσφυγικό»***.

Εδώ πρέπει να ομολογήσουμε ότι πραγματικά παρ' ότι φαίνεται να έχουμε εξαντλήσει τα κοσμητικά επίθετα για τον Τσίπρα, η διάθεση μας συνεχώς ανανεώνεται. Γιατί, απέναντί μας έχουμε ένα «φαινόμενο», που ακόμη και η επιστήμη αδυνατεί να εξηγήσει.

Ο υπέρτατος τσαρλατάνος, με δυο λόγια, ισχυρίστηκε ότι «***ορθώς πίστευε***» ότι η Μέρκελ «***έπρεπε να κάνει πίσω από την πολιτική της***» είναι όχι μόνο χρήσιμη, αλλά και απαραίτητη για την επιβολή, αλλά και την διατήρηση της περιβόητης κοινωνικής ομαλότητας.

«***Τα μέτρα που έρχονται είναι το εξιτήριο από τα μνημόνια***», ισχυρίστηκε στην ίδια συνέντευξη προσθέτοντας ότι «***η χώρα αναβαθμίζεται γεωπολιτικά και οικονομικά***» ότι «***είναι πόλος σταθερότητας***» (!)

Παρ' ότι, λοιπόν, η «εξίσωση» είναι πράγματι δύσκολο να λυθεί, εμείς τα καταφέραμε. Η εξήγηση είναι πολύ απλή. Ο Τσίπρας δεν έχει πρόβλημα να λέει στον οποιοδήποτε αυτό, που θέλει να ακούσει. Κάνει τον κόκορα και αμέσως μετά κάνει την πάπια, κάνει το λιοντάρι και στο επόμενο λεπτό μεταμορφώνεται σε κότα, καμώνεται τον Κάστρο των Βαλκανίων και την επόμενη στιγμή φανερώνει τον πραγματικό του εαυτό, δηλαδή το πιστότερο δουλικό των μεγάλων αφεντάδων.

Ο Graham Green είχε πει κάποτε ότι «***Σ' έναν τρελό κόσμο, πάντα φαίνεται απλούστερο να υπακούς***».

Τι μένει λοιπόν απ' όλα αυτά; Στο τέλος μένει η υποταγή, η υπακοή και η απόλυτη πειθαρχία. Αυτά προτάσσει το καθεστώς Τσίπρα, αυτά απαιτεί, αυτά διαφημίζει με τον καλύτερο τρόπο, αλλά και με κάθε τρόπο...

ΤΟ ΚΚΕ ΚΑΙ Η ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ...

Ένα Quiz για «γερούς» λύτες. Ποιός είπε το κάτωθι;

«***στην περίπτωση αλλαγής νομίσματος στη χώρα μας το λαϊκό εισόδημα θα εξανεμιστεί μέσω της υποτίμησης του νέου νομίσματος, της αισχροκέρδειας, της ραγδαίας πτώσης της αγοραστικής δύναμης, καθώς και μέσω της μεγάλης ανατίμησης των εισαγόμενων εμπορευμάτων, στα οποία στηρίζεται όχι μόνο η κατανάλωση, αλλά και η βιομηχανία. Επίσης, θα χτυπηθεί και ένα***

συνέχεια στη σελ. 4

ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΚΡΑΤΙΔΙΟ, ΥΒΡΙΔΙΚΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ, ΚΑΙ ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΔΕΜΕΝΑ...

Στις 21 Μαρτίου 2014, ο Αλέξης Τσίπρας περιγράφει και χαρακτηρίζει ως εξής τα πλεονάσματα που παρουσίαζε τότε η κυβέρνηση Σαμαρά: «***Το πλεόνασμά τους είναι σεσημασμένο για τους Έλληνες και τις Ελληνίδες. Σε αυτό κρύβονται όλες οι αμαρτίες, όλες οι πληγές, όλη η σήψη, όλη η απάτη της σημερινής πολιτικής. Πρόκειται για πλεόνασμα δυστυχίας, τραγωδίας, ακόμα και αίματος. Πρόκειται για πλεόνασμα θράσους και απάτης***».

Τρία χρόνια αργότερα, ο καταλληλότερος εφαρμοστής όλων των μνημονίων, των οποίων πρόσφατα ανέλαβε την πατρότητα (βλ. συνέντευξη στην Wall Street Journal), πανηγυρίζει για τα δικά του αιματοβαμμένα 7 δισεκατομμύρια «πλεονάσματος», που ανοίγουν τον δρόμο για το κλείσιμο της δεύτερης λεγόμενης αξιολόγησης.

Τα λόγια είναι φτωχά για να περιγράψουν το θράσος και την απάτη, τον κυνισμό και την σκληρότητα τής συγκεκριμένης εξουσιαστικής εκδοχής, που εκφράζει το καθεστώς Τσίπρα.

Ο ίδιος και το κομμουνιστικό συνάφι που τον περιβάλλει, οι Δραγασάκηδες, οι Φλαμπουράρηδες και οι Παπαδημούληδες και από κοντά οι πρώην πασόκοι με την απαραίτητη συνδρομή της λαϊκής δεξιάς του Καμμένου, υπό την προεδρία του καραμανλικού Προκόπη Παυλόπουλου, μοιάζουν αχαλίνωτοι, αλαζόνες χωρίς προηγούμενο, έτοιμοι να ξεπεράσουν πραγματικά κάθε φαντασία στον τρόπο με τον οποίο δηλώνουν την δουλικότητά τους στα μεγάλα αφεντικά της ΕΕ, του ΔΝΤ και των ΗΠΑ.

Θα ρωτήσει κάποιος, έχει τόση σημασία ο βαθμός της δουλικότητας, αφού και οι προηγούμενοι δεν διέφεραν ως προς την ουσία του πράγματος;

Από μόνη της, πράγματι, η «λίγο» ή «πολύ» περισσότερη επίδειξη δουλικότητας δεν μπορεί να κάνει την διαφορά. Ο βαθμός της, όμως, αποκτά διαφορετική σημασία όταν βρίσκεται σε συνάρτηση με τον συγκεκριμένο χρόνο, τις συνθήκες και τις διαφορετικές ανάγκες, που επιτάσσει μια ραγδαία μεταβαλλόμενη συνθήκη κυριαρχίας.

Θα φέρουμε ένα παράδειγμα για να γίνουμε περισσότερο κατανοητοί.

Το καθεστώς Τσίπρα, όπως είναι γνωστό, στο πλαίσιο του «κλεισίματος» της δεύτερης αξιολόγησης, παρά τις κατηγορηματικά αντίθετες διαβεβαιώσεις του είναι έτοιμο να προνομοθετήσει μέτρα, (ο λεγόμενος κόφτης) τα οποία θα υποχρεώνουν όχι την επόμενη, αλλά τις επόμενες κυβερνήσεις να «σφάξουν» και άλλο, λόγου χάρη, τις συντάξεις.

Η προνομοθέτηση δεν αντιβαίνει, απλά, στο πνεύμα της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, όπως την γνωρίζουμε, αλλά ουσιαστικά την ανατρέπει στην κυριολεξία.

Μ' άλλα λόγια, χωρίς ουδεμία υπερβολή, το καθεστώς Τσίπρα μπορεί να χαρακτηρισθεί δικτατορικό, αφού καταργεί με ξεκάθαρο τρόπο το κοινοβουλευτικό πολίτευμα και μάλιστα με την ουσιαστική ανοχή των υπολοίπων κομμάτων, καθώς αν είχαν στην ουσία την παραμικρή τολμούσαν να προχωρήσουν θα έφευγαν κακήν κακώς με ελικόπτερο αλά Αργεντινή, το καθεστώς αυτό θα προχωρούσε ακάθεκτο λες και πηγαίνει σε σχολική εκδρομή.

Η καταλληλότητά του αποδείχθηκε τόσο στο προσφυγικό ζήτημα, όσο και στην πλήρη αφομοίωση των κοινωνικών δυνατοτήτων για κινητοποιήσεις και μάλιστα σ' έναν κοινωνικό χώρο με ιδιαίτερη παράδοση στους ανεξέλεγκτους και βίαιους κοινωνικούς αγώνες.

Οι ομοιότητες με την περίοδο της επτάχρονης δικτατορίας, η οποία επιβλήθηκε πριν 50 χρόνια, είναι πράγματι σημαντικές με δεδομένες φυσικά τις διαφοροποιήσεις.

Σ' αυτήν ακριβώς για την ώρα ελεγχόμενη κατάσταση, τα λεγόμενα εθνικά ζητήματα μοιάζουν η μόνη περίπτωση να χαθεί ο έλεγχος λόγω της «προκλητικότητας» και των διεκδικήσεων του τουρκικού κράτους στην ευρύτερη

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

κειται για πλεόνασμα θράσους και απάτης».

Τρία χρόνια αργότερα, ο καταλληλότερος εφαρμοστής όλων των μνημονίων, των οποίων πρόσφατα ανέλαβε την πατρότητα (βλ. συνέντευξη στην Wall Street Journal), πανηγυρίζει για τα δικά του αιματοβαμμένα 7 δισεκατομμύρια «πλεονάσματος», που ανοίγουν τον δρόμο για το κλείσιμο της δεύτερης λεγόμενης αξιολόγησης.

Τα λόγια είναι φτωχά για να περιγράψουν το θράσος και την απάτη, τον κυνισμό και την σκληρότητα τής συγκεκριμένης εξουσιαστικής εκδοχής, που εκφράζει το καθεστώς Τσίπρα.

Ο ίδιος και το κομμουνιστικό συνάφι που τον περιβάλλει, οι Δραγασάκηδες, οι Φλαμπουράρηδες και οι Παπαδημούληδες και από κοντά οι πρώην πασόκοι με την απαραίτητη συνδρομή της λαϊκής δεξιάς του Καμμένου, υπό την προεδρία του καραμανλικού Προκόπη Παυλόπουλου, μοιάζουν αχαλίνωτοι, αλαζόνες χωρίς προηγούμενο, έτοιμοι να ξεπεράσουν πραγματικά κάθε φαντασία στον τρόπο με τον οποίο δηλώνουν την δουλικότητά τους στα μεγάλα αφεντικά της ΕΕ, του ΔΝΤ και των ΗΠΑ.

Θα ρωτήσει κάποιος, έχει τόση σημασία ο βαθμός της δουλικότητας, αφού και οι προηγούμενοι δεν διέφεραν ως προς την ουσία του πράγματος;

Από μόνη της, πράγματι, η «λίγο» ή «πολύ» περισσότερη επίδειξη δουλικότητας δεν μπορεί να κάνει την διαφορά. Ο βαθμός της, όμως, αποκτά διαφορετική σημασία όταν βρίσκεται σε συνάρτηση με τον συγκεκριμένο χρόνο, τις συνθήκες και τις διαφορετικές ανάγκες, που επιτάσσει μια ραγδαία μεταβαλλόμενη συνθήκη κυριαρχίας.

Θα φέρουμε ένα παράδειγμα για να γίνουμε περισσότερο κατανοητοί.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, Φύλλο 171
ΜΑΪΟΣ 2017

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)

Το καθεστώς Τσίπρα, όπως είναι γνωστό, στο πλαίσιο του «κλεισίματος» της δεύτερης αξιολόγησης, παρά τις κατηγορηματικά αντίθετες διαβεβαιώσεις του είναι έτοιμο να προνομοθετήσει μέτρα, (ο λεγόμενος κόφτης) τα οποία θα υποχρεώνουν όχι την επόμενη, αλλά τις επόμενες κυβερνήσεις να «σφάξουν» και άλλο, λόγου χάρη, τις συντάξεις.

Η προνομοθέτηση δεν αντιβαίνει, απλά, στο πνεύμα της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, όπως την γνωρίζουμε, αλλά ουσιαστικά την ανατρέπει στην κυριολεξία.

Μ' άλλα λόγια, χωρίς ουδεμία υπερβολή, το καθεστώς Τσίπρα μπορεί να χαρακτηρισθεί δικτατορικό, αφού καταργεί με ξεκάθαρο τρόπο το κοινοβουλευτικό πολίτευμα και μάλιστα με την ουσιαστική ανοχή των υπολοίπων κομμάτων, καθώς αν είχαν στην ουσία την παραμικρή πραγματική αντίρρηση θα έπρεπε να αποχωρήσουν άμεσα από την βουλή καταγγέλλοντας το «αδιανόητο» για τα κοινοβουλευτικά πράγματα.

Φυσικά τίποτα τέτοιο δεν πρόκειται να συμβεί, γιατί όλοι οι υπόλοιποι μηδενός εξαιρουμένου είναι συνυπεύθυνοι και έχουν στην πράξη απόλυτα συμφωνήσει.

Η απόλυτη δουλικότητα, βέβαια, του καθεστώτος Τσίπρα έχει κατοχυρωθεί για τα Μεγάλα Αφεντικά ήδη από την 12η Ιουλίου 2015, όταν υπέγραψε τόσο την ρήτρα αναγνώρισης του συνολικού λεγόμενου δημόσιου χρέους και δεσμεύτηκε για την ολοσχερή αποπληρωμή του, την ρήτρα παραίτησης από το ονομαστικό κούρεμα του χρέους και τέλος τη ρήτρα υποθήκευσης και ρευστοποίησης της «δημόσιας» περιουσίας μέσω του Υπερ-Ταμείου.

Έτσι ακόμη και η τυχόν αποχώρηση από την ζώνη του

τολμούσαν να προχωρήσουν θα έφευγαν κακήν κακώς με ελικόπτερο αλά Αργεντινή, το καθεστώς αυτό θα προχωρούσε ακάθεκτο λες και πηγαίνει σε σχολική εκδρομή.

Η καταλληλότητά του αποδείχθηκε τόσο στο προσφυγικό ζήτημα, όσο και στην πλήρη αφομοίωση των κοινωνικών δυνατοτήτων για κινητοποιήσεις και μάλιστα σ' έναν κοινωνικό χώρο με ιδιαίτερη παράδοση στους ανεξέλεγκτους και βίαιους κοινωνικούς αγώνες.

Οι ομοιότητες με την περίοδο της επτάχρονης δικτατορίας, η οποία επιβλήθηκε πριν 50 χρόνια, είναι πράγματι σημαντικές με δεδομένες φυσικά τις διαφοροποιήσεις.

Σ' αυτήν ακριβώς για την ώρα ελεγχόμενη κατάσταση, τα λεγόμενα εθνικά ζητήματα μοιάζουν η μόνη περίπτωση να χαθεί ο έλεγχος λόγω της «προκλητικότητας» και των διεκδικήσεων του τουρκικού κράτους στην ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου, στην Θράκη ή στην περιοχή της κυπριακής ΑΟΖ, ενώ η πυριτιδαποθήκη των Βαλκανίων μοιάζει έτοιμη να εκραγεί.

Θα θυμίσουμε ότι προ ολίγων ημερών εγκρίθηκε εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων «ως μέρος των δεσμεύσεων της Ελλάδας στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης της σταθερότητας», στη γερμανο-κυπριακή κοινοπραξία Fraport AG-Slentel Ltd. Αρκετοί από αυτούς τους αερολιμένες αφορούν νησιά του Αιγαίου, και ως τώρα όπως επίσης είναι γνωστό κάλυπταν όχι μόνο τις εμπορικές πτήσεις, αλλά αποτελούσαν και αποτελούν αερολιμένες που καλύπτουν και στρατιωτικές υποδομές.

Θα θυμίσουμε, επίσης, ότι η νατοϊκή δύναμη που περιπολεί στο Αιγαίο με πρόσχημα τον έλεγχο των προσφυ-

τρόπο με τον οποίο δηλώνουν την δουλικότητά τους στα μεγάλα αφεντικά της ΕΕ, του ΔΝΤ και των ΗΠΑ.

Θα ρωτήσει κάποιος, έχει τόση σημασία ο βαθμός της δουλικότητας, αφού και οι προηγούμενοι δεν διέφεραν ως προς την ουσία του πράγματος;

Από μόνη της, πράγματι, η «λίγο» ή «πολύ» περισσότερη επίδειξη δουλικότητας δεν μπορεί να κάνει την διαφορά. Ο βαθμός της, όμως, αποκτά διαφορετική σημασία όταν βρίσκεται σε συνάρτηση με τον συγκεκριμένο χρόνο, τις συνθήκες και τις διαφορετικές ανάγκες, που επιτάσσει μια ραγδαία μεταβαλλόμενη συνθήκη κυριαρχίας.

Θα φέρουμε ένα παράδειγμα για να γίνουμε περισσότερο κατανοητοί.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

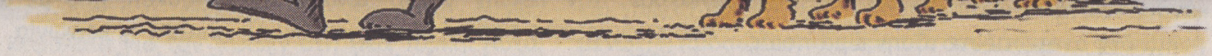
ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, Φύλλο 171
ΜΑΪΟΣ 2017

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με **ταχυδρομική επιταγή** στο όνομα:
Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658,
Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ,
ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδρομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Το καθεστώς Τσίπρα, όπως είναι γνωστό, στο πλαίσιο του «κλεισίματος» της δεύτερης αξιολόγησης, παρά τις κατηγορηματικά αντίθετες διαβεβαιώσεις του είναι έτοιμο να προνομοθετήσει μέτρα, (ο λεγόμενος κόφτης) τα οποία θα υποχρεώνουν όχι την επόμενη, αλλά τις επόμενες κυβερνήσεις να «σφάξουν» και άλλο, λόγου χάρη, τις συντάξεις.

Η προνομοθέτηση δεν αντιβαίνει, απλά, στο πνεύμα της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, όπως την γνωρίζουμε, αλλά ουσιαστικά την ανατρέπει στην κυριολεξία.

Μ' άλλα λόγια, χωρίς ουδεμία υπερβολή, το καθεστώς Τσίπρα μπορεί να χαρακτηρισθεί δικτατορικό, αφού καταργεί με ξεκάθαρο τρόπο το κοινοβουλευτικό πολίτευμα και μάλιστα με την ουσιαστική ανοχή των υπολοίπων κομμάτων, καθώς αν είχαν στην ουσία την παραμικρή πραγματική αντίρρηση θα έπρεπε να αποχωρήσουν άμεσα από την βουλή καταγγέλλοντας το «αδιανόητο» για τα κοινοβουλευτικά πράγματα.

Φυσικά τίποτα τέτοιο δεν πρόκειται να συμβεί, γιατί όλοι οι υπόλοιποι μηδενός εξαιρουμένου είναι συνυπεύθυνοι και έχουν στην πράξη απόλυτα συμφωνήσει.

Η απόλυτη δουλικότητα, βέβαια, του καθεστώτος Τσίπρα έχει κατοχυρωθεί για τα Μεγάλα Αφεντικά ήδη από την 12η Ιουλίου 2015, όταν υπέγραψε τόσο την ρήτρα αναγνώρισης του συνολικού λεγόμενου δημόσιου χρέους και δεσμεύτηκε για την ολοσχερή αποπληρωμή του, την ρήτρα παραίτησης από το ονομαστικό κούρεμα του χρέους και τέλος τη ρήτρα υποθήκευσης και ρευστοποίησης της «δημόσιας» περιουσίας μέσω του Υπερ-Ταμείου.

Έτσι ακόμη και η τυχόν αποχώρηση από την ζώνη του ευρώ που θα σημαίνει επιστροφή στην δραχμή ή η χρήση παράλληλου νομίσματος, θα διατηρούν σε κάθε περίπτωση ακέραια την υποχρέωση εξόφλησης του αναγνωρισμένου χρέους.

Η θητεία, λοιπόν, του καθεστώτος Τσίπρα παρατείνεται γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, για να κλειδώσει όλο το σχέδιο που ξεκίνησε επί των ημερών του Γιώργου Παπανδρέου, που συνέχισε η κυβέρνηση Παπαδήμου, και μπόρεσε να προχωρήσει η κυβέρνηση Σαμαρά, αλλά μέχρις ενός σημείου.

Η τόλμη του καθεστώτος Τσίπρα είναι, πράγματι, αξιομνημόνευτη, αφού ποιος θα μπορούσε να φαντασθεί ότι εκεί που θα σταματούσαν οι υπόλοιποι, βέβαιοι ότι αν τολμούσαν να προχωρήσουν θα έφευγαν κακήν κακώς με ελικόπτερο αλά Αργεντινή, το καθεστώς αυτό θα προχωρούσε ακάθεκτο λες και πηγαίνει σε σχολική εκδρομή.

Η καταλληλότητά του αποδείχθηκε τόσο στο προσφυγικό ζήτημα, όσο και στην πλήρη αφομοίωση των κοινωνικών δυνατοτήτων για κινητοποιήσεις και μάλιστα σ' έναν κοινωνικό χώρο με ιδιαίτερη παράδοση στους ανεξέλεγκτους και βίαιους κοινωνικούς αγώνες.

Οι ομοιότητες με την περίοδο της επτάχρονης δικτατορίας, η οποία επιβλήθηκε πριν 50 χρόνια, είναι πράγματι σημαντικές με δεδομένες φυσικά τις διαφοροποιήσεις.

Σ' αυτήν ακριβώς για την ώρα ελεγχόμενη κατάσταση, τα λεγόμενα εθνικά ζητήματα μοιάζουν η μόνη περίπτωση να χαθεί ο έλεγχος λόγω της «προκλητικότητας» και των διεκδικήσεων του τουρκικού κράτους στην ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου, στην Θράκη ή στην περιοχή της κυπριακής ΑΟΖ, ενώ η πυριτιδαποθήκη των Βαλκανίων μοιάζει έτοιμη να εκραγεί.

Θα θυμίσουμε ότι προ ολίγων ημερών εγκρίθηκε εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων «ως μέρος των δεσμεύσεων της Ελλάδας στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης της σταθερότητας», στη γερμανο-κυπριακή κοινοπραξία Fraport AG-Slentel Ltd. Αρκετοί από αυτούς τους αερολιμένες αφορούν νησιά του Αιγαίου, και ως τώρα όπως επίσης είναι γνωστό κάλυπταν όχι μόνο τις εμπορικές πτήσεις, αλλά αποτελούσαν και αποτελούν αερολιμένες που καλύπτουν και στρατιωτικές υποδομές.

Θα θυμίσουμε, επίσης, ότι η νατοϊκή δύναμη που περιπολεί στο Αιγαίο με πρόσχημα τον έλεγχο των προσφυγικών λεγόμενων ροών παραμένει μόνιμα στην περιοχή χωρίς καμία άμεση προοπτική απόσυρσης.

Επομένως, «θερμό επεισόδιο τύπου Ίμια» εάν και εφ' όσον επιλεγεί για να προχωρήσουν «διευθετήσεις» στην περιοχή, δεν μπορεί να έχει καμμία απολύτως σχέση με το αντίστοιχο της περιόδου 1996, δεδομένης, επίσης, της κατάστασης που βρίσκεται το τουρκικό κράτος και οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις μετά το «αποτυχημένο» πραξικόπημα κατά του καθεστώτος Ερντογάν.

Υπάρχουν, όμως, και ορισμένες ακόμη «ξεχασμένες» εξελίξεις, που το καθεστώς Τσίπρα έχει πιστωθεί και δικαιούται επίσης να πανηγυρίζει.

Συσπείρωση Αναρχικών

συνέχεια από τη σελ. 2

μεγάλο μέρος αυτοαπασχολούμενων, φτωχών αγροτών, δανειοληπτών».

α. Γιάννης Στουρνάρας, Διοικητής ΤτΕ

β. Ο Γερούν ο Ντάισελμπλουμ από το Eurogroup

γ. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης, σε συνεστίαση της ΝΔ

δ. Η ΚΕ του ΚΚΕ

ε. Ο Θάνος ο Τζήμερος με ανάρτηση στο facebook

στ. Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος

ζ. Ο Αρης Πορτοσάλτε, μια συνηθισμένη μέρα στο ΣΚΑΙ

Σωστή απάντηση: ***δ) Η ΚΕ του ΚΚΕ***

Όσοι πιθανότατα να μπερδευτήκατε με τον Στουρνάρα –ανθρώπινα είναι τα λάθη–, ο καλός μας τραπεζίτης, πολύ πρόσφατα, είπε στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της βουλής ότι «***Θα συλλαμβανόμαστε στα σύνορα, δεν θα μπορούμε να ταξιδέψουμε***», καλώντας όσους ονειρεύονται αλλαγή νομίσματος «να ταξιδέψουν στη Βόρεια Κορέα για να καταλάβουν πόσο ωραία θα είναι αν το κάνουμε αυτό».

Και δεν αναρωτιέστε τόσην ώρα ποιός κακός κρύβεται πίσω από την έξοδο της χώρας από την ευρωζώνη, που θα συμβούν τόσα απαίσια πράματα; Η εισήγηση της ΚΕ του ΚΚΕ στο 20ο Συνέδριο (το Συνέδριο είναι το ανώτατο καθοδηγητικό όργανο) αποκαλύπτει αμέσως τους σκοτεινούς μασκοφόρους, που θέλουν να μας πάρουν το ευρώ από τα χέρια. Είναι οι Έχιδνες του καπιταλισμού, ναι, του καπιταλισμού! Τί φανταζόσασταν; Αυτός είναι ο καπιταλισμός...

«***Το μεγάλο κεφάλαιο είναι αυτό που θα βγει και σε αυτήν την περίπτωση κερδισμένο. Ιδιαίτερα μάλιστα ορισμένα τμήματα του κεφαλαίου θα βγουν ωφε-***

εδρος Σταύρος αφού εξήγησε την πολιτική σχέση συγγένειας, που έχει με τον Μακρόν, τον πρώην γάλλο τραπεζίτη, που εμφανίζεται φαβορί για την γαλλική προεδρία με αντίπαλο την Λεπέν, ρωτήθηκε από την δημοσιογραφική διάνοια, τον Χαρίτο, για τους λόγους, που ο ίδιος και το κόμμα του δεν μπόρεσαν να έχουν την ίδια επιτυχία. Τότε ο πρόεδρος Σταύρος μειδιώντας ειρωνικά με τον τρόπο, που μόνο αυτός ξέρει από τότε που έκανε εκπομπές κουβαλώντας ένα σακίδιο, τού απάντησε πάνω κάτω ότι ποτέ δεν ξέρεις πότε είναι η κατάλληλη στιγμή για να συναντήσεις τον λαό σου!!!

Ο πρόεδρος Σταύρος έχασε τον δρόμο, επειδή έτρεχε γρήγορα πάνω στον καλάμι που έχει καβαλήσει και δεν λέει να κατέβει, και ο λαός του τον έχασε; Εξήγηση δεν δόθηκε... Ο πρόεδρος Σταύρος στην συνέ-

Πέπλο μυστηρίου καλύπτει ακόμη τους λόγους καρατόμησης του Ξεκαλάκη, μια υπόθεση, που με αγωνία παρακολουθεί άπασα η κοινωνία. Και δικαιολογημένα. Καθ' ότι δεν «αποκεφαλίζεται» κάθε ημέρα ένας Ξεκαλάκης. Γιατί δεν είναι οποιος και όποιος ο Ξεκοκαλάκης και όποιος γουρλώνει τα ανίδεα μάτια του από την έκπληξη είναι ένας αμαθής μπούφος. Εδώ κρίνεται η τελική (;) τύχη του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και η οποία απ' ότι φαίνεται εν πολλοίς θα επηρεαστεί από την πολιτική «εξαφάνιση» του γενναίου Ξεκαλάκη, που όπως διαβεβαιώνει «τιμωρείται» για την έκφραση διαφορετικής γνώμης.

Την ίδια στιγμή, η πρόεδρος Φώφη τονίζει σε κάθε ενδιαφερόμενο (υποπτευόμαστε ότι μόνο εμείς ασχολούμαστε) ότι το έκτακτο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ και η

Ο ΤΣΙΠΡΑΣ ΣΥΓΚΥΒΕΡΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΚΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΥΛΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΩΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΠΑΡΕΙ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ...

Η πρόσφατη δικαστική απόφαση της «ανεξάρτητης δικαιοσύνης» σχετικά με την περιβόητη υπόθεση Βατοπεδίου άνοιξε τον δρόμο για την «δικαίωση» του Καραμανλή. Δεν πανηγύρισε μόνο ο ίδιος ο Καραμανλής παρ' ότι τότε είχε σπεύσει να πάρει την πολιτική ευθύνη για το «σκάνδαλο», αλλά και ο επιφανής τοποτηρητής του στην κυβέρνηση Τσίπρα αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης Παπαγγελόπουλος, πρώην επικεφαλής της ΕΥΠ, και πρώην εισαγγελέας μεταξύ άλλων και διώκτης της «τρομοκρατίας».

Δήλωσε, λοιπόν, προ μηνός ο αξιότιμος κ. Παπαγγελόπουλος, στην εφημερίδα Ελευθερία, ότι ο Κώστας Καραμανλής είναι απρόσβλητος από τον ιό της διαπλοκής και ότι: «*Τους λαοπρόβλητους ηγέτες τα ντόπια και ξένα συμφέροντα, οι νταβατζήδες της διαπλοκής, οι λακέδες και τα γιουσουφάκια της ενημέρωσης προσπαθούν να τα εξουδετερώσουν με κάθε τρόπο. Αυτό συνέβη με τον Κώστα Καραμανλή, αυτό συμβαίνει και σήμερα με τον Αλέξη Τσίπρα*».

Θα θυμίσουμε την στάση του Κυριάκου Μητσοτάκη, όταν ο Τσίπρας πρότεινε τον Προκόπη Παυλόπουλο για Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Τότε ο Κούλης διαφώνησε ανοικτά ανακοινώνοντας μάλιστα ότι θα τον καταψηφίσει εξηγώντας τον λόγο: «*Δεν αντιστάθηκε στο πελατειακό κράτος, χειρίστηκε με ανεπάρκεια μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις της σύγχρονης ιστορίας μας, το Δεκέμβριο του 2008, και τέλος δεν εκφράζει τη θέση της Ελλάδας στην ενωμένη Ευρώπη με τον τρόπο που εγώ θα επιθυμούσα*».

Όσο για τον Προκόπη είναι φανερό ότι

ε. Ο Θάνος ο Τζήμερος με ανάρτηση στο facebook

στ. Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος

ζ. Ο Άρης Πορτοσάλτε, μια συνηθισμένη μέρα στο ΣΚΑΪ

Σωστή απάντηση: ***δ) Η ΚΕ του ΚΚΕ***

Όσοι πιθανότατα να μπερδευτήκατε με τον Στουρνάρα –ανθρώπινα είναι τα λάθη–, ο καλός μας τραπεζίτης, πολύ πρόσφατα, είπε στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της βουλής ότι «***Θα συλλαμβανόμαστε στα σύνορα, δεν θα μπορούμε να ταξιδέψουμε***», καλώντας όσους ονειρεύονται αλλαγή νομίσματος «να ταξιδέψουν στη Βόρεια Κορέα για να καταλάβουν πόσο ωραία θα είναι αν το κάνουμε αυτό».

Και δεν αναρωτιέστε τόσην ώρα ποιός κακός κρύβεται πίσω από την έξοδο της χώρας από την ευρωζώνη, που θα συμβούν τόσα απαίσια πράματα; Η εισήγηση της ΚΕ του ΚΚΕ στο 20ο Συνέδριο (το Συνέδριο είναι το ανώτατο καθηγητικό όργανο) αποκαλύπτει αμέσως τους σκοτεινούς μασκοφόρους, που θέλουν να μας πάρουν το ευρώ από τα χέρια. Είναι οι Έχιδνες του καπιταλισμού, ναι, του καπιταλισμού! Τί φανταζόσασταν; Αυτός είναι ο καπιταλισμός...

«***Το μεγάλο κεφάλαιο είναι αυτό που θα βγει και σε αυτήν την περίπτωση κερδισμένο. Ιδιαίτερα μάλιστα ορισμένα τμήματα του κεφαλαίου θα βγουν ωφελημένα, γι' αυτό και στήριξαν και στηρίζουν άμεσα ή έμμεσα την έξοδο της Ελλάδας από την ευρωζώνη***».

Κατ' άλλα το ΚΚΕ βρίσκεται για μιαν ακόμη φορά σε «αγωνιστική ετοιμότητα» τόσο λόγω της εργατικής πρωτομαγιάς όσο και εν όψει της ψήφισης του τέταρτου μνημονίου. Δηλαδή; Μα τι άλλο, θα διαφυλαχτεί δεόντως η «ησυχία, η τάξη και η ασφάλεια». Η κομμουνιστική επαγρύπνηση είναι μια διαχρονική εγγύηση. Αυτήν ξέρουν, αυτήν εμπιστεύονται...

Τα «δρώμενα» στην κεντροαριστερά «ανατινάζουν» το πολιτικό σκηνικό: Ο πρόεδρος Σταύρος προσπαθεί να συναντηθεί με τον λαό «του»,

εδρος Σταύρος αφού εξήγησε την πολιτική σχέση συγγένειας, που έχει με τον Μακρόν, τον πρώην γάλλο τραπεζίτη, που εμφανίζεται φαβορί για την γαλλική προεδρία με αντίπαλο την Λεπέν, ρωτήθηκε από την δημοσιογραφική διάνοια, τον Χαρίτο, για τους λόγους, που ο ίδιος και το κόμμα του δεν μπόρεσαν να έχουν την ίδια επιτυχία. Τότε ο πρόεδρος Σταύρος μειδιώντας ειρωνικά με τον τρόπο, που μόνο αυτός ξέρει από τότε που έκανε εκπομπές κουβαλώντας ένα σακίδιο, τού απάντησε πάνω κάτω ότι ποτέ δεν ξέρεις πότε είναι η κατάλληλη στιγμή για να συναντήσεις τον λαό σου!!!

Ο πρόεδρος Σταύρος έχασε τον δρόμο, επειδή έτρεχε γρήγορα πάνω στον καλάμι που έχει καβαλήσει και δεν λέει να κατέβει, και ο λαός του τον έχασε; Εξήγηση δεν δόθηκε... Ο πρόεδρος Σταύρος στην συνέχεια με ύφος χιλίων και βάλε ξεπεσμένων αριστοκρατών εκμυστηρεύθηκε ότι συναντήθηκε με πολλούς παλαιούς ευρωπαίους ηγέτες και μοιράστηκε με όσους από τον λαό «του» παρακολουθούσαν την συνέντευξη προφανώς κρατώντας την κοιλιά τους από τα γέλια τί αποκόμισε από τις «σημαντικές» αυτές συναντήσεις.

Την ίδια στιγμή που ο πρόεδρος Σταύρος έψαχνε τον λαό «του», ο Στέφανος Ξεκαλάκης, και ουχί Ξεκωλάκης, όπως ορισμένοι με χυδαίο, σεξιστικό και ανάρμοστο τρόπο τον ονοματίζουν και στους οποίους δικαίως αξίζει να αντικρύσουν την αντισεξιστική ράβδο, μέχρι πρότινος γραμματέας της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ, αποδοκίμαζε την απόφαση της προέδρου Φώφης

Πέπλο μυστηρίου καλύπτει ακόμη τους λόγους καρατόμησης του Ξεκαλάκη, μια υπόθεση, που με αγωνία παρακολουθεί άπασα η κοινωνία. Και δικαιολογημένα. Καθ' ότι δεν «αποκεφαλίζεται» κάθε ημέρα ένας Ξεκαλάκης. Γιατί δεν είναι όποιος και όποιος ο Ξεκοκαλάκης και όποιος γουρλώνει τα ανίδεα μάτια του από την έκπληξη είναι ένας αμαθής μπούφος. Εδώ κρίνεται η τελική (;) τύχη του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και η οποία απ' ότι φαίνεται εν πολλοίς θα επηρεαστεί από την πολιτική «εξαφάνιση» του γενναίου Ξεκαλάκη, που όπως διαβεβαιώνει «τιμωρείται» για την έκφραση διαφορετικής γνώμης.

Την ίδια στιγμή, η πρόεδρος Φώφη τονίζει σε κάθε ενδιαφερόμενο (υποπτευόμαστε ότι μόνο εμείς ασχολούμαστε) ότι το έκτακτο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ και, η «κατάργηση» της Κεντρικής Επιτροπής και του γραμματέα της «***δεν είναι ξεκαθάρισμα λογαριασμών***», αλλά «***καταστατική κίνηση που δίνει διέξοδο***», ενώ με αυστηρό τόνο η σιδηρά πρόεδρος στέκεται μπροστά σαν ογκόλιθος και δηλώνει ότι δεν θα επιτρέψει «***να επιστρέψουν στον χώρο ξεπερασμένες λογικές του χθες***».

Όσο για την τύχη του Τσίπρα, η Φώφη είναι σίγουρη ότι η κυβέρνησή του θα αποχωρήσει πριν από τη λήξη της θητείας της «κάτω από το βάρος της αποτυχίας και τη λαϊκή πίεση». Και τί προτείνει;

«***Τώρα το δίλημμα είναι εθνική συνεννόηση ή εθνική καταστροφή. Εμείς θα επιμείνουμε απόλυτα στην ανάγκη εθνικής συνεννόησης για την επεξεργασία και***

πάρει την πολιτική ευθύνη για το «σκάνδαλο», αλλά και ο επιφανής τοποτηρητής του στην κυβέρνηση Τσίπρα αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης Παπαγγελόπουλος, πρώην επικεφαλής της ΕΥΠ, και πρώην εισαγγελέας μεταξύ άλλων και διώκτης της «τρομοκρατίας».

Δήλωσε, λοιπόν, προ μηνός ο αξιότιμος κ. Παπαγγελόπουλος, στην εφημερίδα Ελευθερία, ότι ο Κώστας Καραμανλής είναι απρόσβλητος από τον ιό της διαπλοκής και ότι: «*Τους λαοπρόβλητους ηγέτες τα ντόπια και ξένα συμφέροντα, οι νταβατζήδες της διαπλοκής, οι λακέδες και τα γιουσουφάκια της ενημέρωσης προσπαθούν να τα εξουδετερώσουν με κάθε τρόπο. Αυτό συνέβη με τον Κώστα Καραμανλή, αυτό συμβαίνει και σήμερα με τον Αλέξη Τσίπρα*».

Θα θυμίσουμε την στάση του Κυριάκου Μητσοτάκη, όταν ο Τσίπρας πρότεινε τον Προκόπη Παυλόπουλο για Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Τότε ο Κούλης διαφώνησε ανοικτά ανακοινώνοντας μάλιστα ότι θα τον καταψηφίσει εξηγώντας τον λόγο: «*Δεν αντιστάθηκε στο πελατειακό κράτος, χειρίστηκε με ανεπάρκεια μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις της σύγχρονης ιστορίας μας, το Δεκέμβριο του 2008, και τέλος δεν εκφράζει τη θέση της Ελλάδας στην ενωμένη Ευρώπη με τον τρόπο που εγώ θα επιθυμούσα*».

Όσο για τον Προκόπη είναι φανερό ότι υπερβαίνει ολοφάνερα τον υποτιθέμενο θεσμικό του ρόλο καθοδηγώντας την κυβέρνηση, στρώνοντας τον δρόμο για την ανανέωση του προεδρικού ρόλου και την ενίσχυσή του.

Κατ' άλλα, ο Κούλης ασταμάτητα ζητάει εκλογές. Απαιτεί εκλογές όταν ξυπνάει, ζητάει εκλογές σε κάθε συνέντευξη, διαβλέπει τρεις φορές την ημέρα πρόωρες εκλογές, βλέπει στον ύπνο του εκλογές, κλείνεται στο γραφείο μόνος του και φωνάζει ρυθμικά εκλογές, εκλογές, εκλογές, και γενικά έχει πάθει μια σχετική ... περαιτέρω ζημιά ο εγκέφαλός του με το ζήτημα αυτό.

Μόνο που, ώσπου να γίνουν εκλογές, θα αντιμετωπίσει, όπως φαίνεται και όπως ετοιμάζεται, «ορισμένα» εσωκομματικά

κάνουμε αυτό».

Και δεν αναρωτιέστε τόσην ώρα ποιός κακός κρύβεται πίσω από την έξοδο της χώρας από την ευρωζώνη, που θα συμβούν τόσα απαίσια πράματα; Η εισήγηση της ΚΕ του ΚΚΕ στο 20ο Συνέδριο (το Συνέδριο είναι το ανώτατο καθοδηγητικό όργανο) αποκαλύπτει αμέσως τους σκοτεινούς μασκοφόρους, που θέλουν να μας πάρουν το ευρώ από τα χέρια. Είναι οι Έχιδνες του καπιταλισμού, ναι, του καπιταλισμού! Τί φανταζόσασταν; Αυτός είναι ο καπιταλισμός...

«***Το μεγάλο κεφάλαιο είναι αυτό που θα βγει και σε αυτήν την περίπτωση κερδισμένο. Ιδιαίτερα μάλιστα ορισμένα τμήματα του κεφαλαίου θα βγουν ωφελημένα, γι' αυτό και στήριξαν και στηρίζουν άμεσα ή έμμεσα την έξοδο της Ελλάδας από την ευρωζώνη***».

Κατ' άλλα το ΚΚΕ βρίσκεται για μιαν ακόμη φορά σε «αγωνιστική ετοιμότητα» τόσο λόγω της εργατικής πρωτομαγιάς όσο και εν όψει της ψήφισης του τέταρτου μνημονίου. Δηλαδή; Μα τι άλλο, θα διαφυλαχτεί δεόντως η «ησυχία, η τάξη και η ασφάλεια». Η κομμουνιστική επαγρύπνηση είναι μια διαχρονική εγγύηση. Αυτήν ξέρουν, αυτήν εμπιστεύονται...

Τα «δρώμενα» στην κεντροαριστερά «ανατινάζουν» το πολιτικό σκηνικό:
Ο πρόεδρος Σταύρος προσπαθεί να συναντηθεί με τον λαό «του», και η πρόεδρος Φώφη καρατομεί τον Ξεκαλάκη...

Συνεντεύξεις δεν δίνει μόνο ο Τσίπρας, αλλά και ο πρόεδρος Σταύρος. Ο αναμφισβήτητος ηγέτης (λέμε τώρα...) του Ποταμιού Σταύρος Θεοδωράκης έβγαλε την μουτσούνα του στην κρατική τηλεόραση για να δώσει συνέντευξη, την οποία όσοι είχαν την μεγαλοφυή ιδέα (λέμε τώρα...) να την δουν αποζημιώθηκαν για τον απλό λόγο ότι διασκέδασαν ανέλπιστα. Ο πρόεδρος Σταύρος ερωτηθείς για τον Μακρόν, τον πρώην γάλλο τραπεζίτη, που εμφανίζεται φαβορί για την γαλλική προεδρία με αντίπαλο την Λεπέν, ρωτήθηκε από την δημοσιογραφική διάνοια, τον Χαρίτο, για τους λόγους, που ο ίδιος και το κόμμα του δεν μπόρεσαν να έχουν την ίδια επιτυχία. Τότε ο πρόεδρος Σταύρος μειδιώντας ειρωνικά με τον τρόπο, που μόνο αυτός ξέρει από τότε που έκανε εκπομπές κουβαλώντας ένα σακίδιο, τού απάντησε πάνω κάτω ότι ποτέ δεν ξέρεις πότε είναι η κατάλληλη στιγμή για να συναντήσεις τον λαό σου!!!

Ο πρόεδρος Σταύρος έχασε τον δρόμο, επειδή έτρεχε γρήγορα πάνω στον καλάμι που έχει καβαλήσει και δεν λέει να κατέβει, και ο λαός του τον έχασε; Εξήγηση δεν δόθηκε... Ο πρόεδρος Σταύρος στην συνέχεια με ύφος χιλίων και βάλε ξεπεσμένων αριστοκρατών εκμυστηρεύθηκε ότι συναντήθηκε με πολλούς παλαιούς ευρωπαίους ηγέτες και μοιράστηκε με όσους από τον λαό «του» παρακολουθούσαν την συνέντευξη προφανώς κρατώντας την κοιλιά τους από τα γέλια τί αποκόμισε από τις «σημαντικές» αυτές συναντήσεις.

Την ίδια στιγμή που ο πρόεδρος Σταύρος έψαχνε τον λαό «του», ο Στέφανος Ξεκαλάκης, και ουχί Ξεκωλάκης, όπως ορισμένοι με χυδαίο, σεξιστικό και ανάρμοστο τρόπο τον ονοματίζουν και στους οποίους δικαίως αξίζει να αντικρύσουν την αντισεξιστική ράβδο, μέχρι πρότινος γραμματέας της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ, αποδοκίμαζε την απόφαση της προέδρου Φώφης Γεννηματά να τον «καταργήσει» προκηρύσσοντας έκτακτο συνέδριο.

«***Δεν μου ζητήθηκε να παραιτηθώ, ούτε εκτιμώ ότι ένα αίτημα αντικατάστασής μου θα είχε τη σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Επιτροπής***», δήλωσε ο κ. Ξεκαλάκης στην Εφημερίδα των Συντακτών, προσθέτοντας ότι θα συνεχίσει να παλεύει για τα πιστεύω και τα ιδανικά της παράταξης, ενώ υποστηρίζει ότι «τιμωρείται» για την έκφραση διαφορετικής γνώμης. Μια υπόθεση, που με αγωνία παρακολουθεί άπασα η κοινωνία. Και δικαιολογημένα. Καθ' ότι δεν «αποκεφαλίζεται» κάθε ημέρα ένας Ξεκαλάκης. Γιατί δεν είναι όποιος και όποιος ο Ξεκοκαλάκης και όποιος γουρλώνει τα ανίδεα μάτια του από την έκπληξη είναι ένας αμαθής μπούφος. Εδώ κρίνεται η τελική (;) τύχη του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και η οποία απ' ότι φαίνεται εν πολλοίς θα επηρεαστεί από την πολιτική «εξαφάνιση» του γενναίου Ξεκαλάκη, που όπως διαβεβαιώνει «τιμωρείται» για την έκφραση διαφορετικής γνώμης.

Την ίδια στιγμή, η πρόεδρος Φώφη τονίζει σε κάθε ενδιαφερόμενο (υποπτευόμαστε ότι μόνο εμείς ασχολούμαστε) ότι το έκτακτο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ και, η «κατάργηση» της Κεντρικής Επιτροπής και του γραμματέα της «***δεν είναι ξεκαθάρισμα λογαριασμών***», αλλά «***καταστατική κίνηση που δίνει διέξοδο***», ενώ με αυστηρό τόνο η σιδηρά πρόεδρος στέκεται μπροστά σαν ογκόλιθος και δηλώνει ότι δεν θα επιτρέψει «***να επιστρέψουν στον χώρο ξεπερασμένες λογικές του χθες***».

Όσο για την τύχη του Τσίπρα, η Φώφη είναι σίγουρη ότι η κυβέρνησή του θα αποχωρήσει πριν από τη λήξη της θητείας της «κάτω από το βάρος της αποτυχίας και τη λαϊκή πίεση». Και τί προτείνει;

«***Τώρα το δίλημμα είναι εθνική συνεννόηση ή εθνική καταστροφή. Εμείς θα επιμείνουμε απόλυτα στην ανάγκη εθνικής συνεννόησης για την επεξεργασία και υιοθέτηση μιας εθνικής γραμμής εξόδου από την κρίση***».

Τώρα, θα αναρωτηθεί κάποιος, πόση ακόμη εθνική συνεννόηση για την καταστροφή μπορεί να υπάρξει; Αλλά μάλλον πάντα υπάρχουν περιθώρια.

Κάτι θα ξέρουν η Φώφη και ο κυρ-Σταύρος και ετοιμάζονται να χωθούν σε κανένα Μεγάλο Συνασπισμό. Αμ πώς, μοναχοφάη Τσίπρα, αμ πώς....

σπαθούν να τα εξουδετερώσουν με κάθε τρόπο. Αυτό συνέβη με τον Κώστα Καραμανλή, αυτό συμβαίνει και σήμερα με τον Αλέξη Τσίπρα».

Θα θυμίσουμε την στάση του Κυριάκου Μητσοτάκη, όταν ο Τσίπρας πρότεινε τον Προκόπη Παυλόπουλο για Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Τότε ο Κούλης διαφώνησε ανοικτά ανακοινώνοντας μάλιστα ότι θα τον καταψηφίσει εξηγώντας τον λόγο: «*Δεν αντιστάθηκε στο πελατειακό κράτος, χειρίστηκε με ανεπάρκεια μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις της σύγχρονης ιστορίας μας, το Δεκέμβριο του 2008, και τέλος δεν εκφράζει τη θέση της Ελλάδας στην ενωμένη Ευρώπη με τον τρόπο που εγώ θα επιθυμούσα*».

Όσο για τον Προκόπη είναι φανερό ότι υπερβαίνει ολοφάνερα τον υποτιθέμενο θεσμικό του ρόλο καθοδηγώντας την κυβέρνηση, στρώνοντας τον δρόμο για την ανανέωση του προεδρικού ρόλου και την ενίσχυσή του.

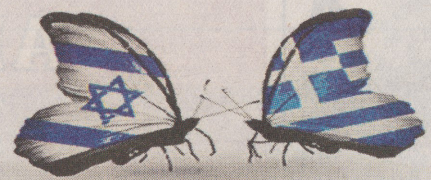
Κατ' άλλα, ο Κούλης ασταμάτητα ζητάει εκλογές. Απαιτεί εκλογές όταν ξυπνάει, ζητάει εκλογές σε κάθε συνέντευξη, διαβλέπει τρεις φορές την ημέρα πρόωρες εκλογές, βλέπει στον ύπνο του εκλογές, κλείνεται στο γραφείο μόνος του και φωνάζει ρυθμικά εκλογές, εκλογές, εκλογές, και γενικά έχει πάθει μια σχετική ... περαιτέρω ζημιά ο εγκέφαλός του με το ζήτημα αυτό.

Μόνο που, ώσπου να γίνουν εκλογές, θα αντιμετωπίσει, όπως φαίνεται και όπως ετοιμάζεται, «ορισμένα» εσωκομματικά «προβληματάκια», όπως φάνηκε και από την περίπτωση Παπακώστα. Τύφλα να έχει το Βυζάντιο, δηλαδή, όπως καταλάβατε... Άντε τώρα ο Κούλης να βρει προκοπή, έχοντας απέναντί του τον Προκόπη, τους λοιπούς καραμανλικούς και τον νετσαγεφικό Τσίπρα. Ούτε ψύλλος τον κόρφο του...

Λεόν

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΣΙΠΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΙΣΡΑΗΛΙΝΟΙ «ΦΙΛΟΙ»

Πριν περίπου δύο χρόνια και συγκεκριμένα στις 19 Ιουλίου 2015 ο υπουργός Αμύνης Πάνος Καμμένος, κατά την διάρκεια της τριήμερης επίσκεψής του στο Ισραήλ, ολοκληρώνει την συμφωνία της Status of Forces Agreement (SOFA), η οποία μέχρι τότε εκκρεμούσε και περιέχει συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τη ***διαμονή στρατιωτικών δυνάμεων του ενός κράτους στο έδαφος του άλλου με πρόσχημα την συμμετοχή σε στρατιωτικές ασκήσεις***. Όπως είναι γνωστό ***παρόμοια συμφωνία το κράτος του Ισραήλ έχει συνάψει αποκλειστικά και μόνο με τις ΗΠΑ***.

Η συμφωνία μ' άλλα λόγια δεν αφορά, απλά, στην «στρατιωτική συνεργασία» των δύο κρατών, αλλά το Καθεστώς εγκατάστασης των Δυνάμεων τους (Status of Forces Agreement, SOFA). Σύμφωνα με τις ΗΠΑ, η οποία είναι η πρώτη χώρα παγκόσμια που εφάρμοσε τις συμφωνίες αυτές μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο, SOFA είναι πολυμερείς ή διμερείς συμφωνίες που θεσπίζουν σε γενικές γραμμές το πλαίσιο βάσει του οποίου λειτουργεί το στρατιωτικό προσωπικό των ΗΠΑ σε μια ξένη χώρα και πώς η εσωτερική νομοθεσία της ξένης δικαιοδοσίας ισχύει για το προσωπικό των ΗΠΑ στη χώρα αυτή.

Την περίοδο που ολοκληρώνεται η συμφωνία αυτή, ***μεγάλος αριθμός του στόλου των επιθετικών ελικοπτέρων του ισραηλινού κράτους βρισκόταν στην Λάρισα***, ενώ σπουδαστές της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων ετοιμάζονταν να μεταβούν στο Ισραήλ.

Ενδεικτικές ήταν και ορισμένες δηλώσεις του ισραηλινού υπουργού Αμύνης ο οποίος αφού εξέφρασε την βαθιά εκτίμηση της κυβέρνησής του για την επίσκεψη Καμμένου και την ολοκλήρωση της συμφωνίας, εκτίμησε ότι ***τα δύο κράτη έχουν κοινά συμφέροντα και αντιμετωπίζουν τον αντίκτυπο της πρόσφατης συμφωνίας μεταξύ της διεθνούς κοινότητας και του Ιράν, σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα της Τεχεράνης***. Υπερθεματίζοντας τότε ο ***Καμμένος***, σύμφωνα και με δημοσίευμα της ***Jerusalem Post***, κατά τη συνάντησή του με τον ισραηλινό ομόλογό του, δήλωσε ότι «***αν πέσει ένας ιρανικός πύραυλος στη Μεσόγειο, αυτό θα είναι το τέλος των κρατών της περιοχής***».

Ακόμη, σύμφωνα και με ανακοίνωση του υπουργείου Άμυνας, οι δύο υπουργοί **συζήτησαν θέματα που αφο-**

Λιβύης, αλλά και των στρατιωτικών επιχειρήσεων στη Συρία, διατίθεται πλέον και στο Ισραήλ στρατιωτική βάση τόσο στην ***Πελοπόννησο*** όσο και στην ***ανατολική Κρήτη***, όπου εγκαταστάθηκε στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας μεγάλο ραντάρ **(Over The Horizon) επιτήρησης αέρος και επιφανείας, το οποίο επιχειρείται αποκλειστικά από ισραηλινό στρατιωτικό προσωπικό. Από το σημείο αυτό εποπτεύεται η Ανατολική Μεσόγειος, βαθιά μέσα στην κυπριακή ΑΟΖ, και όχι μόνο.**

Γίνεται, λοιπόν, απόλυτα κατανοητό ότι η ***SOFA*** δεν έχει σχέση ούτε ταυτίζεται λόγου χάρη με Συμφωνίες Δυνάμεων Επίσκεψης (VFA), αλλά με την ***κατοχύρωση της μόνιμης εγκατάστασης στρατιωτικού προσωπικού, και την αποσαφήνιση των όρων της μόνιμης εγκατάστασης.***

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο άρθρο 1 της συμφωνίας με το Ισραήλ αναφέρεται ο όρος «στρατιωτικές δραστηριότητες» στις οποίες περιλαμβάνονται «στρατιωτικές ασκήσεις», «εκπαιδεύσεις» ή «επισκέψεις πλοίων/αεροσκαφών» ενώ η παρ. 5 του άρθρου αναφέρεται σε «***οποιαδήποτε άλλη μορφή αμυντικής συνεργασίας η οποία συμφωνείται μεταξύ των Μερών***».

Παράλληλα, στο άρθρο 2 επισημαίνεται πως «***σε περίπτωση κατά την οποία τα μέρη συμφωνήσουν ότι απαιτούνται περαιτέρω διακανονισμοί προκειμένου να διευθετήσουν επιπρόσθετα ζητήματα των στρατιωτικών δραστηριοτήτων, τα μέρη είναι δυνατόν να πραγματοποιούν αυτούς τους διακανονισμούς στο πλαίσιο Συμφωνιών Εφαρμογής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας***». Αξίζει να σημειωθεί ότι οι «Συμφωνίες Εφαρμογής» δεν είναι υποχρεωτικό να δημοσιοποιηθούν ή να εγκριθούν πλέον από την Βουλή.

Η συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ, αλλά και η συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με το αιγυπτιακό κράτος κυρώνονται στις 31 Μαΐου 2016 στην επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής, υπερψηφίζονται από ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, αλλά και από την Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και το Ποτάμι, ενώ στην συνέχεια εγκρίνονται από την ολομέλεια του κοινοβουλίου με διαδικασία συζήτησης 15 λεπτών. Το ΚΚΕ εγκρίνει με τον γνωστό τρόπο προβάλλοντας κάτι λιγότερο από μια «χλιαρή» στάση δήθεν διαφωνίας μιλώντας γενικά και αόριστα για την

του ισραηλινού κράτους. Και βέβαια οποιαδήποτε μόνιμη στρατιωτική κατοχή εδαφών δεν σημαίνει παρά αλλαγή των υφιστάμενων συνόρων, όπως όλοι γνωρίζουν πολύ καλά.

Ακόμα πιο χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ενώ το ισραηλινό κράτος είχε ζητήσει την επιβολή ανάλογης συμφωνίας (βάση για την πολεμική του αεροπορία στην Κρήτη) πενήντα ολόκληρα χρόνια πριν και συγκεκριμένα το 1967 και ενώ η Μέση Ανατολή ήταν ένα καζάνι που έβραζε λίγο πριν, από τον πόλεμο των έξι ημερών κατά του αιγυπτιακού κράτους, εισέπραξε την άρνηση του χουντικού κράτους και μάλιστα για λόγους «εθνικού συμφέροντος», όπως ο ίδιος ο Γ. Παπαδόπουλους είχε τότε δηλώσει.

Το καθεστώς Τσίπρα-Καμμένου έκλεισε μ' αυτόν τον τρόπο μια «εκκρεμότητα» δεκαετιών. Η σημασία της εκδούλευσης είναι εξ ίσου σημαντική, και ακόμη περισσότερο την περίοδο που διανύουμε, από τότε που ζητήθηκε για πρώτη φορά.

Από τότε εκτός των άλλων έχουν μεσολαβήσει, η πρώτη και η δεύτερη παλαιστινιακή ιντιφάντα, ***ο πρώτος πόλεμος στον Περσικό κόλπο***, όταν με την επιχείρηση «Καταιγίδα της Ερήμου» στις ***14 Ιανουαρίου του 1991*** οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοι τους αποφάσισαν να τερματίσουν τον πόλεμο του Σαντάμ στο Κουβέιτ, ξεκινώντας καταιγιστι-

νάμεων του ενός κράτους στο έδαφος του άλλου με πρόσχημα την συμμετοχή σε στρατιωτικές ασκήσεις. Όπως είναι γνωστό ***παρόμοια συμφωνία το κράτος του Ισραήλ έχει συνάψει αποκλειστικά και μόνο με τις ΗΠΑ***.

Η συμφωνία μ' άλλα λόγια δεν αφορά, απλά, στην «στρατιωτική συνεργασία» των δύο κρατών, αλλά το Καθεστώς εγκατάστασης των Δυνάμεων τους (Status of Forces Agreement, SOFA). Σύμφωνα με τις ΗΠΑ, η οποία είναι η πρώτη χώρα παγκόσμια που εφάρμοσε τις συμφωνίες αυτές μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο, SOFA είναι πολυμερείς ή διμερείς συμφωνίες που θεσπίζουν σε γενικές γραμμές το πλαίσιο βάσει του οποίου λειτουργεί το στρατιωτικό προσωπικό των ΗΠΑ σε μια ξένη χώρα και πώς η εσωτερική νομοθεσία της ξένης δικαιοδοσίας ισχύει για το προσωπικό των ΗΠΑ στη χώρα αυτή.

Την περίοδο που ολοκληρώνεται η συμφωνία αυτή, ***μεγάλος αριθμός του στόλου των επιθετικών ελικοπτέρων του ισραηλινού κράτους βρισκόταν στην Λάρισα***, ενώ σπουδαστές της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων ετοιμάζονταν να μεταβούν στο Ισραήλ.

Ενδεικτικές ήταν και ορισμένες δηλώσεις του ισραηλινού υπουργού Αμύνης ο οποίος αφού εξέφρασε την βαθιά εκτίμηση της κυβέρνησής του για την επίσκεψη Καμμένου και την ολοκλήρωση της συμφωνίας, εκτίμησε ότι ***τα δύο κράτη έχουν κοινά συμφέροντα και αντιμετωπίζουν τον αντίκτυπο της πρόσφατης συμφωνίας μεταξύ της διεθνούς κοινότητας και του Ιράν, σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα της Τεχεράνης***. Υπερθεματίζοντας τότε ο ***Καμμένος***, σύμφωνα και με δημοσίευμα της ***Jerusalem Post***, κατά τη συνάντησή του με τον ισραηλινό ομόλογό του, δήλωσε ότι ***«αν πέσει ένας ιρανικός πύραυλος στη Μεσόγειο, αυτό θα είναι το τέλος των κρατών της περιοχής»***.

Ακόμη, σύμφωνα και με ανακοίνωση του υπουργείου Άμυνας, οι δύο υπουργοί **συζήτησαν θέματα που αφορούν την θαλάσσια ασφάλεια και την ασφάλεια των ενεργειακών πηγών στην ΑΟΖ Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ**, θέματα συνεργασιών στην αμυντική βιομηχανία και τη δυνατότητα μεταφοράς τεχνολογίας. Ταυτόχρονα, ο αρχηγός του Πολεμικού Ναυτικού, Αντιναύαρχος Ευάγγελος Αποστολάκης, υπέγραφε με τον ισραηλινό ομόλογό του μια συμφωνία συνεργασίας για τις *«Υδρογραφικές Υπηρεσίες»*, χωρίς περαιτέρω λεπτομέρειες. Και ο νοών νοείτω...

Θα θυμίσουμε ακόμη ότι μόλις επτά μήνες πριν, ο ίδιος ο Τσίπρας εμφανιζόμενος ως υποστηρικτής της παλαιστινιακής υπόθεσης ζητούσε τον τερματισμό της στρατιωτικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ, κατήγγειλε την άγρια καταστολή των Παλαιστινίων και προειδοποιούσε, ότι ***«δεν μπορούμε να παραμένουμε παθητικοί, γιατί αυτό που συμβαίνει σήμερα στην άλλη πλευρά της***

ραηλινό στρατιωτικό προσωπικό. Από το σημείο αυτό εποπτεύεται η Ανατολική Μεσόγειος, βαθιά μέσα στην κυπριακή ΑΟΖ, και όχι μόνο.

Γίνεται, λοιπόν, απόλυτα κατανοητό ότι η ***SOFA*** δεν έχει σχέση ούτε ταυτίζεται λόγου χάρη με Συμφωνίες Δυνάμεων Επίσκεψης (VFA), αλλά με την ***κατοχύρωση της μόνιμης εγκατάστασης στρατιωτικού προσωπικού, και την αποσαφήνιση των όρων της μόνιμης εγκατάστασης.***

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο άρθρο 1 της συμφωνίας με το Ισραήλ αναφέρεται ο όρος «στρατιωτικές δραστηριότητες» στις οποίες περιλαμβάνονται «στρατιωτικές ασκήσεις», «εκπαιδεύσεις» ή «επισκέψεις πλοίων/αεροσκαφών» ενώ η παρ. 5 του άρθρου αναφέρεται σε «***οποιαδήποτε άλλη μορφή αμυντικής συνεργασίας η οποία συμφωνείται μεταξύ των Μερών***».

Παράλληλα, στο άρθρο 2 επισημαίνεται πως «***σε περίπτωση κατά την οποία τα μέρη συμφωνήσουν ότι απαιτούνται περαιτέρω διακανονισμοί προκειμένου να διευθετήσουν επιπρόσθετα ζητήματα των στρατιωτικών δραστηριοτήτων, τα μέρη είναι δυνατόν να πραγματοποιούν αυτούς τους διακανονισμούς στο πλαίσιο Συμφωνιών Εφαρμογής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας***». Αξίζει να σημειωθεί ότι οι «Συμφωνίες Εφαρμογής» δεν είναι υποχρεωτικό να δημοσιοποιηθούν ή να εγκριθούν πλέον από την Βουλή.

Η συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ, αλλά και η συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με το αιγυπτιακό κράτος κυρώνονται στις 31 Μαΐου 2016 στην επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής, υπερψηφίζονται από ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, αλλά και από την Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και το Ποτάμι, ενώ στην συνέχεια εγκρίνονται από την ολομέλεια του κοινοβουλίου με διαδικασία συζήτησης 15 λεπτών. Το ΚΚΕ εγκρίνει με τον γνωστό τρόπο προβάλλοντας κάτι λιγότερο από μια «χλιαρή» στάση δήθεν διαφωνίας μιλώντας γενικά και αόριστα για την ενίσχυση των συμφερόντων της αστικής τάξης!!!

Μια συμφωνία με το ισραηλινό κράτος, η οποία υπό καθεστώς ετεροδικίας καθορίζει ότι το Κράτος Υποδοχής (Ελλάδα) έχει «***το δικαίωμα να ασκεί κατά προτεραιότητα*** ποινική δικαιοδοσία», αλλά και συμπληρώνει τα εξής: ***«Οι αρχές του Κράτους Υποδοχής [Ελλάδα] το οποίο έχει κατά προτεραιότητα το δικαίωμα, εξετάζουν ευμενώς αίτημα από τις αρχές του Κράτους Αποστολής [Ισραήλ] για αποποίηση του δικαιώματός τους αυτού σε περιπτώσεις που το Κράτος Αποστολής φρονεί ότι η αποποίηση αυτή έχει ιδιάζουσα σημασία***». Στην συμφωνία προβλέπεται επίσης το εξής:

«Το Κράτος Αποστολής και το προσωπικό του δεν θα υπόκεινται στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Κράτους Υποδοχής για οποιεσδήποτε αγωγές κατατίθενται και αφορούν ζημίες που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια

του ισραηλινού κράτους. Και βέβαια οποιαδήποτε μόνιμη στρατιωτική κατοχή εδαφών δεν σημαίνει παρά αλλαγή των υφιστάμενων συνόρων, όπως όλοι γνωρίζουν πολύ καλά.

Ακόμα πιο χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ενώ το ισραηλινό κράτος είχε ζητήσει την επιβολή ανάλογης συμφωνίας (βάση για την πολεμική του αεροπορία στην Κρήτη) πενήντα ολόκληρα χρόνια πριν και συγκεκριμένα το 1967 και ενώ η Μέση Ανατολή ήταν ένα καζάνι που έβραζε λίγο πριν, από τον πόλεμο των έξι ημερών κατά του αιγυπτιακού κράτους, εισέπραξε την άρνηση του χουντικού κράτους και μάλιστα για λόγους «εθνικού συμφέροντος», όπως ο ίδιος ο Γ. Παπαδόπουλους είχε τότε δηλώσει.

Το καθεστώς Τσίπρα-Καμμένου έκλεισε μ' αυτόν τον τρόπο μια «εκκρεμότητα» δεκαετιών. Η σημασία της εκδούλευσης είναι εξ ίσου σημαντική, και ακόμη περισσότερο την περίοδο που διανύουμε, από τότε που ζητήθηκε για πρώτη φορά.

Από τότε εκτός των άλλων έχουν μεσολαβήσει, η πρώτη και η δεύτερη παλαιστινιακή ιντιφάντα, ***ο πρώτος πόλεμος στον Περσικό κόλπο***, όταν με την επιχείρηση «Καταιγίδα της Ερήμου» στις ***14 Ιανουαρίου του 1991*** οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοι τους αποφάσισαν να τερματίσουν τον πόλεμο του Σαντάμ στο Κουβέιτ, ξεκινώντας καταιγιστικούς βομβαρδισμούς στο Ιράκ από αέρος, ***η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας το 1999, οι βομβαρδισμοί το 2001 στο Αφγανιστάν, ο δεύτερος πόλεμος στον Κόλπο***, όταν ξεκίνησαν στις **20 Μαρτίου 2003 οι 20ήμεροι βομβαρδισμοί, που άνοιξαν τον δρόμο για την είσοδο στρατιωτικών δυνάμεων των ΗΠΑ στην Βαγδάτη για να ακολουθήσουν λεηλασίες και βανδαλισμοί** από τους «απελευθερωτές».

Το συνολικότερο «απελευθερωτικό έργο» βέβαια είναι μνημειώδες.

Σύμφωνα με την ιατρική επιθεώρηση **Lancet**, στη βάση επιτόπιας μελέτης, μέχρι πριν την εμφάνιση του *«Ισλαμικού Κράτους στο Ιράκ και στο Λεβάντε»* (**ISIS**), δηλαδή περίπου το 2012, είχαν χάσει τη ζωή τους περισσότεροι από 1.455.590 Ιρακινοί από μάχες, εκρήξεις και ό,τι άλλο συνεπάγεται ένας πόλεμος. Εκατομμύρια ήταν οι τραυματίες, οι πρόσφυγες, οι εκτοπισμένοι.

σπουδαστές της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων ετοιμάζονταν να μεταβούν στο Ισραήλ.

Ενδεικτικές ήταν και ορισμένες δηλώσεις του ισραηλινού υπουργού Αμύνης ο οποίος αφού εξέφρασε την βαθιά εκτίμηση της κυβέρνησής του για την επίσκεψη Καμμένου και την ολοκλήρωση της συμφωνίας, εκτίμησε ότι ***τα δύο κράτη έχουν κοινά συμφέροντα και αντιμετωπίζουν τον αντίκτυπο της πρόσφατης συμφωνίας μεταξύ της διεθνούς κοινότητας και του Ιράν, σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα της Τεχεράνης***. Υπερθεματίζοντας τότε ο ***Καμμένος***, σύμφωνα και με δημοσίευμα της ***Jerusalem Post***, κατά τη συνάντηση του με τον ισραηλινό ομόλογό του, δήλωσε ότι «***αν πέσει ένας ιρανικός πύραυλος στη Μεσόγειο, αυτό θα είναι το τέλος των κρατών της περιοχής***».

Ακόμη, σύμφωνα και με ανακοίνωση του υπουργείου Άμυνας, οι δύο υπουργοί **συζήτησαν θέματα που αφορούν την θαλάσσια ασφάλεια και την ασφάλεια των ενεργειακών πηγών στην ΑΟΖ Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ**, θέματα συνεργασιών στην αμυντική βιομηχανία και τη δυνατότητα μεταφοράς τεχνολογίας. Ταυτόχρονα, ο αρχηγός του Πολεμικού Ναυτικού, Αντιναύαρχος Ευάγγελος Αποστολάκης, υπέγραφε με τον ισραηλινό ομόλογό του μια συμφωνία συνεργασίας για τις «*Υδρογραφικές Υπηρεσίες*», χωρίς περαιτέρω λεπτομέρειες. Και ο νοών νοείτο...

Θα θυμίσουμε ακόμη ότι μόλις επτά μήνες πριν, ο ίδιος ο Τσίπρας εμφανιζόμενος ως υποστηρικτής της παλαιστινιακής υπόθεσης ζητούσε τον τερματισμό της στρατιωτικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ, κατήγγειλε την άγρια καταστολή των Παλαιστινίων και προειδοποιούσε, ότι «***δεν μπορούμε να παραμένουμε παθητικοί, γιατί αυτό που συμβαίνει σήμερα στην άλλη πλευρά της Μεσογείου, μπορεί αύριο να συμβεί στη δική μας την πλευρά***».

Την ίδια ακριβώς περίοδο, ο Γενικός Γραμματέας του ***ΝΑΤΟ Jens Stoltenberg*** δήλωνε ότι το «πακέτο διάσωσης» της ΕΕ για την Ελλάδα είναι «σημαντικό για όλο το ΝΑΤΟ», επειδή η Ελλάδα είναι ένας «***ισχυρός σύμμαχος που δαπανά περισσότερο από το 2% του ΑΕΠ της για την άμυνα***» (επίπεδο το οποίο έφθασαν στην Ευρώπη μόνο η Μεγάλη Βρετανία και η Εσθονία).

Έτσι, εκτός από την νευραλγικής σημασίας για το ***ΝΑΤΟ*** αεροναυτική βάση του κόλπου της Σούδας στην Κρήτη, στρατιωτικό εφαλτήριο των ΗΠΑ στις στρατιωτικές επεμβάσεις στην Μέση Ανατολή, τα τελευταία χρόνια κατά της ***διευθετήσουν επιπρόσθετα ζητήματα των στρατιωτικών δραστηριοτήτων, τα μέρη είναι δυνατόν να πραγματοποιούν αυτούς τους διακανονισμούς στο πλαίσιο Συμφωνιών Εφαρμογής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας***». Αξίζει να σημειωθεί ότι οι «Συμφωνίες Εφαρμογής» δεν είναι υποχρεωτικό να δημοσιοποιηθούν ή να εγκριθούν πλέον από την Βουλή.

Η συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ, αλλά και η συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με το αιγυπτιακό κράτος κυρώνονται στις 31 Μαΐου 2016 στην επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής, υπερψηφίζονται από ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, αλλά και από την Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και το Ποτάμι, ενώ στην συνέχεια εγκρίνονται από την ολομέλεια του κοινοβουλίου με διαδικασία συζήτησης 15 λεπτών. Το ΚΚΕ εγκρίνει με τον γνωστό τρόπο προβάλλοντας κάτι λιγότερο από μια «χλιαρή» στάση δήθεν διαφωνίας μιλώντας γενικά και αόριστα για την ενίσχυση των συμφερόντων της αστικής τάξης!!!

Μια συμφωνία με το ισραηλινό κράτος, η οποία υπό καθεστώς ετεροδικίας καθορίζει ότι το Κράτος Υποδοχής (Ελλάδα) έχει «***το δικαίωμα να ασκεί κατά προτεραιότητα*** ποινική δικαιοδοσία», αλλά και συμπληρώνει τα εξής: «***Οι αρχές του Κράτους Υποδοχής [Ελλάδα] το οποίο έχει κατά προτεραιότητα το δικαίωμα, εξετάζουν ευμενώς αίτημα από τις αρχές του Κράτους Αποστολής [Ισραήλ] για αποποίηση του δικαιώματός τους αυτού σε περιπτώσεις που το Κράτος Αποστολής φρονεί ότι η αποποίηση αυτή έχει ιδιάζουσα σημασία***». Στην συμφωνία προβλέπεται επίσης το εξής:

«***Το Κράτος Αποστολής και το προσωπικό του δεν θα υπόκεινται στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Κράτους Υποδοχής για οποιεσδήποτε αγωγές κατατίθενται και αφορούν ζημίες που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια ή ως αποτέλεσμα της εκτέλεσης των Στρατιωτικών Δραστηριοτήτων***».

Μια σημαντική «λεπτομέρεια» ακόμη ολοκληρώνει την εικόνα της συμφωνίας.

Το ισραηλινό κράτος μπορεί πλέον να μπαίνει στον λεγόμενο «σκληρό πυρήνα έγκαιρης προειδοποίησης» των «ελληνικών» ένοπλων δυνάμεων, αφού το υπερ-ραντάρ είναι συνδεδεμένο με τα υπόλοιπα ραντάρ, που είναι εγκατεστημένα στον ελλαδικό χώρο.

Δεν χρειάζεται, λοιπόν, πολύ μυαλό ή ειδικές γνώσεις για να καταλάβει κάποιος ότι η SOFA καμουφλάρει ένα ξεκάθαρο καθεστώς στρατιωτικής κατοχής, με κατοχυρωμένο το καθεστώς ετεροδικίας για τις στρατιωτικές δυνάμεις φωνίας (βάση για την πολεμική του αεροπορία στην Κρήτη) πενήντα ολόκληρα χρόνια πριν και συγκεκριμένα το 1967 και ενώ η Μέση Ανατολή ήταν ένα καζάνι που έβραζε λίγο πριν, από τον πόλεμο των έξι ημερών κατά του αιγυπτιακού κράτους, εισέπραξε την άρνηση του χουντικού κράτους και μάλιστα για λόγους «εθνικού συμφέροντος», όπως ο ίδιος ο Γ. Παπαδόπουλους είχε τότε δηλώσει.

Το καθεστώς Τσίπρα-Καμμένου έκλεισε μ' αυτόν τον τρόπο μια «εκκρεμότητα» δεκαετιών. Η σημασία της εκδούλευσης είναι εξ ίσου σημαντική, και ακόμη περισσότερο την περίοδο που διανύουμε, από τότε που ζητήθηκε για πρώτη φορά.

Από τότε εκτός των άλλων έχουν μεσολαβήσει, η πρώτη και η δεύτερη παλαιστινιακή ιντιφάντα, ***ο πρώτος πόλεμος στον Περσικό κόλπο***, όταν με την επιχείρηση «Καταιγίδα της Ερήμου» στις ***14 Ιανουαρίου του 1991*** οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοι τους αποφάσισαν να τερματίσουν τον πόλεμο του Σαντάμ στο Κουβέιτ, ξεκινώντας καταιγιστικούς βομβαρδισμούς στο Ιράκ από αέρος, ***η διάλυση της Γιουγκουσλαβίας το 1999, οι βομβαρδισμοί το 2001 στο Αφγανιστάν, ο δεύτερος πόλεμος στον Κόλπο***, όταν ξεκίνησαν στις **20 Μαρτίου 2003 οι 20ημεροι βομβαρδισμοί, που άνοιξαν τον δρόμο για την είσοδο στρατιωτικών δυνάμεων των ΗΠΑ στην Βαγδάτη για να ακολουθήσουν λεηλασίες και βανδαλισμοί** από τους «απελευθερωτές».

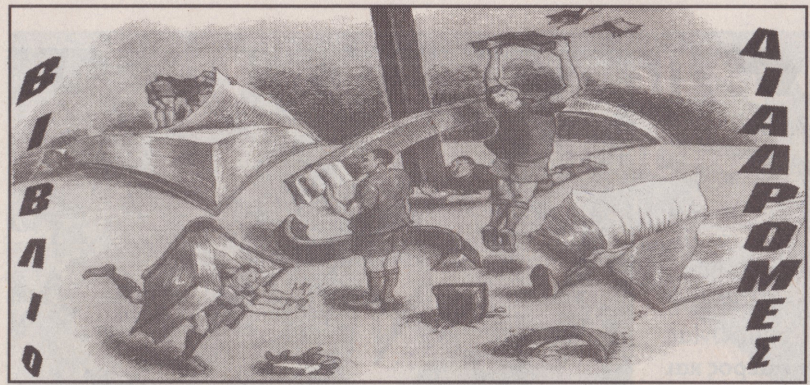
Το συνολικότερο «απελευθερωτικό έργο» βέβαια είναι μνημειώδες.

Σύμφωνα με την ιατρική επιθεώρηση **Lancet**, στη βάση επιτόπιας μελέτης, μέχρι πριν την εμφάνιση του «*Ισλαμικού Κράτους στο Ιράκ και στο Λεβάντε*» (**ISIS**), δηλαδή περίπου το 2012, είχαν χάσει τη ζωή τους περισσότεροι από 1.455.590 Ιρακινοί από μάχες, εκρήξεις και ό,τι άλλο συνεπάγεται ένας πόλεμος. Εκατομμύρια ήταν οι τραυματίες, οι πρόσφυγες, οι εκτοπισμένοι.

Η «***Νέα Μέση Ανατολή***», όμως, σύμφωνα και με τον χαρακτηρισμό ήδη από το ***2006*** της τότε υπουργού εξωτερικών των ΗΠΑ ***Κοντολίζα Ράις***, δεν είχε ακόμη αναδυθεί από τις στάχτες των παραπάνω πολέμων. Ακριβώς σ' αυτό το χρονικό σημείο (2006) ξεσπά ο πόλεμος των 50 ημερών μεταξύ της λιβανέζικης ***Χεσμπολάχ*** και του ***Ισραηλινού κράτους***.

Οι «απελευθερωτές» του ΝΑΤΟ συνεχίζουν με συνέπεια το «σωτήριο έργο» τους τα επόμενα χρόνια. Πρώτος «στόχος» αυτή τη φορά η Λιβύη και η εξόντωση του Καντάφι. Η «***νέα Λιβύη***» στην διάλυση της οποίας πρω-

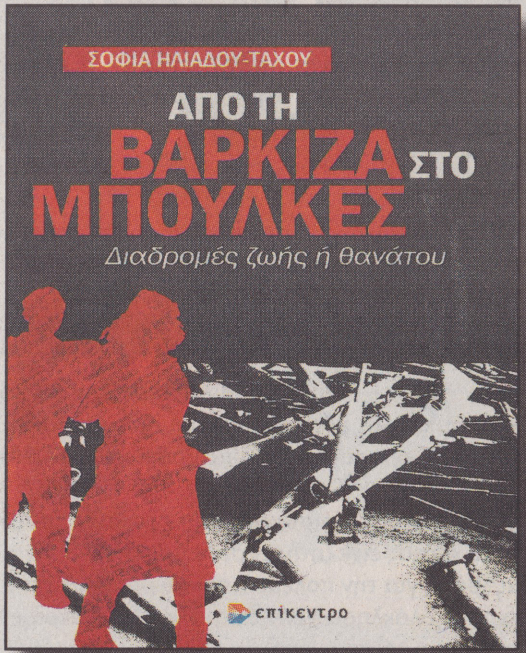
συνέχεια στη σελ. 7

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΑΡΚΙΖΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΛΚΕΣ

Διαδρομές ζωής ή θανάτου

Σοφία Ηλιάδου-Τάχου

(Μέσα από το αρχείο του Ν. Τσιρώνη)
Εκδ. Επίκεντρο / Σελ. 338

Η ***Σοφία Ηλιάδου-Τάχου*** στο πρώτο μέρος του βιβλίου, εξηγεί στον πρόλογο ότι μετά την έκδοση του βιβλίου της *Μέρες της ΟΠΛΑ στην Θεσσαλονίκη: Τα χρώματα της βίας (1941-1945)*, ένιωσε την δέσμευση ότι έπρεπε *«να απαντηθούν τα ερωτήματα που σχετίζονται με τις διαδρομές που ακολούθησαν μετά την συνθήκη της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου 1945) εκείνα από τα στελέχη της ΟΠΛΑ Θεσσαλονίκης που ένιωσαν εκτεθειμένα απέναντι στο μετακατοχικό κράτος και προέβλεψαν πως η παραμονή τους στην Ελλάδα θα εξελισσόταν σε Γολγοθά χωρίς τέλος».*

Η Τάχου σημειώνει ότι από τα τέλη του Ιουλίου του 1946, ο πλήρης έλεγχος του Μπούλκες περιήλθε στο Κομματικό Γραφείο, το οποίο καθοδηγούνταν από την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ.

Το κομματικό Γραφείο Μπούλκες αποτελούνταν από τους Μιχάλη Πεχτακτσίδη-Τερζή, Οδυσσέα Μπάτση, Περικλή Καλοδίκη, Δημήτρη Βίσσιο, Γιώργο Κοντογιώργη (Παύλο), Αλέξη, Κ. Σιαπέρα, Μπαρμπα-Φώκο, παλιό Γκούντβη, Λαμπρινάκο (Προμηθέα) πρώην αστυνομικό Λεπενιώτη, Θανάση Στράντζαλη.

Ο ***Μιχάλης Πεχτακτσίδης-Τερζής*** το Φθινόπωρο του 1947 πήρε εντολή να κατέβει στον ΔΣΕ, ενώ το 1949 εξαφανίστηκε «μυστηριωδώς», όταν συντάχθηκε με τον Τίτο και αποσκίρτησε από τον Ζαχαριάδη. Όπως αφηγείται ο Αχιλλέας Παπαϊωάννου, *«Μετά από χρόνια ένα σύντροφος από τον Γιάννενα ονόματι Σεραφείμ, πιστός του Ζαχαριάδη, μου είπε ότι τον σκότωσε ο ίδιος και τον έριξαν σε ένα πηγάδι στο Μπούλκες».*

Σύμφωνα με τον ***Κ. Σιαπέρα***, την κύρια ευθύνη για την ***ΥΤΟ*** (Υπηρεσία Τάξης Ομάδας) που συγκροτήθηκε στο Μπούλκες είχε ο Μιχάλης Πεχτακτσίδης-Τερζής μαζί με τον Οδυσσέα Μπάτση.

Η κομματική αστυνομία στο Μπούλκες κατ' αρχάς παρακολουθούσε ασφυκτικά τις κινήσεις κάθε μέλους της κοινότητας, με σκοπό να εφαρμοστεί η απαγόρευση των συζητήσεων για τα αίτια της αποτυχίας του κινήματος του ΕΑΜ κατά την Εθνική Αντίσταση και τα αίτια της αποδοχής της συμφωνίας της Βάρκιζας από την ηγεσία του ΕΑΜ/ΚΚΕ.

«Σε λίγο η παρακολούθηση των στελεχών γενικεύτηκε, αφού προηγουμένως διακηρύχθηκε ότι επρό-

γωνιστές άλλοτε αυτού του πλήθους, περιτριγυρισμένοι τώρα από την αστυνομία του Μπούλκες ΥΤΟ (Υπηρεσία Τάξεως Ομάδας) με δεμένα τα χέρια τους προσπαθούσαν να σωθούν από τα κτυπήματα των μανιασμένων καταδιωκτών τους. Λίγο πιο κάτω τους περίμεναν οι κλούβες. Πού τους πήγαιναν μέσα στην νύκτα; Κυκλοφορούσαν διάφορες φήμες: Ότι τους άφησαν στα σύνορα της Ελλάδας. Άλλοι έλεγαν ότι τους εξαφάνισαν στα στρατόπεδα.

Αυτό που σε εντυπωσίαζε ήταν η αγριάδα των Ανθρώπων που υπερασπίζονταν την «κομματική γραμμή».

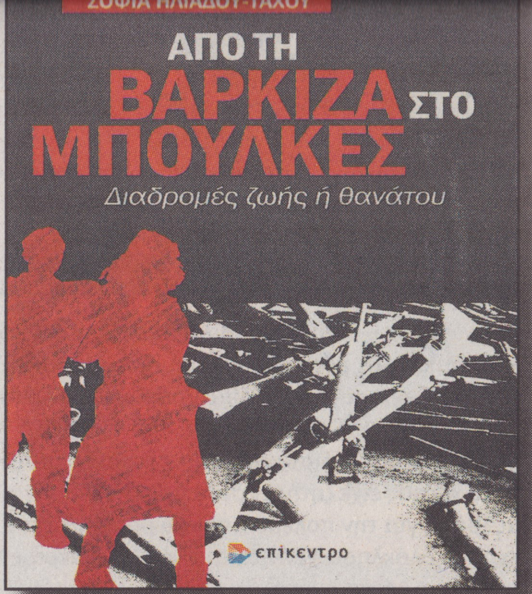
Ήταν ένα αφηνιασμένο πλήθος, ρομπότ, άνθρωποι μηχανές, χωρίς ψυχή, χωρίς αισθήματα, χωρίς αγάπη...

Με υψωμένες τις γροθιές, ουρλιάζοντας ρυθμικά «Μιχάλης-Περικλής» ζητούσαν το κεφάλι των «φραξιονιστών». Η βία κυριαρχούσε παντού... Όλοι μιλούσαν για ένα στρατόπεδο έξω από το Μπούλκες, όπου στρατοπεδάρχης ήταν ο «Μπαρμπα-Στέλιος Κάλφας» (Σιδέρης).

Εκεί σε βαθιά πηγάδια έριχναν ζωντανούς τον έναν μετά τον άλλον, όσους έκαναν κριτική στην καθοδήγηση του Μπούλκες (και κυρίως όσους μιλούσαν ενάντια στον Μιχάλη Πεχτακτσίδη ή Τερζή)».

Στο **δεύτερο Μέρος** παρατίθεται η αυτοβιογραφική

(Μέσα από το αρχείο του Ν. Τσιρώνη)
Εκδ. Επίκεντρο / Σελ. 338

Η *Σοφία Ηλιάδου-Τάχου* στο πρώτο μέρος του βιβλίου, εξηγεί στον πρόλογο ότι μετά την έκδοση του βιβλίου της *Μέρες της ΟΠΛΑ στην Θεσσαλονίκη: Τα χρώματα της βίας (1941-1945)*, ένιωσε την δέσμευση ότι έπρεπε *«να απαντηθούν τα ερωτήματα που σχετίζονται με τις διαδρομές που ακολούθησαν μετά την συνθήκη της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου 1945) εκείνα από τα στελέχη της ΟΠΛΑ Θεσσαλονίκης που ένιωσαν εκτεθειμένα απέναντι στο μετακατοχικό κράτος και προέβλεψαν πως η παραμονή τους στην Ελλάδα θα εξελισσόταν σε Γολγοθά χωρίς τέλος»*.

Η Τάχου θεωρεί ότι η πρωτοτυπία της συγκεκριμένης μελέτης έναντι άλλων, που αφορούν στην πορεία των πολιτικών προσφύγων εντός της Γιουγκοσλαβίας και μάλιστα στο Μπούλκες έγκειται α) στην σημασία των αυτοβιογραφικών στοιχείων που καταθέτει ο ***Ν. Τσιρώνης*** (μέλος της ***ΟΠΛΑ*** Θεσσαλονίκης) τόσο για το ζήτημα του Μπούλκες όσο και για το ζήτημα του νησιού της ντροπής, β) στην προσεκτική αποδελτίωση των τευχών της εφημερίδας Μπούλκες, που διασώθηκαν στο Αρχείο παράνομου τύπου του ΑΣΚΙ και τέλος γ) στην συγκέντρωση των υπαρχουσών βιβλιογραφικών αναφορών και στην συνεξέταση τους με τα πρωτότυπα στοιχεία που προαναφέρθηκαν.

Σύμφωνα με τον Ν. Τσιρώνη, η εγκατάστασή του στην Γιουγκοσλαβία προσδιορίζεται με πρώτο σταθμό το Μοναστήρι στις 23-24 Φεβρουαρίου 1945 χωρίς ουδεμία προειδοποίηση από το κόμμα, ενώ οι πρώτοι 1.454 πρόσφυγες σύμφωνα με τον Μ. Ρίστοβιτς (Το πείραμα, Μπούλκες, «Η Ελληνική Δημοκρατία» στην Γιουγκοσλα-

1946, ο πλήρης έλεγχος του Μπούλκες περιήλθε στο Κομματικό Γραφείο, το οποίο καθοδηγούνταν από την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ.

Το κομματικό Γραφείο Μπούλκες αποτελούνταν από τους Μιχάλη Πεχτακτσίδη-Τερζή, Οδυσσέα Μπάτση, Περικλή Καλοδίκη, Δημήτρη Βίσσιο, Γιώργο Κοντογιώργη (Παύλο), Αλέξη, Κ. Σιαπέρα, Μπαρμπα-Φώκο, παλιό Γκούντβη, Λαμπρινάκο (Προμηθέα) πρώην αστυνομικό Λεπενιώτη, Θανάση Στράντζαλη.

Ο ***Μιχάλης Πεχτακτσίδης-Τερζής*** το Φθινόπωρο του 1947 πήρε εντολή να κατέβει στον ΔΣΕ, ενώ το 1949 εξαφανίστηκε «μυστηριωδώς», όταν συντάχθηκε με τον Τίτο και αποσκίρτησε από τον Ζαχαριάδη. Όπως αφηγείται ο Αχιλλέας Παπαϊωάννου, *«Μετά από χρόνια ένα σύντροφος από τον Γιάννενα ονόματι Σεραφείμ, πιστός του Ζαχαριάδη, μου είπε ότι τον σκότωσε ο ίδιος και τον έριξαν σε ένα πηγάδι στο Μπούλκες»*.

Σύμφωνα με τον ***Κ. Σιαπέρα***, την κύρια ευθύνη για την ***ΥΤΟ*** (Υπηρεσία Τάξης Ομάδας) που συγκροτήθηκε στο Μπούλκες είχε ο Μιχάλης Πεχτακτσίδης-Τερζής μαζί με τον Οδυσσέα Μπάτση.

Η κομματική αστυνομία στο Μπούλκες κατ' αρχάς παρακολουθούσε ασφυκτικά τις κινήσεις κάθε μέλους της κοινότητας, με σκοπό να εφαρμοστεί η απαγόρευση των συζητήσεων για τα αίτια της αποτυχίας του κινήματος του ΕΑΜ κατά την Εθνική Αντίσταση και τα αίτια της αποδοχής της συμφωνίας της Βάρκιζας από την ηγεσία του ΕΑΜ/ΚΚΕ.

«Σε λίγο η παρακολούθηση των στελεχών γενικεύτηκε, αφού προηγουμένως διακηρύχθηκε ότι επρόκειτο για μια κομματικά ορθόδοξη συμπεριφορά. Οι επαγρυπνητές, οι ανήκοντες στις μικρές ομάδες καταδοτών που αναλάμβαναν χάριν του Συμβουλίου, την παρακολούθηση των «υπόπτων» για αντικομματική δράση, ασκούσαν μια ιδιότυπη εξουσία ως στελέχη μιας άνωθεν επιβεβλημένης τρομοκρατίας. Σύμφωνα με τον Eudes επρόκειτο για πεντάδες καταδοτών, οι οποίοι αναλάμβαναν τον ρόλο της «κομματικής επαγρύπνησης». Τις συνιστούσαν δύο άτομα που εμπιστευόταν απόλυτα η διοίκηση και τρία τα οποία ανήκαν στον χώρο των πρώην υπόπτων, που τελούσαν υπό ανάνηψη και δοκιμή. Ο ρόλος τους ήταν η συστηματική παρακολούθηση τόσο των υπόπτων, όσο και των λοιπών, στους οποίους είχε δοθεί εντολή να μην συναναστρέφονται. Οι πέντε, κατά τον Eudes, ζούσαν και κινούνταν πάντα μαζί, ασκώντας τη διαδικασία της

τώρα από την αστυνομία του Μπούλκες ΥΤΟ (Υπηρεσία Τάξεως Ομάδας) με δεμένα τα χέρια τους προσπαθούσαν να σωθούν από τα κτυπήματα των μανιασμένων καταδιωκτών τους. Λίγο πιο κάτω τους περίμεναν οι κλούβες. Πού τους πήγαιναν μέσα στην νύκτα; Κυκλοφορούσαν διάφορες φήμες: Ότι τους άφησαν στα σύνορα της Ελλάδας. Άλλοι έλεγαν ότι τους εξαφάνισαν στα στρατόπεδα.

Αυτό που σε εντυπωσίαζε ήταν η αγριάδα των Ανθρώπων που υπερασπίζονταν την «κομματική γραμμή».

Ήταν ένα αφηνιασμένο πλήθος, ρομπότ, άνθρωποι μηχανές, χωρίς ψυχή, χωρίς αισθήματα, χωρίς αγάπη…

Με υψωμένες τις γροθιές, ουρλιάζοντας ρυθμικά «Μιχάλης-Περικλής» ζητούσαν το κεφάλι των «φραξιονιστών». Η βία κυριαρχούσε παντού… Όλοι μιλούσαν για ένα στρατόπεδο έξω από το Μπούλκες, όπου στρατοπεδάρχης ήταν ο «Μπαρμπα-Στέλιος Κάλφας» (Σιδέρης).

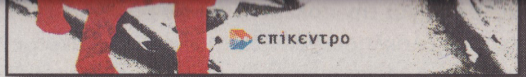
Εκεί σε βαθιά πηγάδια έριχναν ζωντανούς τον έναν μετά τον άλλον, όσους έκαναν κριτική στην καθοδήγηση του Μπούλκες (και κυρίως όσους μιλούσαν ενάντια στον Μιχάλη Πεχτακτσίδη ή Τερζή)».

Στο **δεύτερο Μέρος** παρατίθεται η αυτοβιογραφική

καταγραφή του Ν. Τσιρώνη χωρισμένη σε έξι μέρη: α) από το ζενίθ στο Ναδίρ, β) Πολιτικοί πρόσφυγες, γ) Μοναστήρι-Τέτοβο-Νόβι Σίβατς, δ) Τέτοβο. Ο Δεύτερος σταθμός, ε) Μπούλκες, στ) το Νησί της ντροπής.

Ο Ν. Τσιρώνης στο **τελευταίο μέρος *Το Νησί της ντροπής*** σώζει την μαρτυρία του παλιού του συντρόφου ***Γιώργη Ζωμαρίτη***, που είχε την «τύχη» να μεταφερθεί ως «αντικομματικός» στο νησάκι του Δούναβη, στο κάτεργο στο οποίο, όπως ανέφερε και η Λαζαρίδου, υπεύθυνος ήταν ο «Μπαρμπα-Στέλιος», παλιός κομμουνιστής τον

(Μέσα από το αρχείο του Ν. Τσιρώνη)
Εκδ. Επίκεντρο / Σελ. 338

Η ***Σοφία Ηλιάδου-Τάχου*** στο πρώτο μέρος του βιβλίου, εξηγεί στον πρόλογο ότι μετά την έκδοση του βιβλίου της *Μέρες της ΟΠΛΑ στην Θεσσαλονίκη: Τα χρώματα της βίας (1941-1945)*, ένιωσε την δέσμευση ότι έπρεπε *«να απαντηθούν τα ερωτήματα που σχετίζονται με τις διαδρομές που ακολούθησαν μετά την συνθήκη της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου 1945) εκείνα από τα στελέχη της ΟΠΛΑ Θεσσαλονίκης που ένιωσαν εκτεθειμένα απέναντι στο μετακατοχικό κράτος και προέβλεψαν πως η παραμονή τους στην Ελλάδα θα εξελισσόταν σε Γολγοθά χωρίς τέλος»*.

Η Τάχου θεωρεί ότι η πρωτοτυπία της συγκεκριμένης μελέτης έναντι άλλων, που αφορούν στην πορεία των πολιτικών προσφύγων εντός της Γιουγκοσλαβίας και μάλιστα στο Μπούλκες έγκειται α) στην σημασία των αυτοβιογραφικών στοιχείων που καταθέτει ο ***Ν. Τσιρώνης*** (μέλος της ***ΟΠΛΑ*** Θεσσαλονίκης) τόσο για το ζήτημα του Μπούλκες όσο και για το ζήτημα του νησιού της ντροπής, β) στην προσεκτική αποδελτίωση των τευχών της εφημερίδας Μπούλκες, που διασώθηκαν στο Αρχείο παράνομου τύπου του ΑΣΚΙ και τέλος γ) στην συγκέντρωση των υπαρχουσών βιβλιογραφικών αναφορών και στην συνεξέτασή τους με τα πρωτότυπα στοιχεία που προαναφέρθηκαν.

Σύμφωνα με τον Ν. Τσιρώνη, η εγκατάστασή του στην Γιουγκοσλαβία προσδιορίζεται με πρώτο σταθμό το Μοναστήρι στις 23-24 Φεβρουαρίου 1945 χωρίς ουδεμία προειδοποίηση από το κόμμα, ενώ οι πρώτοι 1.454 πρόσφυγες σύμφωνα με τον Μ. Ρίστοβιτς (Το πείραμα, Μπούλκες, «Η Ελληνική Δημοκρατία» στην Γιουγκοσλαβία) εγκαθίστανται στην Βοϊβοντίνα, στις 25 Μαΐου, ενώ το δεύτερο ρεύμα 2.702 ατόμων φθάνει και στεγάζεται σε 625 σπίτια στο Μπούλκες αρχές του Ιουνίου 1945.

Στην συνέχεια περιγράφονται από την Τάχου α) οι κοινοτικές δομές στο Μπούλκες, β) η οικονομία, γ) η εκπαίδευση (στρατιωτική σχολή) και ο πολιτισμός της κοινότητας, δ) οι σχέσεις Ελλήνων-«Σλαβομακεδόνων» στο Μπούλκες, ε) οι σχέσεις ΚΚΕ και ΚΚΓ, στ) οι διεθνείς διαστάσεις του ζητήματος «Μπούλκες», και ζ) οι μέθοδοι πειθαρχίας που επιβλήθηκαν, με εστίαση στην περίπτωση, του νησιού κατέργου στον Δούναβη.

σε ένα πηγάδι στο Μπούλκες».

Σύμφωνα με τον ***Κ. Σιαπέρα***, την κύρια ευθύνη για την ***ΥΤΟ*** (Υπηρεσία Τάξης Ομάδας) που συγκροτήθηκε στο Μπούλκες είχε ο Μιχάλης Πεχτακτσίδης-Τερζής μαζί με τον Οδυσσέα Μπάτση.

Η κομματική αστυνομία στο Μπούλκες κατ' αρχάς παρακολουθούσε ασφυκτικά τις κινήσεις κάθε μέλους της κοινότητας, με σκοπό να εφαρμοστεί η απαγόρευση των συζητήσεων για τα αίτια της αποτυχίας του κινήματος του ΕΑΜ κατά την Εθνική Αντίσταση και τα αίτια της αποδοχής της συμφωνίας της Βάρκιζας από την ηγεσία του ΕΑΜ/ΚΚΕ.

«Σε λίγο η παρακολούθηση των στελεχών γενικεύτηκε, αφού προηγουμένως διακηρύχθηκε ότι επρόκειτο για μια κομματικά ορθόδοξη συμπεριφορά. Οι επαγρυπνητές, οι ανήκοντες στις μικρές ομάδες καταδοτών που αναλάμβαναν χάριν του Συμβουλίου, την παρακολούθηση των «υπόπτων» για αντικομματική δράση, ασκούσαν μια ιδιότυπη εξουσία ως στελέχη μιας άνωθεν επιβεβλημένης τρομοκρατίας. Σύμφωνα με τον Eudes επρόκειτο για πεντάδες καταδοτών, οι οποίοι αναλάμβαναν τον ρόλο της «κομματικής επαγρύπνησης». Τις συνιστούσαν δύο άτομα που εμπιστευόταν απόλυτα η διοίκηση και τρία τα οποία ανήκαν στον χώρο των πρώην υπόπτων, που τελούσαν υπό ανάνηψη και δοκιμή. Ο ρόλος τους ήταν η συστηματική παρακολούθηση τόσο των υπόπτων, όσο και των λοιπών, στους οποίους είχε δοθεί εντολή να μην συναναστρέφονται. Οι πέντε, κατά τον Eudes, ζούσαν και κινούνταν πάντα μαζί, ασκώντας τη διαδικασία της κατάδοσης, ή της εποπτείας. Μέσα από την διαδικασία αυτή, διασφαλιζόταν με απόλυτο τρόπο ο έλεγχος στους παρεκκλίνοντες και στους στιγματισμένους».

Η Τάχου παραθέτει την ακόμη συγκλονιστικότερη αφήγηση της Μ. Λαζαρίδου.

«Δεν πέρασαν παρά λίγες ημέρες από την εγκατάστασή μας στο Μπούλκες και μια νύκτα ξυπνήσαμε από έναν μεγάλο θόρυβο. Ένα αλαλάζον πλήθος, με χοντρά ξύλα, με σιδερόβεργες, με πέτρες, φτυσίματα και γιουχαΐσματα έδιωχνε τους αντικομματικούς, τους «φραξιονιστές» από το Μπούλκες [...] Θα ήταν περίπου 100 άνθρωποι, συνα-

Εκεί σε βαθιά πηγάδια έριχναν ζωντανούς τον έναν μετά τον άλλον, όσους έκαναν κριτική στην καθοδήγηση του Μπούλκες (και κυρίως όσους μιλούσαν ενάντια στον Μιχάλη Πεχτακτσίδη ή Τερζή».

Στο **δεύτερο Μέρος** παρατίθεται η αυτοβιογραφική

καταγραφή του Ν. Τσιρώνη χωρισμένη σε έξι μέρη: α) από το ζενίθ στο Ναδίρ, β) Πολιτικοί πρόσφυγες, γ) Μοναστήρι-Τέτοβο-Νόβι Σίβατς, δ) Τέτοβο. Ο Δεύτερος σταθμός, ε) Μπούλκες, στ) το Νησί της ντροπής.

Ο Ν. Τσιρώνης στο **τελευταίο μέρος *Το Νησί της ντροπής*** σώζει την μαρτυρία του παλιού του συντρόφου ***Γιώργη Ζωμαρίτη***, που είχε την «τύχη» να μεταφερθεί ως «αντικομματικός» στο νησάκι του Δούναβη, στο κάτεργο στο οποίο, όπως ανέφερε και η Λαζαρίδου, υπεύθυνος ήταν ο «Μπαρμπα-Στέλιος», παλιός κομμουνιστής τον οποίο η μεταξική δικτατορία είχε φυλακίσει στην Ακροναυπλία. Εκεί οι «εχθροί του λαού», αφού καθημερινά έλιωναν σε καταναγκαστικές εργασίες, υφίσταντο την βάρβαρη συμπεριφορά και τους βασανισμούς των «συντρόφων» που τους φύλαγας.

«Οι κρατούμενοι ήμασταν περίπου 147. Ο αριθμός αυτός κάποτε μεγάλωνε κι άλλοτε μίκραινε, ποτέ δεν ήταν σταθερός. Μεγάλωνε όταν η κομματική οργάνωση (κομματικό γραφείο) ανακάλυπτε νέους «εχθρούς του κόμματος» και μίκραινε σαν τύχαινε να συμβούν τίποτε «ατυχήματα». Για να είμαι όμως σωστός πως τις πιο πολ-

συνέχεια από τη σελ. 5

τοστατεί το γαλλικό κράτος, βυθίζεται στον τρόμο, καθώς το Κατάρ χρηματοδοτεί «αντάρτες», οι οποίοι «δραστηροποιούνται» με τη συνδρομή του ΝΑΤΟ συμπεριλαμβανομένων των αμερικανικών, γαλλικών και βρετανικών μονάδων SAS γνωστών στους ντόπιους ως τα «**τάγματα εξαφάνισης**».

Την ίδια στιγμή αμερικανοευρωπαϊκές δυνάμεις ασφαλείας, στην πραγματικότητα **μισθοφόροι ιδιωτικών πολεμικών αναδόχων,** όπως της διαβόητης Blackwater που έδρασαν προηγουμένως στο Ιράκ, **αναλαμβάνουν και στην «απελευθερωμένη» Λιβύη την ασφάλεια απεσταλμένων αμερικανοευρωπαϊκών εταιρικών κολοσσών που κατέφθαναν καθημερινά στη Λιβύη για να συνάψουν τα ήδη κλεισμένα συμβόλαια** με το νέο καθεστώς της χώρας.

Οι ορδές των ισλαμιστών μισθοφόρων, που εκπαιδεύονται με κονδύλια των «απελευθερωτών» της Δύσης αναλαμβάνουν δράση και στο **Δυτικοαφρικανικό Μάλι,** καταλαμβάνοντας στις αρχές του 2012 περιοχές του βόρειου και κεντρικού τμήματος της χώρας σε συνεργασία με ντόπιους ισλαμιστές και αυτονομιστές Τουαρέγκ, δίνοντας το κατάλληλο **πρόσχημα στο γαλλικό κράτος να πραγματοποιήσει το Δεκέμβρη του 2012 τη στρατιωτική επιχείρηση Serval. Άλλες ομάδες μισθοφόρων μετακινούνται στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία για να ενισχύσουν την οργάνωση Seleko, καθώς και εκεί παίζονται, κονταροκτυπιούνται εκτός των άλλων, γαλλικά πετρελαϊκά συμφέρονται απέναντι σε αντίστοιχα του κινεζικού κράτους.**

Την σειρά της, όμως, έχει πάρει ήδη και η Συρία.

Η «εξέγερση» ξεκινά τον Μάρτιο του 2011 και γρήγορα φαίνεται να μετατρέπεται σε εμφύλιο πόλεμο. Η πραγματικότητα, όμως, είναι πολύ διαφορετική.

Όπως έγκαιρα και με κυνισμό είχε δηλώσει ο **πρώην διευθυντής της CIA Τζέιμς Γούσλεϊ**, «*το Ιράκ ήταν η πρώτη πράξη ενός νέου Παγκοσμίου Πολέμου, που θα διεξαχθεί με πρωτόγνωρους όρους και πιθανότατα δια αντιπροσώπων*».

Όπερ και εγένετο... Όλοι δηλώνουν παρών δια αντιπροσώπων.

Στο πλευρό του Άσαντ βρίσκεται το ρωσικό κράτος, το

***περιοχές που ελέγχονται από την αντιπολίτευση, και γι' αυτό θα άρουμε τις κυρώσεις που εμποδίζουν το έργο των μετριοπαθών δυνάμεων της αντιπολίτευσης*».**

Στις 21 Αυγούστου 2014 ο γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ σε συνέντευξή του στην εφημερίδα ***Le Monde*** ομολογεί ότι το γαλλικό κράτος ήδη από το 2012, εξοπλίζει και εκπαιδεύει αντάρτες γιατί όπως δηλώνει «***είναι οι μόνοι που μπορούν να εγγυηθούν τη δημοκρατική διαδικασία στη Συρία.***»

Τον Ιούνιο του 2014, όπως είναι γνωστό, το Ισλαμικό Κράτος καταλαμβάνει εκτενείς περιοχές της Συρίας και του βορείου Ιράκ αλλάζοντας με τις ευλογίες δυτικών και αραβικών μυστικών υπηρεσιών τον χάρτη της Μέσης Ανατολής, μιας περιοχής που ακουμπά και επάνω στους περιβόητους κινέζικους «δρόμους του μεταξιού».

Την ίδια στιγμή το τουρκικό κράτος του Ερντογάν, που προσπαθεί ακόμη να συνέλθει από το «αποτυχημένο» πραξικόπημα, ενώ κτυπά εξ αρχής με κάθε τρόπο το καθεστώς Άσαντ βοηθώντας τους τζιχαντιστές μπροστά στον κίνδυνο δημιουργίας κουρδικού κρατικού μορφώματος «υποδέχεται» εκατομμύρια σύρους πρόσφυγες χρησιμοποιώντας τους ως διαπραγματευτικό χαρτί σε μια περίοδο «ταραγμένων» σχέσεων τόσο με την ΕΕ όσο και με τις ΗΠΑ.

Και ο ρόλος του ισραηλινού κράτους;

Πριν περίπου δέκα ημέρες η ισραηλινή αεροπορία προχώρησε σε νέους βομβαρδισμούς συριακών στόχων στη νοτιοδυτική Συρία ενώ τον προηγούμενο μήνα είχαν κτυπηθεί τα στρατιωτικά αεροδρόμια της Δαμασκού, σε μια στιγμή που ο συριακός στρατός απωθούσε στρατεύματα ανταρτών στην ευρύτερη περιοχή της Κουνέιτρα.

Το ισραηλινό κράτος αρχικά προσπάθησε με κάθε τρόπο να μείνει στην αφάνεια, ενώ στην πραγματικότητα ευθύνεται εξίσου για τους ποταμούς αίματος που έχουν χυθεί στην Συρία. Θα θυμίσουμε ότι όταν η κυβέρνηση Ομπάμα απεύθυνε κάλεσμα για ευρεία διεθνή συμμαχία ενάντια στο Ισλαμικό κράτος, δεν ζήτησε από το ισραηλινό κράτος να συμμετάσχει με το πρόσχημα ότι κάτι τέτοιο θα προκαλούσε τις έντονες αραβικές αντιδράσεις.

έσφιξε τα χέρια κάποιων από τους 1.000 περίπου αντάρτες οι οποίοι είχαν λάβει περίθαλψη σε ισραηλινά νοσοκομεία, σύμφωνα με τον αντισυνταγματάρχη Πίτερ Λέρνερ, εκπρόσωπο των Ισραηλινών Δυνάμεων Κατοχής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε έκθεση του γραμματέα του ΟΗΕ Μπαν Κι-Μουν στις αρχές του Δεκεμβρίου του 2014 επιβεβαιώνονται πλήθος αναφορών της Δύναμης Απεμπλοκής του ΟΗΕ (UNDOF) προς το Συμβούλιο Ασφαλείας, που κάνουν λόγο με απόλυτη βεβαιότητα για την «***επικοινωνία... κατά μήκος της ζώνης κατάπαυσης του πυρός Συρίας-Ισραήλ***» μεταξύ των Ισραηλινών Δυνάμεων Κατοχής και των «ένοπλων δυνάμεων της Συριακής αντιπολίτευσης».

Επί πλέον, στην ίδια έκθεση ο γραμματέας του ΟΗΕ τονίζει τις αναφορές της UNDOF η οποία «αναγκάστηκε να επανεγκαταστήσει τις δυνάμεις της» στην ισραηλινή πλευρά της ζώνης κατάπαυσης του πυρός, αφήνοντας τη συριακή πλευρά υπό τον έλεγχο της οργάνωσης Al-Nusra Front, που συνεργάζεται με την Αλ-Κάιντα και την οποία το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ χαρακτηρίζει «τρομοκρατική οργάνωση».

Την ίδια περίοδο η ισραηλινή αεροπορία και το πυροβολικό παρεμβαίνουν συστηματικά για να προστατεύσουν τη «ζώνη ασφαλείας» του al-Nusra Front από τα πυρά της συριακής αεροπορίας, η οποία παραμένει δεσμευμένη από τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός του 1974 με το Ισραήλ, ενώ ενδεικτική είναι η κατάρριψη συριακού μαχητικού που βομβάρδιζε τις θέσεις του al-Nusra.

Με άλλα λόγια το ισραηλινό κράτος τρομοκρατεί χωρίς προσχήματα τις δυνάμεις του ΟΗΕ, υπερασπίζεται τους διακηρυγμένους από τον ΟΗΕ και τις ΗΠΑ τρομοκράτες, ώστε τα κατεχόμενα εδάφη του Γκολάν να μείνουν δίχως διεθνή εποπτεία.

Η σημασία, λοιπόν, της μόνιμης εγκατάστασης δυνάμεων του ισραηλινού κράτους, που βρίσκεται διαρκώς σε

χεμικών αναδόχων, όπως της διαβόητης Blackwater που έδρασαν προηγουμένως στο Ιράκ, **αναλαμβάνουν και στην «απελευθερωμένη» Λιβύη την ασφάλεια απεσταλμένων αμερικανοευρωπαϊκών εταιρικών κολοσσών που κατέφθαναν καθημερινά στη Λιβύη για να συνάψουν τα ήδη κλεισμένα συμβόλαια** με το νέο καθεστώς της χώρας.

Οι ορδές των ισλαμιστών μισθοφόρων, που εκπαιδεύονται με κονδύλια των «απελευθερωτών» της Δύσης αναλαμβάνουν δράση και στο **Δυτικοαφρικανικό Μάλι**, καταλαμβάνοντας στις αρχές του 2012 περιοχές του βόρειου και κεντρικού τμήματος της χώρας σε συνεργασία με ντόπιους ισλαμιστές και αυτονομιστές Τουαρέγκ, δίνοντας το κατάλληλο **πρόσχημα στο γαλλικό κράτος να πραγματοποιήσει το Δεκέμβρη του 2012 τη στρατιωτική επιχείρηση Serval. Άλλες ομάδες μισθοφόρων μετακινούνται στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία για να ενισχύσουν την οργάνωση Seleko, καθώς και εκεί παίζονται, κονταροκτυπιούνται εκτός των άλλων, γαλλικά πετρελαϊκά συμφέρονται απέναντι σε αντίστοιχα του κινέζικου κράτους.**

Την σειρά της, όμως, έχει πάρει ήδη και η Συρία.

Η «εξέγερση» ξεκινά τον Μάρτιο του 2011 και γρήγορα φαίνεται να μετατρέπεται σε εμφύλιο πόλεμο. Η πραγματικότητα, όμως, είναι πολύ διαφορετική.

Όπως έγκαιρα και με κυνισμό είχε δηλώσει ο **πρώην διευθυντής της CIA Τζέιμς Γούσλεϊ**, «*το Ιράκ ήταν η πρώτη πράξη ενός νέου Παγκοσμίου Πολέμου, που θα διεξαχθεί με πρωτόγνωρους όρους και πιθανότατα δια αντιπροσώπων*».

Όπερ και εγένετο... Όλοι δηλώνουν παρών δια αντιπροσώπων.

Στο πλευρό του Άσαντ βρίσκεται το ρωσικό κράτος, το σιιτικό Ιράν με τους φρουρούς της Επανάστασης και η λιβανέζικη Χεσμπολάχ.

Το γαλλικό κράτος, είναι επίσης εδώ, το ίδιο και το γερμανικό αλλά και το βρετανικό χρηματοδοτώντας την συριακή αντιπολίτευση, το ίδιο και οι ΗΠΑ, το τουρκικό κράτος, και αφανώς αρχικά το κράτος του Ισραήλ.

«***Είναι σημαντικό για μας να στείλουμε ένα σινιάλο ότι είμαστε ανοιχτοί να βοηθήσουμε με κάθε δυνατό τρόπο***», δήλωνε στις 22 Απριλίου του 2013 ***ο υπουργός εξωτερικών της Βρετανίας Ουίλιαμ Χέιγκ***. «***Πρέπει να κάνουμε περισσότερα για να βοηθήσουμε τη συριακή αντιπολίτευση***», υπερθεμάτιζε και ο Γερμανός ομόλογός του, Γκίντο Βεστερβέλλε, ακριβώς την ίδια μέρα προσθέτοντας ότι «***Επιθυμούμε να υπάρξει οικονομική ανάπτυξη στις*** περιοχές που ελέγχει η αντιπολίτευση...» ενώ το Κατάρ, από το 2012, εξοπλίζει και εκπαιδεύει αντάρτες γιατί όπως δηλώνει «***είναι οι μόνοι που μπορούν να εγγυηθούν τη δημοκρατική διαδικασία στη Συρία***.»

Τον Ιούνιο του 2014, όπως είναι γνωστό, το Ισλαμικό Κράτος καταλαμβάνει εκτενείς περιοχές της Συρίας και του βορείου Ιράκ αλλάζοντας με τις ευλογίες δυτικών και αραβικών μυστικών υπηρεσιών τον χάρτη της Μέσης Ανατολής, μιας περιοχής που ακουμπά και επάνω στους περιβόητους κινέζικους «δρόμους του μεταξιού».

Την ίδια στιγμή το τουρκικό κράτος του Ερντογάν, που προσπαθεί ακόμη να συνέλθει από το «αποτυχημένο» πραξικόπημα, ενώ κτυπά εξ αρχής με κάθε τρόπο το καθεστώς Άσαντ βοηθώντας τους τζιχαντιστές μπροστά στον κίνδυνο δημιουργίας κουρδικού κρατικού μορφώματος «υποδέχεται» εκατομμύρια σύρους πρόσφυγες χρησιμοποιώντας τους ως διαπραγματευτικό χαρτί σε μια περίοδο «ταραγμένων» σχέσεων τόσο με την ΕΕ όσο και με τις ΗΠΑ.

Και ο ρόλος του ισραηλινού κράτους;

Πριν περίπου δέκα ημέρες η ισραηλινή αεροπορία προχώρησε σε νέους βομβαρδισμούς συριακών στόχων στη νοτιοδυτική Συρία ενώ τον προηγούμενο μήνα είχαν κτυπηθεί τα στρατιωτικά αεροδρόμια της Δαμασκού, σε μια στιγμή που ο συριακός στρατός απωθούσε στρατεύματα ανταρτών στην ευρύτερη περιοχή της Κουνέιτρα.

Το ισραηλινό κράτος αρχικά προσπάθησε με κάθε τρόπο να μείνει στην αφάνεια, ενώ στην πραγματικότητα ευθύνεται εξίσου για τους ποταμούς αίματος που έχουν χυθεί στην Συρία. Θα θυμίσουμε ότι όταν η κυβέρνηση Ομπάμα απεύθυνε κάλεσμα για ευρεία διεθνή συμμαχία ενάντια στο Ισλαμικό κράτος, δεν ζήτησε από το ισραηλινό κράτος να συμμετάσχει με το πρόσχημα ότι κάτι τέτοιο θα προκαλούσε τις έντονες αραβικές αντιδράσεις. «Το να δοθεί έμφαση στη συμμετοχή του Ισραήλ θα ήταν κάτι προβληματικό, επειδή θα περιέπλεκε τις προσπάθειες για προσέλκυση των Αράβων εταίρων», είχε επισημάνει ο Μάικλ Άιζενσταντ, στέλεχος του Institute for Near East Policy της Ουάσιγκτον.

Το Foreign Policy, στις 14 Ιουνίου του 2014, αναφέρθηκε σε έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Μπαν Κι-Μουν που έλεγε ότι «οι σκληραγωγημένοι στη μάχη Σύροι αντάρτες... όταν βρεθούν στο Ισραήλ, τυγχάνουν ιατρικής περίθαλψης σε νοσοκομείο εκστρατείας προτού σταλούν πίσω στη Συρία», περιγράφοντας την κατάσταση αυτή σαν μια «συμφωνία κυρίων». Ο ίδιος ο ισραηλινός πρωθυπουργός Μπένζαμιν Νετανιάχου, τον Φεβρουάριο του 2014, επισκέφθηκε το «νοσοκομείο εκστρατείας» και κομεία, σύμφωνα με τον αντισυνταγματάρχη Πίτερ Λέρνερ, εκπρόσωπο των Ισραηλινών Δυνάμεων Κατοχής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε έκθεση του γραμματέα του ΟΗΕ Μπαν Κι-Μουν στις αρχές του Δεκεμβρίου του 2014 επιβεβαιώνονται πλήθος αναφορών της Δύναμης Απεμπλοκής του ΟΗΕ (UNDOF) προς το Συμβούλιο Ασφαλείας, που κάνουν λόγο με απόλυτη βεβαιότητα για την «***επικοινωνία... κατά μήκος της ζώνης κατάπαυσης του πυρός Συρίας-Ισραήλ***» μεταξύ των Ισραηλινών Δυνάμεων Κατοχής και των «ένοπλων δυνάμεων της Συριακής αντιπολίτευσης».

Επί πλέον, στην ίδια έκθεση ο γραμματέας του ΟΗΕ τονίζει τις αναφορές της UNDOF η οποία «αναγκάστηκε να επανεγκαταστήσει τις δυνάμεις της» στην ισραηλινή πλευρά της ζώνης κατάπαυσης του πυρός, αφήνοντας τη συριακή πλευρά υπό τον έλεγχο της οργάνωσης Al-Nusra Front, που συνεργάζεται με την Αλ-Κάιντα και την οποία το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ χαρακτηρίζει «τρομοκρατική οργάνωση».

Την ίδια περίοδο η ισραηλινή αεροπορία και το πυροβολικό παρεμβαίνουν συστηματικά για να προστατεύσουν τη «ζώνη ασφαλείας» του al-Nusra Front από τα πυρά της συριακής αεροπορίας, η οποία παραμένει δεσμευμένη από τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός του 1974 με το Ισραήλ, ενώ ενδεικτική είναι η κατάρριψη συριακού μαχητικού που βομβάρδιζε τις θέσεις του al-Nusra.

Με άλλα λόγια το ισραηλινό κράτος τρομοκρατεί χωρίς προσχήματα τις δυνάμεις του ΟΗΕ, υπερασπίζεται τους διακηρυγμένους από τον ΟΗΕ και τις ΗΠΑ τρομοκράτες, ώστε τα κατεχόμενα εδάφη του Γκολάν να μείνουν δίχως διεθνή εποπτεία.

Η σημασία, λοιπόν, της μόνιμης εγκατάστασης δυνάμεων του ισραηλινού κράτους, που βρίσκεται διαρκώς σε εμπόλεμη κατάσταση, στον ελλαδικό χώρο εντάσσεται στην γενικότερη επιβολή των όρων κυριαρχίας στην ευρύτερη Μέση Ανατολή περιλαμβανομένων των Βαλκανίων και στους επιτακτικούς σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ να ενοποιηθούν οι «αμυντικοί χώροι» των χωρών της ευρύτερης περιοχής από τις Βαλτικές χώρες και την Ουκρανία έως το Ισραήλ.

Όσο για το καθεστώς Τσίπρα μοιάζει να απολαμβάνει «γερές πλάτες», γεγονός που εξηγεί εν πολλοίς την άνευ προηγουμένου αλαζονεία του.

Μόνο που η ιστορία διδάσκει ότι οι «πλάτες» αυτές δεν κρατούν για πάντα και όταν η στήριξή τους υποχωρήσει ο θόρυβος από την πτώση θα είναι εκκωφαντικός...

Συσπείρωση Αναρχικών

λές φορές λιγοστεύαμε. Από 142 που ήμασταν, στο τέλος μείναμε 41, φοβερό νούμερο.

βαζαν το βράδυ μετά την δουλειά και έπρεπε το πρωί να κατέβουμε, διαφορετικά εξασφαλίζαμε μια σφαίρα στο

Από την πρώτη στιγμή, από την ώρα που μας έπαιρναν από το Μπούλκες καταλάβαμε πως η ζωή μας βρισκόταν

τακινούνται στην Κεντροαφρικανή Δημοκρατία για να ενισχύσουν την οργάνωση Seleko, καθώς και εκεί παίζονται, κονταροκτυπιούνται εκτός των άλλων, γαλλικά πετρελαϊκά συμφέροντα απέναντι σε αντίστοιχα του κινεζικού κράτους.

Την σειρά της, όμως, έχει πάρει ήδη και η Συρία.

Η «εξέγερση» ξεκινά τον Μάρτιο του 2011 και γρήγορα φαίνεται να μετατρέπεται σε εμφύλιο πόλεμο. Η πραγματικότητα, όμως, είναι πολύ διαφορετική.

Όπως έγκαιρα και με κυνισμό είχε δηλώσει ο **πρώην διευθυντής της CIA Τζέιμς Γούσλεϊ**, «*το Ιράκ ήταν η πρώτη πράξη ενός νέου Παγκοσμίου Πολέμου, που θα διεξαχθεί με πρωτόγνωρους όρους και πιθανότατα δια αντιπροσώπων*».

Όπερ και εγένετο... Όλοι δηλώνουν παρών δια αντιπροσώπων.

Στο πλευρό του Άσαντ βρίσκεται το ρωσικό κράτος, το σιιτικό Ιράν με τους φρουρούς της Επανάστασης και η λιβανέζικη Χεσμπολάχ.

Το γαλλικό κράτος, είναι επίσης εδώ, το ίδιο και το γερμανικό αλλά και το βρετανικό χρηματοδοτώντας την συριακή αντιπολίτευση, το ίδιο και οι ΗΠΑ, το τουρκικό κράτος, και αφανώς αρχικά το κράτος του Ισραήλ.

«***Είναι σημαντικό για μας να στείλουμε ένα σινιάλο ότι είμαστε ανοιχτοί να βοηθήσουμε με κάθε δυνατό τρόπο***», δήλωνε στις 22 Απριλίου του 2013 ***ο υπουργός εξωτερικών της Βρετανίας Ουίλιαμ Χέιγκ***. «***Πρέπει να κάνουμε περισσότερα για να βοηθήσουμε τη συριακή αντιπολίτευση***», υπερθεμάτιζε και ο Γερμανός ομόλογός του, Γκίντο Βεστερβέλλε, ακριβώς την ίδια μέρα προσθέτοντας ότι «***Επιθυμούμε να υπάρξει οικονομική ανάπτυξη στις*** ... δο «ταραγμένων» σχέσεων τόσο με την ΕΕ όσο και με τις ΗΠΑ.

Και ο ρόλος του ισραηλινού κράτους;

Πριν περίπου δέκα ημέρες η ισραηλινή αεροπορία προχώρησε σε νέους βομβαρδισμούς συριακών στόχων στη νοτιοδυτική Συρία ενώ τον προηγούμενο μήνα είχαν κτυπηθεί τα στρατιωτικά αεροδρόμια της Δαμασκού, σε μια στιγμή που ο συριακός στρατός απωθούσε στρατεύματα ανταρτών στην ευρύτερη περιοχή της Κουνέιτρα.

Το ισραηλινό κράτος αρχικά προσπάθησε με κάθε τρόπο να μείνει στην αφάνεια, ενώ στην πραγματικότητα ευθύνεται εξίσου για τους ποταμούς αίματος που έχουν χυθεί στην Συρία. Θα θυμίσουμε ότι όταν η κυβέρνηση Ομπάμπα απεύθυνε κάλεσμα για ευρεία διεθνή συμμαχία ενάντια στο Ισλαμικό κράτος, δεν ζήτησε από το ισραηλινό κράτος να συμμετάσχει με το πρόσχημα ότι κάτι τέτοιο θα προκαλούσε τις έντονες αραβικές αντιδράσεις. «Το να δοθεί έμφαση στη συμμετοχή του Ισραήλ θα ήταν κάτι προβληματικό, επειδή θα περιέπλεκε τις προσπάθειες για προσέλκυση των Αράβων εταίρων», είχε επισημάνει ο Μάικλ Άιζενσταντ, στέλεχος του Institute for Near East Policy της Ουάσιγκτον.

Το Foreign Policy, στις 14 Ιουνίου του 2014, αναφέρθηκε σε έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Μπαν Κι-Μουν που έλεγε ότι «οι σκληραγωγημένοι στη μάχη Σύροι αντάρτες... όταν βρεθούν στο Ισραήλ, τυγχάνουν ιατρικής περίθαλψης σε νοσοκομείο εκστρατείας προτού σταλούν πίσω στη Συρία», περιγράφοντας την κατάσταση αυτή σαν μια «συμφωνία κυρίων». Ο ίδιος ο ισραηλινός πρωθυπουργός Μπένζαμιν Νετανιάχου, τον Φεβρουάριο του 2014, επισκέφθηκε το «νοσοκομείο εκστρατείας» και ... Front, που συνεργάζεται με την Αλ-Κάιντα και την οποία το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ χαρακτηρίζει «τρομοκρατική οργάνωση».

Την ίδια περίοδο η ισραηλινή αεροπορία και το πυροβολικό παρεμβαίνουν συστηματικά για να προστατεύσουν τη «ζώνη ασφαλείας» του al-Nusra Front από τα πυρά της συριακής αεροπορίας, η οποία παραμένει δεσμευμένη από τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός του 1974 με το Ισραήλ, ενώ ενδεικτική είναι η κατάρριψη συριακού μαχητικού που βομβάρδιζε τις θέσεις του al-Nusra.

Με άλλα λόγια το ισραηλινό κράτος τρομοκρατεί χωρίς προσχήματα τις δυνάμεις του ΟΗΕ, υπερασπίζεται τους διακηρυγμένους από τον ΟΗΕ και τις ΗΠΑ τρομοκράτες, ώστε τα κατεχόμενα εδάφη του Γκολάν να μείνουν δίχως διεθνή εποπτεία.

Η σημασία, λοιπόν, της μόνιμης εγκατάστασης δυνάμεων του ισραηλινού κράτους, που βρίσκεται διαρκώς σε εμπόλεμη κατάσταση, στον ελλαδικό χώρο εντάσσεται στην γενικότερη επιβολή των όρων κυριαρχίας στην ευρύτερη Μέση Ανατολή περιλαμβανομένων των Βαλκανίων και στους επιτακτικούς σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ να ενοποιηθούν οι «αμυντικοί χώροι» των χωρών της ευρύτερης περιοχής από τις Βαλτικές χώρες και την Ουκρανία έως το Ισραήλ.

Όσο για το καθεστώς Τσίπρα μοιάζει να απολαμβάνει «γερές πλάτες», γεγονός που εξηγεί εν πολλοίς την άνευ προηγουμένου αλαζονεία του.

Μόνο που η ιστορία διδάσκει ότι οι «πλάτες» αυτές δεν κρατούν για πάντα και όταν η στήριξή τους υποχωρήσει ο θόρυβος από την πτώση θα είναι εκκωφαντικός...

Συσπείρωση Αναρχικών

λές φορές λιγοστεύαμε. Από 142 που ήμασταν, στο τέλος μείναμε 41, φοβερό νούμερο.

Και είναι φοβερό γιατί οι 106 ή και ποιος ξέρει πόσοι άλλοι δεν έφυγαν από το νησί για να επιστρέψουν στο χωριό μας το Μπούλκες, «καθαροί» χάρη στις σωφρονιστικές μεθόδους του σ. Στέλιου, αλλά εξοντώθηκαν με διάφορους τρόπους από τους σκληρούς της οργάνωσης [...] Ήταν και το άλλο, απαγόρευαν την συζήτηση μεταξύ μας (των κρατουμένων), απαγόρευαν ακόμα και με θάνατο, μάλιστα με θάνατο, καλά άκουσες, να κατέβει κάποιος κρατούμενος από το πάνω μέρος του στάβλου κατά την διάρκεια της νύκτας, όποια ανάγκη και αν είχε. Μας ανέβαζαν το βράδυ μετά την δουλειά και έπρεπε το πρωί να κατέβουμε, διαφορετικά εξασφαλίζαμε μια σφαίρα στο κεφάλι. Τη σωματική βία την αντέχεις, την ψυχολογική δεν υποφέρεις.

Η καθημερινή ταπείνωση, το τσαλαπάτημα του φιλότιμου, άλλοι το λένε εγωισμό, χωρίς να μπορείς να κάνεις κάτι να σταματήσει αυτή η συμπεριφορά ήταν που μας εξόργιζε, μας πονούσε όσο δεν φαντάζεσαι. Αγωνιστές στην πρώτη γραμμή του πολέμου οι περισσότεροι κρατούμενοι, πραγματικά παλικάρια δεν ήταν δυνατό να συμβιβαστούν με την βία και τον τρόπο ζωής που ήθελαν να επιβάλλουν.

Από την πρώτη στιγμή, από την ώρα που μας έπαιρναν από το Μπούλκες καταλάβαμε πως η ζωή μας βρισκότανε σε κίνδυνο, στο νησί-φυλακή, όμως διαπιστώσαμε πόσο φθηνή θα ήταν, πως δεν θα κόστιζε ούτε δεκάρες. Και ενώ αυτή ήταν γενική διαπίστωση, λίγοι καταλάβαιναν τις συνέπειες που θα στοιχίσουν ακριβά στην κομματική οργάνωση του Μπούλκες. ***Λίγοι «έβλεπαν» πως σύντομα η ντροπή θα καλύψει την οργάνωση μας και ο θάνατος θα βάλει έντονα την υπογραφή του στις σελίδες της ιστορίας του κόμματος (ΚΚΕ) που θα αναφέρονται στο κεφάλαιο ΜΠΟΥΛΚΕΣ και στο νησί της ντροπής***».

Συσπείρωση Αναρχικών

Η Συμβολή των Αναρχικών στα Γεγονότα της «Σταφιδικής κρίσης» - 1893-1905

(Μέρος Α΄)

Η παρουσία Ιταλών αναρχικών και η σημασία της ιταλικής παροικίας στην Πάτρα

Τα εξεγερσιακά γεγονότα της λεγόμενης «σταφιδικής κρίσης», που διαδραματίστηκαν στην βορειοδυτική Πελοπόννησο στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα, ήταν η συνέχεια μιας μακράς εξεγερσιακής παράδοσης του αγροτικού πληθυσμού στις συγκεκριμένες περιοχές, αλλά, και στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο που αμφισβητούσαν την κρατική εξουσία. Στο συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο συνέβησαν αρκετά «έκρυθμα» γεγονότα που ουσιαστικά φανέρωναν στους «κρατούντες» ότι το σχεδόν έξι δεκαετιών κρατικό οικοδόμημα, ακόμα δεν είχε στηθεί καλά στα πόδια του. Οι αγροτικοί πληθυσμοί επέμεναν στην αλληλεγγύη της κοινότητας και διατηρούσαν συνήθειες και πρακτικές που ακόμα δεν χωρούσαν σε ένα νεοσύστατο κράτος. Έτσι, λοιπόν, μεταξύ 1893-1905 στην βορειοδυτική Πελοπόννησο, με αφορμή το σταφιδικό ζήτημα, μεταξύ άλλων συνέβησαν: πλήθος συλλαλητηρίων, εκ των οποίων πολλά ήταν ένοπλα, βίαιες εκδηλώσεις με καταλήψεις σιδηροδρομικών σταθμών και δημοσίων κτηρίων, λιθοβολισμοί κατοικιών βουλευτών, τραπεζιτών και σταφιδοεμπόρων καθώς και τρένων, απαλλοτριώσεις κρατικών αποθηκών με σταφίδα, εξεγέρσεις σε χωριά με αφορμή την είσοδο φοροεισπρακτόρων, ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ χωρικών και στρατού και εξάπλωση της κοινωνικής ληστείας λόγω των υπερχρεωμένων αγροτών και απελευθερώσεις συλληφθέντων για χρέη. Μέσα σε αυτό το κλίμα, στις 3 Νοεμβρίου 1898, δολοφονείται στην Πάτρα ο τραπεζίτης Διονύσης Φραγκόπουλος και τραυματίζεται ο σταφιδέμπορας Ανδρέας Κόλλας από τον αναρχικό σανδαλοποιό Δημήτρη Μάτσαλη. Επίσης, δεν θα πρέπει να λησμονούμε τον πόλεμο του 1897 μεταξύ του ελληνικού και του τουρκικού κράτους που κατέληξε σε ήττα του πρώτου και την απόπειρα δολοφονίας του βασιλιά Γεωργίου Α΄.

Στο παραπάνω, λοιπόν, πλαίσιο κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτοι αναρχικοί στην Πάτρα και τον Πύργο. **Μέσα από την πορεία των αναρχικών ομάδων μπορούμε να αντλήσουμε χρήσιμα συμπεράσματα για το τώρα. Γιατί** ***ών μας».*** Σε άλλη δημοσίευση στο ίδιο φύλλο αναφέρουν: ***«Αλλ' ότι υπήρξεν εκτάκτως επιτυχές δια τους προπαγανδιστάς μας ήτο η εν τω χωρίω Αγιος Βασίλειος (Βραχνών) δεξίωσις κι ο ενθουσιώδης ζήλος μετά του οποίου οι κάτοικοι του προσεφέρθησαν όπως γνωρίσωσιν καλύτερον τας αναρχικάς ιδέας. Το ενδιαφέρον των χωρικών μετ' ολίγων ωρών τοσούτον ηυξήθη, ώστε διακόσιοι περίπου άνθρωποι είχον την τιμήν να εγγραφώσι... ».***[1]

Ο λόγος και οι πράξεις των αναρχικών, βρίσκουν απήχηση κυρίως λόγω της αντικρατικής και αντικυβερνητικής τους διάστασης, έτσι οι παραδοσιακές εξεγερσιακές αγροτικές πρακτικές εναρμονίζονται με αυτές των αναρχικών. Οι αναρχικοί λαμβάνουν μέρος σε συγκρούσεις με αστυνομία και στρατό όταν καταφθάνουν σε διάφορες περιοχές, για την σύλληψη φυγόδικων και συμμετέχουν σε απαλλοτριώσεις σταφιδοαποθηκών. Μάλιστα παρατηρείται αύξηση του αριθμού των προκηρύξεων στις περιοχές όπου συμβαίνουν βίαια και εξεγερσιακά γεγονότα. Χαρακτηριστική είναι η προκήρυξη στο χωριό Βαρβάσαινα, που θεωρείται το χωριό με τα πιο έντονα και βίαια γεγονότα: ***«Λαέ εγέρθητι και απόβαλε την νάρκη σου, διεκδίκησον τα δικαιώματα σου, την φρούρησιν, ιδίαις δυνάμεσιν την ζωήν, την περιουσίαν και την τιμήν σου αποδειχθείσης ανικάνου της εντολοδόχου σου πολιτείας».***[2]

Χαρακτηριστικές είναι και οι συζητήσεις στην βουλή, σε όλη την διάρκεια της σταφιδικής κρίσης, που αφορούν την δράση των αναρχικών στην βορειοδυτική Πελοπόννησο και στον τρόπο καταστολής τους. Η δήλωση του βουλευτή Χατζόπουλου σε συζήτηση της βουλής για τον εκσυγχρονισμό του αστυνομικού κράτους είναι ενδεικτική: ***«Και εάν Κύριοι, περί τα άλλα δυνάμεθα αδιαφορίας να έχωμεν προς την κατάστασιν ημών, αλλά τουλάχιστον η κατάστασις η σημερινή πρέπει πρωτίστως να μας εμπνεύσει την ιδέαν ότι συντόμως πρέπει να μεριμνήσωμεν περί αστυνομικής τάξεως εν τω Κράτει. Βεβαίως μεγάλη αφροσύνη θα ήτο αν δεν εβλέπομεν ότι έχομεν μεγίστην ανάγκην αστυνομίας πλέον, ουδέ δυνάμεθα ήδη να αδιαφορούμεν και προς σημεία τινά των καιρών, των οποίων έχομεν όπως δήποτε δείγματα, όσο και αν ήναι το έδαφος της Ελλάδος ανεπίδεκτον τάσεων αναρχικών, αλλ' έχομεν όπως δήποτε σημεία τινά ένεκα των οποίων πρέπει να φροντίσωμεν να καταρτίσωμεν αστυνομικήν τάξιν εν τω Κράτει.***[3] ***Επί*** ***νομοθετικά μέτρα, τα οποία σύμπας ο σπουδαίος τύπος απεδείχθη ευγνωμόνως...».***[5]

Η δημιουργία της ιταλικής παροικίας στην Πάτρα

Πριν παρουσιάσουμε, όμως, την συμβολή των αναρχικών στα εξεγερσιακά γεγονότα της «σταφιδικής κρίσης», θα πρέπει να σταθούμε στον ρόλο της ιταλικής παροικίας στην πόλη της Πάτρας, στην σκέψη και την δράση των μετέπειτα αναρχικών ομάδων στην Πάτρα και τον Πύργο, καθώς και στον ρόλο της στις εξεγέρσεις της βορειοδυτικής Πελοποννήσου. Επικρατεί η άποψη, λοιπόν, ότι η αναρχική θεωρία και πράξη μπολιάστηκε στην Πάτρα και τον Πύργο από Ιταλούς επαναστάτες. Για να σταθούμε και να μελετήσουμε το παραπάνω γεγονός, θα πρέπει να παρουσιάσουμε τους λόγους, καθώς και μερικά γεγονότα που οδήγησαν στην εγκατάσταση πολλών Ιταλών στην πόλη της Πάτρας, από τα μέσα έως τα τέλη του 19ου αιώνα. Σημαντικό ρόλο στην σταδιακή αύξηση του πληθυσμού της Πάτρας έπαιξε το λιμάνι της. Ήδη από πριν την επανάσταση του 1821 παρατηρείται έντονη κινητικότητα λόγω του εμπορίου της σταφίδας. Το παραπάνω γεγονός συντέλεσε στην κατασκευή του λιμανιού, όπου και ολοκληρώθηκε το 1889. Τον 19ο αιώνα, η πόλη της Πάτρας αυξάνει τον πληθυσμό της ραγδαία. Γύρω από το λιμάνι συνδέθηκαν πολλοί άνθρωποι και επαγγέλματα, ένα έντονο και πυκνό μωσαϊκό ανθρώπων που άρχισε να εγκαθίσταται. Ενδεικτικά αναφέρουμε τέσσερα δημογραφικά δείγματα: **το 1828 η πόλη απαριθμούσε περί τους 4.000 κατοίκους. Το 1859 αριθμούσε 19.875, το 1879 στους 25.494 και το 1896 τους 37.985.** Τον 19ο αιώνα διαμένουν εκτός από τους γηγενείς, Πελοποννήσιοι, Αιτωλοακαρνάνες, Κεφαλλονίτες, Ζακυνθινοί, Ιθάκες, αλλά και από τις επαρχίες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Ηπειρώτες, Κρήτες, Χιώτες, Κωνσταντινοπολίτες και Σμυρνιοί). Επίσης Εβραίοι, Ιταλοί, Μαλτέζοι, Γερμανοί και Άγγλοι.

Ιταλοί στην Πάτρα υπήρχαν από το 1828, όταν Ναπολιτάνοι ψαράδες είχαν αρχίσει να εμφανίζονται στον πατραϊκό κόλπο αναζητώντας νέες ευκαιρίες διαβίωσης. Η μαζική, όμως, είσοδος Ιταλών ξεκίνησε από το 1849 έως το 1880. Επρόκειτο κυρίως για καταδιωκόμενους για πολιτικές αιτίες, συγγενείς ατόμων που ήδη έμεναν στον ελλαδικό χώρο, άλλα και ειδικευμένους εργάτες. Από το 1880 έως το 1900 οι Ιταλοί κάτοικοι αποτελούσαν το 10-15% του πληθυσμού

πόννησο στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα, ήταν η συνέχεια μιας μακράς εξεγερσιακής παράδοσης του αγροτικού πληθυσμού στις συγκεκριμένες περιοχές, αλλά, και στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο που αμφισβητούσαν την κρατική εξουσία. Στο συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο συνέβησαν αρκετά «έκρυθμα» γεγονότα που ουσιαστικά φανέρωναν στους «κρατούντες» ότι το σχεδόν έξι δεκαετιών κρατικό οικοδόμημα, ακόμα δεν είχε στηθεί καλά στα πόδια του. Οι αγροτικοί πληθυσμοί επέμεναν στην αλληλεγγύη της κοινότητας και διατηρούσαν συνήθειες και πρακτικές που ακόμα δεν χωρούσαν σε ένα νεοσύστατο κράτος. Έτσι, λοιπόν, μεταξύ 1893-1905 στην βορειοδυτική Πελοπόννησο, με αφορμή το σταφιδικό ζήτημα, μεταξύ άλλων συνέβησαν: πλήθος συλλαλητηρίων, εκ των οποίων πολλά ήταν ένοπλα, βίαιες εκδηλώσεις με καταλήψεις σιδηροδρομικών σταθμών και δημοσίων κτηρίων, λιθοβολισμοί κατοικιών βουλευτών, τραπεζιτών και σταφιδοεμπόρων καθώς και τρένων, απαλλοτριώσεις κρατικών αποθηκών με σταφίδα, εξεγέρσεις σε χωριά με αφορμή την είσοδο φοροεισπρακτόρων, ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ χωρικών και στρατού και εξάπλωση της κοινωνικής ληστείας λόγω των υπερχρεωμένων αγροτών και απελευθερώσεις συλληφθέντων για χρέη. Μέσα σε αυτό το κλίμα, στις 3 Νοεμβρίου 1898, δολοφονείται στην Πάτρα ο τραπεζίτης Διονύσης Φραγκόπουλος και τραυματίζεται ο σταφιδέμπορας Ανδρέας Κόλλας από τον αναρχικό σανδαλοποιό Δημήτρη Μάτσαλη. Επίσης, δεν θα πρέπει να λησμονούμε τον πόλεμο του 1897 μεταξύ του ελληνικού και του τουρκικού κράτους που κατέληξε σε ήττα του πρώτου και την απόπειρα δολοφονίας του βασιλιά Γεωργίου Α΄.

Στο παραπάνω, λοιπόν, πλαίσιο κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτοι αναρχικοί στην Πάτρα και τον Πύργο. **Μέσα από την πορεία των αναρχικών ομάδων μπορούμε να αντλήσουμε χρήσιμα συμπεράσματα για το τώρα. Γιατί τελικά, ενώ υπήρχαν αναρχικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν κυρίως στην βορειοδυτική Πελοπόννησο και στην Αθήνα, από τα μέσα του 19ου έως τις αρχές του 20ου αιώνα, διαδραματίζοντας έντονο ρόλο κατά την περίοδο της λεγόμενης «σταφιδικής κρίσης», μετά την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα εξαφανίζονται;** Ξεδιπλώνοντας το συγκεκριμένο θέμα γεννιούνται μια σειρά ερωτήματα γύρω από: α) τον ρόλο που διαδραμάτισε η ίδια η «σταφιδική κρίση» για την πορεία των αναρχικών ομάδων. β) Την σημασία των αναρχικών θέσεων πάνω στην «σταφιδική κρίση». γ) Τον ρόλο των «εκπτώσεων» των αναρχικών ιδεών για χάρη κοινωνικών συμμαχιών. δ) Τον καθοριστικό ρόλο που έπαιξε η άγρια καταστολή του κράτους κατά των αναρχικών.

Οι αναρχικοί της Πελοποννήσου αντιλαμβάνονται την σημασία των γεγονότων του σταφιδικού ζητήματος και βρίσκονται στις σταφιδοπεριοχές, ενισχύοντας τις θέσεις των αγροτικών πληθυσμών, με τον λόγο και τις πρακτικές τους.

Ο λόγος και οι πράξεις των αναρχικών, βρίσκουν απήχηση κυρίως λόγω της αντικρατικής και αντικυβερνητικής τους διάστασης, έτσι οι παραδοσιακές εξεγερσιακές αγροτικές πρακτικές εναρμονίζονται με αυτές των αναρχικών. Οι αναρχικοί λαμβάνουν μέρος σε συγκρούσεις με αστυνομία και στρατό όταν καταφθάνουν σε διάφορες περιοχές, για την σύλληψη φυγόδικων και συμμετέχουν σε απαλλοτριώσεις σταφιδοαποθηκών. Μάλιστα παρατηρείται αύξηση του αριθμού των προκηρύξεων στις περιοχές όπου συμβαίνουν βίαια και εξεγερσιακά γεγονότα. Χαρακτηριστική είναι η προκήρυξη στο χωριό Βαρβάσαινα, που θεωρείται το χωριό με τα πιο έντονα και βίαια γεγονότα: ***«Λαέ εγέρθητι και απόβαλε την νάρκη σου, διεκδίκησον τα δικαιώματα σου, την φρούρησιν, ιδίαις δυνάμεσιν την ζωήν, την περιουσίαν και την τιμήν σου αποδειχθείσης ανικάνου της εντολοδόχου σου πολιτείας».*** [2]

Χαρακτηριστικές είναι και οι συζητήσεις στην βουλή, σε όλη την διάρκεια της σταφιδικής κρίσης, που αφορούν την δράση των αναρχικών στην βορειοδυτική Πελοπόννησο και στον τρόπο καταστολής τους. Η δήλωση του βουλευτή Χατζόπουλου σε συζήτηση της βουλής για τον εκσυγχρονισμό του αστυνομικού κράτους είναι ενδεικτική: ***«Και εάν Κύριοι, περί τα άλλα δυνάμεθα αδιαφορίας να έχωμεν προς την κατάστασιν ημών, αλλά τουλάχιστον η κατάστασις η σημερινή πρέπει πρωτίστως να μας εμπνεύσει την ιδέαν ότι συντόμως πρέπει να μεριμνήσωμεν περί αστυνομικής τάξεως εν τω Κράτει. Βεβαίως μεγάλη αφροσύνη θα ήτο αν δεν εβλέπομεν ότι έχομεν μεγίστην ανάγκην αστυνομίας πλέον, ουδέ δυνάμεθα ήδη να αδιαφορούμεν και προς σημεία τινά των καιρών, των οποίων έχομεν όπως δήποτε δείγματα, όσο και αν ήναι το έδαφος της Ελλάδος ανεπίδεκτον τάσεων αναρχικών, αλλ' έχομεν όπως δήποτε σημεία τινά ένεκα των οποίων πρέπει να φροντίσωμεν να καταρτίσωμεν αστυνομικήν τάξιν εν τω Κράτει.*** [3] ***Επίσης και η δήλωση του βουλευτή Δαραλέξη, τρία χρόνια μετά, είναι ενδεικτική στο ότι οι ταραχές εμμένουν: «... η βορειοδυτική Πελοπόννησος είνε περιοχή πρόσφορος μόνον ίσως προς επίδοσιν ανατρεπτικών ζιζανίων».*** [4]

Ένα άλλο δείγμα, μέσα από το οποίο φαίνεται η διάδοση των αναρχικών ιδεών, καθώς και η κινητοποίηση των αναρχικών στις σταφιδοπεριοχές είναι ο τύπος: ***«Εν τούτοις δια τοιούτων χιμαιρικών ελπίδων και αποτρόπαιων διδασκαλιών δηλητηριάζουσιν οι διδάσκαλοι του σοσιαλισμού και του αναρχισμού τας ασθενείς διανοίας. Παρουσιάζοντας εις τα όμματα απείρων νέων δια τερπνών χρωμάτων την εικόνα μελλούσης ευδαιμονίας αφ' ενός, και αφ' ετέρου περιγράφοντες δια ζοφερών χρωμάτων ειδεχθή την σημερινήν κοινωνίαν, εξάπτουσιν εις αυτούς ισχυρά και αχαλίνωτα πάθη, μεταβάλλουσιν αυτούς από αθώους εργάτας εις κακούργους, δολοφόνους και σύρουσιν αυτούς απάνθρωπους εις την λαιμητόμον όπως παρέξωσιν αυτοίς... Την διάδοσιν τοιούτων ανατρεπτικών***

αναρχικών ομάδων στην Πάτρα και τον Πύργο, καθώς και στον ρόλο της στις εξεγέρσεις της βορειοδυτικής Πελοποννήσου. Επικρατεί η άποψη, λοιπόν, ότι η αναρχική θεωρία και πράξη μπολιάστηκε στην Πάτρα και τον Πύργο από Ιταλούς επαναστάτες. Για να σταθούμε και να μελετήσουμε το παραπάνω γεγονός, θα πρέπει να παρουσιάσουμε τους λόγους, καθώς και μερικά γεγονότα που οδήγησαν στην εγκατάσταση πολλών Ιταλών στην πόλη της Πάτρας, από τα μέσα έως τα τέλη του 19ου αιώνα. Σημαντικό ρόλο στην σταδιακή αύξηση του πληθυσμού της Πάτρας έπαιξε το λιμάνι της. Ήδη από πριν την επανάσταση του 1821 παρατηρείται έντονη κινητικότητα λόγω του εμπορίου της σταφίδας. Το παραπάνω γεγονός συντέλεσε στην κατασκευή του λιμανιού, όπου και ολοκληρώθηκε το 1889. Τον 19ο αιώνα, η πόλη της Πάτρας αυξάνει τον πληθυσμό της ραγδαία. Γύρω από το λιμάνι συνδέθηκαν πολλοί άνθρωποι και επαγγέλματα, ένα έντονο και πυκνό μωσαϊκό ανθρώπων που αρχίσε να εγκαθίσταται. Ενδεικτικά αναφέρουμε τέσσερα δημογραφικά δείγματα: **το 1828 η πόλη απαριθμούσε περί τους 4.000 κατοίκους. Το 1859 αριθμούσε 19.875, το 1879 στους 25.494 και το 1896 τους 37.985.** Τον 19ο αιώνα διαμένουν εκτός από τους γηγενείς, Πελοποννήσιοι, Αιτωλοκαρνάνες, Κεφαλλονίτες, Ζακυνθινοί, Ιθάκες, αλλά και από τις επαρχίες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Ηπειρώτες, Κρήτες, Χιώτες, Κωνσταντινοπολίτες και Σμυρνιοί). Επίσης Εβραίοι, Ιταλοί, Μαλτέζοι, Γερμανοί και Άγγλοι.

Ιταλοί στην Πάτρα υπήρχαν από το 1828, όταν Ναπολιτάνοι ψαράδες είχαν αρχίσει να εμφανίζονται στον πατραϊκό κόλπο αναζητώντας νέες ευκαιρίες διαβίωσης. Η μαζική, όμως, είσοδος Ιταλών ξεκίνησε από το 1849 έως το 1880. Επρόκειτο κυρίως για καταδιωκόμενους για πολιτικές αιτίες, συγγενείς ατόμων που ήδη έμεναν στον ελλαδικό χώρο, άλλα και ειδικευμένους εργάτες. Από το 1880 έως το 1900 οι Ιταλοί κάτοικοι αποτελούσαν το 10-15% του πληθυσμού της Πάτρας, δηλαδή περίπου 8.000 άτομα.

Μια επαναστατική κίνηση στον ιταλικό χώρο, που επιθυμούσε την ενοποίηση και την ανεξαρτησία από την αυστριακή κυριαρχία, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εγκατάσταση πολλών Ιταλών στην πόλη της Πάτρας. Η ήττα του λεγόμενου ενωμένου ιταλικού στρατού του Τζιουζέπε Γκαριμπάλντι[6], οδήγησε σε μαζική έξοδο χιλιάδων Ιταλών, οι οποίοι αναζήτησαν πολιτικό άσυλο σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Στον ελλαδικό χώρο επικρατούσε ένα έντονο αίσθημα συμπάθειας στον αγώνα του Γκαριμπάλντι για ανεξαρτησία, με αποτέλεσμα δεκάδες Έλληνες να πολεμήσουν στο πλευρό του. Σε αυτό το κλίμα, η κυβέρνηση Κανάρη δέχεται τους πολιτικούς πρόσφυγες προσφέροντάς τους άσυλο. Οι πόλεις της Πάτρας, της Κέρκυρας και της Σύρου θα τους υποδεχτούν με ενθουσιασμό. Έτσι, λοιπόν, στις 4 Ιουλίου 1849 καταφθάνουν στην πόλη της Πάτρας ένας λοχαγός και εξηνταεννέα στρατιώτες από την επαναστατική φρουρά της Αγκόνας. Λίγες μέρες μετά θα ακολουθήσει ένα δεύτε-

κατοικιών βουλευτών, τραπεζιτών και σταφιδοεμπόρων καθώς και τρένων, απαλλοτριώσεις κρατικών αποθηκών με σταφίδα, εξεγέρσεις σε χωριά με αφορμή την είσοδο φοροεισπρακτόρων, ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ χωρικών και στρατού και εξάπλωση της κοινωνικής ληστείας λόγω των υπερχρεωμένων αγροτών και απελευθερώσεις συλληφθέντων για χρέη. Μέσα σε αυτό το κλίμα, στις 3 Νοεμβρίου 1898, δολοφονείται στην Πάτρα ο τραπεζίτης Διονύσης Φραγκόπουλος και τραυματίζεται ο σταφιδέμπορας Ανδρέας Κόλλας από τον αναρχικό σανδαλοποιό Δημήτρη Μάτσαλη. Επίσης, δεν θα πρέπει να λησμονούμε τον πόλεμο του 1897 μεταξύ του ελληνικού και του τουρκικού κράτους που κατέληξε σε ήττα του πρώτου και την απόπειρα δολοφονίας του βασιλιά Γεωργίου Α΄.

Στο παραπάνω, λοιπόν, πλαίσιο κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτοι αναρχικοί στην Πάτρα και τον Πύργο. **Μέσα από την πορεία των αναρχικών ομάδων μπορούμε να αντλήσουμε χρήσιμα συμπεράσματα για το τώρα. Γιατί τελικά, ενώ υπήρχαν αναρχικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν κυρίως στην βορειοδυτική Πελοπόννησο και στην Αθήνα, από τα μέσα του 19ου έως τις αρχές του 20ου αιώνα, διαδραματίζοντας έντονο ρόλο κατά την περίοδο της λεγόμενης «σταφιδικής κρίσης», μετά την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα εξαφανίζονται;** Ξεδιπλώνοντας το συγκεκριμένο θέμα γεννιούνται μια σειρά ερωτήματα γύρω από: α) τον ρόλο που διαδραμάτισε η ίδια η «σταφιδική κρίση» για την πορεία των αναρχικών ομάδων. β) Την σημασία των αναρχικών θέσεων πάνω στην «σταφιδική κρίση». γ) Τον ρόλο των «εκπτώσεων» των αναρχικών ιδεών για χάρη κοινωνικών συμμαχιών. δ) Τον καθοριστικό ρόλο που έπαιξε η άγρια καταστολή του κράτους κατά των αναρχικών.

Οι αναρχικοί της Πελοποννήσου αντιλαμβάνονται την σημασία των γεγονότων του σταφιδικού ζητήματος και βρίσκονται στις σταφιδοπεριοχές, ενισχύοντας τις θέσεις των αγροτικών πληθυσμών, με τον λόγο και τις πρακτικές τους. Τα μέλη της αναρχικής εφημερίδας της Πάτρας, «Επί τα Πρόσω» αναφέρουν χαρακτηριστικά τον τρόπο διάδοσης των αναρχικών ιδεών στα χωριά: ***«Και την παρελθούσαν εβδομάδα η προπαγάνδα έκαμε επιτυχή εργασία. Την παρελθούσαν Δευτέρα τρεις σύντροφοι εξέδραμον ανά τα δυτικά χωρία των Πατρών. Στα Καμίνια: Εν τω χωρίω τούτω η διάδοσις των αναρχικών ιδεών περιωρίσθη εις οικίας γνωστών φίλων μας εν αις προσεκλήθημεν. Συζητήσεις ευρείας και μετά σοβαρού ενδιαφέροντος διεξήχθησαν μεταξύ των παρευρισκομένων χωρικών, περί της υφισταμένης αθλίας καταστάσεως καθώς και περί των ιδε-***

Χαρακτηριστικές είναι και οι συζητήσεις στην βουλή, σε όλη την διάρκεια της σταφιδικής κρίσης, που αφορούν την δράση των αναρχικών στην βορειοδυτική Πελοπόννησο και στον τρόπο καταστολής τους. Η δήλωση του βουλευτή Χατζόπουλου σε συζήτηση της βουλής για τον εκσυγχρονισμό του αστυνομικού κράτους είναι ενδεικτική: ***«Και εάν Κύριοι, περί τα άλλα δυνάμεθα αδιαφορίας να έχωμεν προς την κατάστασιν ημών, αλλά τουλάχιστον η κατάστασις η σημερινή πρέπει πρωτίστως να μας εμπνεύσει την ιδέαν ότι συντόμως πρέπει να μεριμνήσωμεν περί αστυνομικής τάξεως εν τω Κράτει. Βεβαίως μεγάλη αφροσύνη θα ήτο αν δεν εβλέπομεν ότι έχομεν μεγίστην ανάγκην αστυνομίας πλέον, ουδέ δυνάμεθα ήδη να αδιαφορούμεν και προς σημεία τινά των καιρών, των οποίων έχομεν όπως δήποτε δείγματα, όσο και αν ήναι το έδαφος της Ελλάδος ανεπίδεκτον τάσεων αναρχικών, αλλ' έχομεν όπως δήποτε σημεία τινά ένεκα των οποίων πρέπει να φροντίσωμεν να καταρτίσωμεν αστυνομικήν τάξιν εν τω Κράτει.***[3] ***Επίσης και η δήλωση του βουλευτή Δαραλέξη, τρία χρόνια μετά, είναι ενδεικτική στο ότι οι ταραχές εμμένουν: «... η βορειοδυτική Πελοπόννησος είνε περιοχή πρόσφορος μόνον ίσως προς επίδοσιν ανατρεπτικών ζιζανίων».***[4]

Ένα άλλο δείγμα, μέσα από το οποίο φαίνεται η διάδοση των αναρχικών ιδεών, καθώς και η κινητοποίηση των αναρχικών στις σταφιδοπεριοχές είναι ο τύπος: ***«Εν τούτοις δια τοιούτων χιμαιρικών ελπίδων και αποτρόπαιων διδασκαλιών δηλητηριάζουσιν οι διδάσκαλοι του σοσιαλισμού και του αναρχισμού τας ασθενείς διανοίας. Παρουσιάζοντας εις τα όμματα απείρων νέων δια τερπνών χρωμάτων την εικόνα μελλούσης ευδαιμονίας αφ' ενός, και αφ' ετέρου περιγράφοντες δια ζοφερών χρωμάτων ειδεχθή την σημερινήν κοινωνίαν, εξάπτουσιν εις αυτούς ισχυρά και αχαλίνωτα πάθη, μεταβάλλουσιν αυτούς από αθώους εργάτας εις κακούργους, δολοφόνους και σύρουσιν αυτούς απάνθρωπους εις την λαιμητόμον όπως παρέξωσιν αυτοίς... Την διάδοσιν τοιούτων ανατρεπτικών δογμάτων καθήκον είχον αι κυβερνήσεις να παρακωλύσωσι και πολύ δικαίως έλαβον τα προς τούτο αναγκαία***

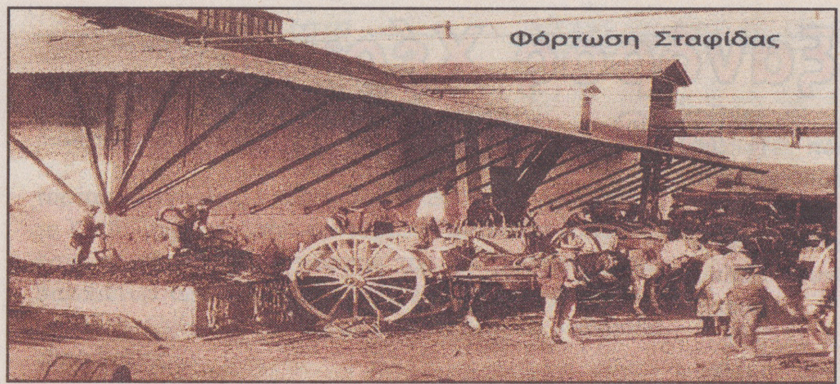
1. *Επί τα Πρόσω*, αρ. φ. 35, 8 Φεβρουαρίου 1898.
2. Χουμεριανός Μανώλης, *Αγροτική κρίση και κοινωνική διαμαρτυρία στην Πελοπόννησο. 1893-1905*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα, 2000, σελ 209, όπου αναφέρεται στην εφημ. Καιροί, αρ. φ. 4839, 28 Μαΐου 1903.
3. Ό.π., σελ 211, όπου αναφέρεται στο: *Εφημερίς των συζητήσεων της Βουλής*, συνεδρίαση 35, 21 Δεκεμβρίου 1896, σ. 891.
4. Ό.π., σελ 211 όπου αναφέρεται στο: *Εφημερίς των συζητήσεων της Βουλής*, συνεδρίαση 49, 11 Ιουνίου 1899, σ. 689.

ματα, ένα έντονο και πυκνό μωσαϊκό ανθρώπων που αρχίσε να εγκαθίσταται. Ενδεικτικά αναφέρουμε τέσσερα δημογραφικά δείγματα: **το 1828 η πόλη απαριθμούσε περί τους 4.000 κατοίκους. Το 1859 αριθμούσε 19.875, το 1879 στους 25.494 και το 1896 τους 37.985.** Τον 19ο αιώνα διαμένουν εκτός από τους γηγενείς, Πελοποννήσιοι, Αιτωλοκαρνάνες, Κεφαλλονίτες, Ζακυνθινοί, Ιθάκες, αλλά και από τις επαρχίες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Ηπειρώτες, Κρήτες, Χιώτες, Κωνσταντινοπολίτες και Σμυρνιοί). Επίσης Εβραίοι, Ιταλοί, Μαλτέζοι, Γερμανοί και Άγγλοι.[5]

Ιταλοί στην Πάτρα υπήρχαν από το 1828, όταν Ναπολιτάνοι ψαράδες είχαν αρχίσει να εμφανίζονται στον πατραϊκό κόλπο αναζητώντας νέες ευκαιρίες διαβίωσης. Η μαζική, όμως, είσοδος Ιταλών ξεκίνησε από το 1849 έως το 1880. Επρόκειτο κυρίως για καταδιωκόμενους για πολιτικές αιτίες, συγγενείς ατόμων που ήδη έμεναν στον ελλαδικό χώρο, άλλα και ειδικευμένους εργάτες. Από το 1880 έως το 1900 οι Ιταλοί κάτοικοι αποτελούσαν το 10-15% του πληθυσμού της Πάτρας, δηλαδή περίπου 8.000 άτομα.

Μια επαναστατική κίνηση στον ιταλικό χώρο, που επιθυμούσε την ενοποίηση και την ανεξαρτησία από την αυστριακή κυριαρχία, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εγκατάσταση πολλών Ιταλών στην πόλη της Πάτρας. Η ήττα του λεγόμενου ενωμένου ιταλικού στρατού του Τζιουζέπε Γκαριμπάλντι[6], οδήγησε σε μαζική έξοδο χιλιάδων Ιταλών, οι οποίοι αναζήτησαν πολιτικό άσυλο σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Στον ελλαδικό χώρο επικρατούσε ένα έντονο αίσθημα συμπάθειας στον αγώνα του Γκαριμπάλντι για ανεξαρτησία, με αποτέλεσμα δεκάδες Έλληνες να πολεμήσουν στο πλευρό του. Σε αυτό το κλίμα, η κυβέρνηση Κανάρη δέχεται τους πολιτικούς πρόσφυγες προσφέροντάς τους άσυλο. Οι πόλεις της Πάτρας, της Κέρκυρας και της Σύρου θα τους υποδεχτούν με ενθουσιασμό. Έτσι, λοιπόν, στις 4 Ιουλίου 1849 καταφθάνουν στην πόλη της Πάτρας ένας λοχαγός και εξηνταεννέα στρατιώτες από την επαναστατική φρουρά της Ανκόνας. Λίγες μέρες μετά θα ακολουθήσει ένα δεύτερο κύμα πολιτικών προσφύγων, εκατόν εξήντα πέντε στρατιώτες, αξιωματικοί κι ένας υποστράτηγος, από την επανα-

5. Ό.π. όπου αναφέρεται στην Εφ. *Εστία*, Αθήνα, αρ. φ. 159, 13 Αυγούστου 1894.
6. Ο Γκαριμπάλντι ήταν Καρμπονάρος και ενταγμένος στο κίνημα «Νέα Ιταλία» του Ματσίνι. Σώμα του στρατού του Γκαριμπάλντι, παρέα με ομάδα του ιταλού αναρχικού Τσιπριάνι, πολέμησε στο πλευρό του ελληνικού στρατού, στον πόλεμο με το τουρκικό κράτος το 1897 στον Δομοκό. Επίσης έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς πολέμους με 1.200 ιταλούς και βρετανούς εθελοντές βοηθώντας το ελληνικό κράτος στην προσάρτηση των Ιωαννίνων.

στατική φρουρά της Ρώμης. Από τον Ιούλιο του 1849 μέχρι και τον Οκτώβριο του ίδιου έτους κατέφθασαν, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, 658 αξιωματικοί, στρατιώτες και πολίτες. Γνωρίζουμε ότι πολλοί από αυτούς έμειναν μέχρι το 1861 (13 χρόνια) όπου και επέστρεψαν, με την ενοποίηση του ιταλικού χώρου.[7] **Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι παραπάνω πολιτικοί πρόσφυγες ουσιαστικά ήταν ριζοσπάστες που συντέλεσαν στην ενοποίηση του ιταλικού χώρου και την δημιουργία ιταλικού κράτους. Είχαν αντίθετες απόψεις με τις μετέπειτα αναρχικές ομάδες. Βέβαια, στα μέσα του 19ου αιώνα στην Ευρώπη συμβαίνουν τρομερές εξεγέρσεις και επαναστάσεις, όπου αναπόφευκτα συναντιόνται στα πεδία των μαχών άνθρωποι με διαφορετικές ιδεολογικές προσεγγίσεις. Έτσι, για παράδειγμα, ο Γκαριμπάλντι είχε επαφές με τον Μπακούνιν και ο γιός του με τον αναρχικό Αμιλκάρε Τσιπριάνι.**[8]

Για τον παραπάνω λόγο, όπως επίσης ότι στις μετέπειτα αναρχικές ομάδες δεν εμφανίζονται ως μέλη ιταλοί πρόσφυγες, και τέλος, από το γεγονός ότι με την ενοποίηση του ιταλικού χώρου, όλοι οι πολιτικοί πρόσφυγες, εκτός από δύο τρεις, επέστρεψαν στον τόπο τους, θεωρούμε ότι πολύ δύσκολα θα είχαν σχέση με τις μετέπειτα αναρχικές ομάδες. Βέβαια, η εγκατάστασή τους στην πόλη της Πάτρας, σε συνδυασμό με τον θετικό αντίκτυπο που είχε ο ερχομός τους στους κατοίκους, ίσως να δημιούργησαν ένα σπόρο ριζοσπαστισμού στην πόλη.

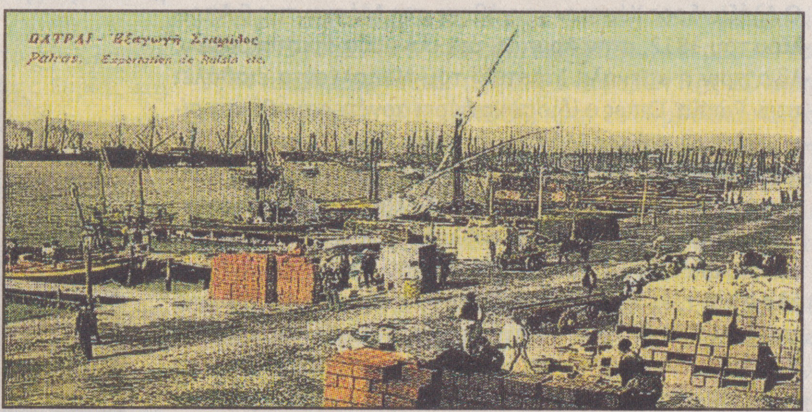
Το 1876 καταφθάνουν στην Πάτρα είκοσι οικογένειες προερχόμενες από τον νότιο ιταλικό χώρο. Οι οικογένειες θα προωθηθούν στο χωριό Ψάρι της Ηλείας. Η εισροή προσφύγων και μεταναστών συνεχίστηκε μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1880. Ο πληθυσμός της ιταλικής παροικίας απασχολούνταν σε χειρωνακτικές εργασίες. Ψαράδες, ναυτικοί, γεωργοί, υπηρέτες, κτίστες, αλευρομυλωνάδες, αρτοποιοί και τυπογράφοι. Επίσης πολλοί δούλεψαν στην κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου της Πελοποννήσου. Οι παραπάνω εργάτες ίδρυσαν δύο εργατικούς συλλόγους: την «Αλληλοβοηθητική Εταιρεία των εργατών ξηράς και θαλάσσης» (1880) και αργότερα την «Αλληλοβοηθητική Εταιρεία ο Βίκτωρ Εμμανουήλ».

Ο ρόλος της ιταλικής παροικίας για τους Ιταλούς αναρχικούς

Υπάρχουν ενδείξεις, ότι η πολυπληθής ιταλική παροικία, μέχρι τις αρχές 20ου αιώνα, λειτούργησε ως τόπος υποδοχής, και αναχώρησης πολλών Ιταλών αναρχικών, επιφορτισμένος στην μετατροπή ιταλικών ονομάτων σε ελληνικά και στην πλαστογραφία εγγράφων. Οι ενδείξεις έχουν να κάνουν με δημοσιεύματα της εποχής στις αρχές του 20ου αιώνα όπου αναφέρονται σε συλλήψεις Ιταλών αναρχικών με ελληνικά ονόματα, καθώς και πληροφορίες που ανταλλάσουν οι ιταλικές με τις ελληνικές αρχές για τον εντοπισμό των Ιταλών αναρχικών που κινούνται με ελληνικά ονόματα. Το ανθρωποκυνηγητό και οι συλλήψεις γίνονται σε μια χρονική περίοδο όπου οι εξεγέρσεις και τα βίαια γεγονότα στις σταφιδοπεριοχές βρίσκονται στο απόγειό τους. Στην εφημερίδα **«Καιροί», αρ. φ. 4, 538, 21 Ιουλίου 1901**, υπάρχει αναφορά-έγγραφο της ιταλικής πρεσβείας προς το ελληνικό Υπ. Εξωτερικών με το οποίο ζητείται **η σύλληψη Ιταλού αναρχικού με το όνομα Τζουρλάνι που διαμένει έξω από την Πάτρα**. Στην εφημερίδα **«Κράτος», αρ. φ. 10, 16 Μαΐου 1902**, υπάρχει είδηση για τη **σύλληψη στην Πάτρα Ιταλού αναρχικού που χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Πέτρος Μαμούλος**, μετά από ειδοποίηση της ιταλικής πρεσβείας. Για τη μυστική παρουσία Ιταλών αναρχικών στην Αθήνα η εφημερίδα «Καιροί» αναφέρεται σε πολλές περιπτώσεις. Χαρακτηριστική είναι η παρακάτω: ***«Εταράχθη η κοινωνία ακούσασα ότι εν μέσαις Αθήναις διατρίβουσι από ετών υπό ψευδώνυμον αναρχικοί Ιταλοί, χωρίς να έχωσιν γνώσιν ούτε οι υπάλληλοι της Ιταλικής Πρεσβείας ούτε οι φίλοι αυτής, ούτε η αστυνομία. Ο επιβοήτος Πέτρος Βάνης έκ Ραείσης της άνω Ιταλίας εκρύπτετο από τεσσάρων ετών υπό το ψευδώνυμον Πέτρος Γαλένης μετήρχετο δε το επάγγελμα του πλανώδιου ωρολογοποιού και διετέλει είς σχέσεις με υπόπτου διαγωγής Ιταλών»***,

οι συλλήψεις αρκετών Ιταλών αναρχικών στην Πάτρα και την Αθήνα, σε μια περίοδο που οι σταφιδικές εξεγέρσεις στην Πελοπόννησο είναι ιδιαίτερα έντονες και φτάνουν στο απόγειό τους, φανερώνουν μια κινητοποίηση κάποιων Ιταλών αναρχικών.

Ο ρόλος και ο βαθμός ανάμειξης των ιταλών αναρχικών που μετακινούνται μεταξύ Πάτρας και Αθήνας, στις σταφιδικές εξεγέρσεις και στα γεγονότα που έλαβαν χώρα εκείνη την περίοδο είναι προς διερεύνηση. Από την πλευρά μας υποστηρίζουμε ότι οι αναρχικές ομάδες της Πάτρας και του Πύργου θα είχαν ένα δίαυλο επικοινωνίας με τους Ιταλούς αναρχικούς, που κατά καιρούς, κατέφθαναν στην ιταλική παροικία. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η οποιαδήποτε μελλοντική προσπάθεια διερεύνησης του

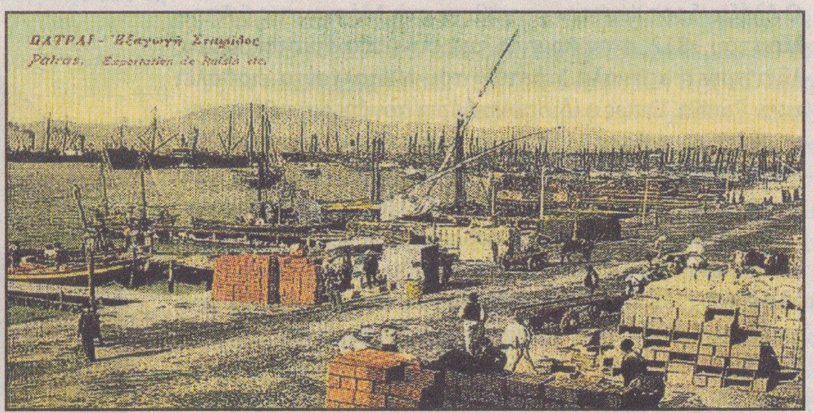
ρόλου και της διασύνδεσης Ιταλών αναρχικών που βρίσκονταν στην Πάτρα και στην Αθήνα με Έλληνες αναρχικούς, είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Οι Ιταλοί αναρχικοί έχοντας μεγάλη παράδοση και εμπειρία μέσα στον 19ο αιώνα, ανέπτυξαν έντονα την πρακτική της συνωμοτικότητας. Ειδικότερα προς τα τέλη του αιώνα, που οι επιθέσεις αναρχικών βρίσκονταν σε έξαρση σε όλη την Ευρώπη, με αποτέλεσμα το συστηματικό κυνηγητό από τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών κρατών.

Τα παραπάνω έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πρακτική της συνωμοτικότητας των αναρχικών ομάδων με αποτέλεσμα να μην δημοσιοποιούν την δράση τους παρά μόνο όταν και όσο χρειάζεται (συνέδρια, προκηρύξεις κ.λπ.). Τα παραπάνω δεδομένα και εμπειρίες, σίγουρα θα επηρέασαν την καθημερινότητα και τη δράση των ιταλών αναρχικών που βρίσκονταν στην Πάτρα, την Αθήνα και σε όσους πιθανόν να βρέθηκαν στους τόπους των σταφιδικών εξεγέρσεων.

στατική φρουρά της Ρώμης. Από τον Ιούλιο του 1849 μέχρι και τον Οκτώβριο του ίδιου έτους κατέφθασαν, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, 658 αξιωματικοί, στρατιώτες και πολίτες. Γνωρίζουμε ότι πολλοί από αυτούς έμειναν μέχρι το 1861 (13 χρόνια) όπου και επέστρεψαν, με την ενοποίηση του ιταλικού χώρου.[7] **Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι παραπάνω πολιτικοί πρόσφυγες ουσιαστικά ήταν ριζοσπάστες που συντέλεσαν στην ενοποίηση του ιταλικού χώρου και την δημιουργία ιταλικού κράτους. Είχαν αντίθετες απόψεις με τις μετέπειτα αναρχικές ομάδες. Βέβαια, στα μέσα του 19ου αιώνα στην Ευρώπη συμβαίνουν τρομερές εξεγέρσεις και επαναστάσεις, όπου αναπόφευκτα συναντιόνται στα πεδία των μαχών άνθρωποι με διαφορετικές ιδεολογικές προσεγγίσεις. Έτσι, για παράδειγμα, ο Γκαριμπάλντι είχε επαφές με τον Μπακούνιν και ο γιός του με τον αναρχικό Αμιλκάρε Τσιπριάνι.**[8]

Για τον παραπάνω λόγο, όπως επίσης ότι στις μετέπειτα αναρχικές ομάδες δεν εμφανίζονται ως μέλη ιταλοί πρόσφυγες, και τέλος, από το γεγονός ότι με την ενοποίηση του ιταλικού χώρου, όλοι οι πολιτικοί πρόσφυγες, εκτός από δύο τρεις, επέστρεψαν στον τόπο τους, θεωρούμε ότι πολύ δύσκολα θα είχαν σχέση με τις μετέπειτα αναρχικές ομάδες. Βέβαια, η εγκατάστασή τους στην πόλη της Πάτρας, σε συνδυασμό με τον θετικό αντίκτυπο που είχε ο ερχομός τους στους κατοίκους, ίσως να δημιούργησαν ένα σπόρο ριζοσπαστισμού στην πόλη.

Το 1876 καταφθάνουν στην Πάτρα είκοσι οικογένειες προερχόμενες από τον νότιο ιταλικό χώρο. Οι οικογένειες θα προωθηθούν στο χωριό Ψάρι της Ηλείας. Η εισροή προσφύγων και μεταναστών συνεχίστηκε μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1880. Ο πληθυσμός της ιταλικής παροικίας απασχολούνταν σε χειρωνακτικές εργασίες. Ψαράδες, ναυτικοί, γεωργοί, υπηρέτες, κτίστες, αλευρομυλωνάδες, αρτοποιοί και τυπογράφοι. Επίσης πολλοί δούλεψαν στην κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου της Πελοποννήιταλική παροικία, μέχρι τις αρχές 20ου αιώνα, λειτούργησε ως τόπος υποδοχής, και αναχώρησης πολλών Ιταλών αναρχικών, επιφορτισμένος στην μετατροπή ιταλικών ονομάτων σε ελληνικά και στην πλαστογραφία εγγράφων. Οι ενδείξεις έχουν να κάνουν με δημοσιεύματα της εποχής στις αρχές του 20ου αιώνα όπου αναφέρονται σε συλλήψεις Ιταλών αναρχικών με ελληνικά ονόματα, καθώς και πληροφορίες που ανταλλάσουν οι ιταλικές με τις ελληνικές αρχές για τον εντοπισμό των Ιταλών αναρχικών που κινούνται με ελληνικά ονόματα. Το ανθρωποκυνηγητό και οι συλλήψεις γίνονται σε μια χρονική περίοδο όπου οι εξεγέρσεις και τα βίαια γεγονότα στις σταφιδοπεριοχές βρίσκονται στο απόγειό τους. Στην εφημερίδα **«Καιροί», αρ. φ. 4, 538, 21 Ιουλίου 1901**, υπάρχει αναφοράέγγραφο της ιταλικής πρεσβείας προς το ελληνικό Υπ. Εξωτερικών με το οποίο ζητείται **η σύλληψη Ιταλού αναρχικού με το όνομα Τζουρλάνι που διαμένει έξω από την Πάτρα**. Στην εφημερίδα **«Κράτος», αρ. φ. 10, 16 Μαΐου 1902**, υπάρχει είδηση για τη **σύλληψη στην Πάτρα Ιταλού αναρχικού που χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Πέτρος Μαμούλος**, μετά από ειδοποίηση της ιταλικής πρεσβείας. Για τη μυστική παρουσία Ιταλών αναρχικών στην Αθήνα η εφημερίδα «Καιροί» αναφέρεται σε πολλές περιπτώσεις. Χαρακτηριστική είναι η παρακάτω: ***«Εταράχθη η κοινωνία ακούσασα ότι εν μέσαις Αθήναις διατρίβουσι από ετών υπό ψευδώνυμον αναρχικοί Ιταλοί, χωρίς να έχωσιν γνώσιν ούτε οι υπάλληλοι της Ιταλικής Πρεσβείας ούτε οι φίλοι αυτής, ούτε η αστυνομία. Ο επιβόητος Πέτρος Βάνης έκ Ραείσης της άνω Ιταλίας εκρύπτετο από τεσσάρων ετών υπό το ψευδώνυμον Πέτρος Γαλένης μετήρχετο δε το επάγγελμα του πλανώδιου ωρολογοποιού και διετέλει είς σχέσεις με υπόπτου διαγωγής Ιταλών»***, **εφ. «Καιροί», αρ. φ. 4, 511, 24 Ιουνίου 1901.** Επίσης, τη χρονιά 1901 υπάρχει πλήθος αναφορών με τη συνεργασία των ελληνικών και ιταλικών αρχών για τον εντοπισμό Ιταλών αναρχικών στην ελληνική επικράτεια. Στην εφημερίδα **«Καιροί», αρ. φ. 4, 887, 13 Ιουλίου 1903**, διαπιστώνεται έντονη συνεργασία μεταξύ ιταλικών και ελληνικών αρχών και για το έτος 1903. **Η ίδια εφημερίδα μάς πληροφορεί ότι παραδόθηκαν από την ιταλική πρεσβεία στις ελληνικές υπηρεσίες φωτογραφίες ιταλών αναρχικών που διαμένουν πιθανώς στην Πελοπόννησο και ομοϊδεατών τους που πρόκειται να αφιχθούν.**[9] Επίσης υπάρχει και ένα γαλλικό διπλωματικό σχόλιο, το οποίο συνδέει την ιταλική παροικία με την ύπαρξη κάποιας αναρχικής ομάδας: ***«...Η παρουσία στην Πάτρα μιας μεγάλης ιταλικής παροικίας ήταν αποφασιστική για τη δημιουργία μιας αναρχικής ομάδας, που εκδηλώθηκε σε πράξεις, των οποίων η ανά-***

λούς αναρχικούς, που κατά καιρούς, κατέφθαναν στην ιταλική παροικία. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η οποιαδήποτε μελλοντική προσπάθεια διερεύνησης του ρόλου και της διασύνδεσης Ιταλών αναρχικών που βρίσκονταν στην Πάτρα και στην Αθήνα με Έλληνες αναρχικούς, είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Οι Ιταλοί αναρχικοί έχοντας μεγάλη παράδοση και εμπειρία μέσα στον 19ο αιώνα, ανέπτυξαν έντονα την πρακτική της συνωμοτικότητας. Ειδικότερα προς τα τέλη του αιώνα, που οι επιθέσεις αναρχικών βρίσκονταν σε έξαρση σε όλη την Ευρώπη, με αποτέλεσμα το συστηματικό κυνηγητό από τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών κρατών.

Τα παραπάνω έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πρακτική της συνωμοτικότητας των αναρχικών ομάδων με αποτέλεσμα να μην δημοσιοποιούν την δράση τους παρά μόνο όταν και όσο χρειάζεται (συνέδρια, προκηρύξεις κ.λπ.). Τα παραπάνω δεδομένα και εμπειρίες, σίγουρα θα επηρέασαν την καθημερινότητα και τη δράση των ιταλών αναρχικών που βρίσκονταν στην Πάτρα, την Αθήνα και σε όσους πιθανόν να βρέθηκαν στους τόπους των σταφιδικών εξεγέρσεων. Πολύ δύσκολα οι ίδιοι ή οι σύντροφοι τους θα δημοσιοποιούσαν τόσο τη παρουσία τους, όσο και τις δραστηριότητες τους σε σταφιδοπεριοχές που βρίσκονταν σε αναβρασμό. Ακόμα και η πλευρά της αστυνομίας, σε θέματα που εμπλέκονταν αναρχικοί, δεν δημοσιοποιούσε στοιχεία. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα παρουσιάζεται στην εφημερίδα **«Σκριπτ» στις 22 Φεβρουαρίου 1898**, με αφορμή την επίθεση του αναρχικού Δ. Μάτσαλη: «***Εις τας αρχάς μας εδόθη περίστασις να γνωρίσουσι τους εν τη πόλη αναρχικούς. . . Ήδη όμως αι αρχαί μας δε προέβησαν εις την σύλληψιν ουδενός των ανθρώπων τούτων, προσπαθούσι δε πάντοτε, όπως αι ενέργειαί των παραμένουσαι μυστικαί».***[11]

Ελευθερόκοκκος

7. Αρώνη-Τσιχλή Καίτη, Το *Σταφιδικό Ζήτημα και Οι Κοινωνικοί Αγώνες, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 1893-1905,* Αθήνα, 1999, σελ. 79 και Μούλιας Χρ., Ιταλοί πρόσφυγες στην Πάτρα (1849), Πρακτικά Δ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, τ. Γ', Αθήναι 1992-1993, σελ. 297-350.

8. Τα ιδεαλιστικά και αλληλέγγυα κίνητρα των αναρχικών φαίνεται πως έπαιξαν ρόλο στην συμμετοχή τους σε πολέμους και αγώνες που ουσιαστικά μεγάλωναν ή εδραίωναν την κυριαρχία. Σε κάθε εξέγερση και πόλεμο οι ευρωπαίοι αναρχικοί του 19ου αιώνα έβλεπαν μια ευκαιρία για την συντριβή της τυραννίας. Ο Τσιπριάνι πολέμησε μαζί με τον Γκαριμπάλντι στον αγώνα ενάντια στην αυστριακή κυριαρχία, κυνηγήθηκε και βρήκε καταφύγιο στον ελλαδικό χώρο. Στην Αθήνα συμμετέχει στην εξέγερση ενάντια στον Όθωνα (1862) όπου και συνελήφθη και απελάθη στην Αίγυπτο. Από εκεί πηγαίνει στην Κρήτη και συμμετέχει με τους Κρήτες και πολλούς αναρχικούς στον πόλεμο με τους Οθω-

Βιβλιογραφία:

Αρώνη-Τσιχλή Καίτη, Το Σταφιδικό Ζήτημα και Οι Κοινωνικοί Αγώ-

αναρχικές ομάδες δεν εμφανίζονται ως μέλη Ιταλοί πρόσφυγες, και τέλος, από το γεγονός ότι με την ενοποίηση του ιταλικού χώρου, όλοι οι πολιτικοί πρόσφυγες, εκτός από δύο τρεις, επέστρεψαν στον τόπο τους, θεωρούμε ότι πολύ δύσκολα θα είχαν σχέση με τις μετέπειτα αναρχικές ομάδες. Βέβαια, η εγκατάστασή τους στην πόλη της Πάτρας, σε συνδυασμό με τον θετικό αντίκτυπο που είχε ο ερχομός τους στους κατοίκους, ίσως να δημιούργησαν ένα σπόρο ριζοσπαστισμού στην πόλη.

Το 1876 καταφθάνουν στην Πάτρα είκοσι οικογένειες προερχόμενες από τον νότιο ιταλικό χώρο. Οι οικογένειες θα προωθηθούν στο χωριό Ψάρι της Ηλείας. Η εισροή προσφύγων και μεταναστών συνεχίστηκε μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1880. Ο πληθυσμός της ιταλικής παροικίας απασχολούνταν σε χειρωνακτικές εργασίες. Ψαράδες, ναυτικοί, γεωργοί, υπηρέτες, κτίστες, αλευρομυλωνάδες, αρτοποιοί και τυπογράφοι. Επίσης πολλοί δούλεψαν στην κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου της Πελοποννήσου.

7. Αρώνη-Τσιχλή Καίτη, Το *Σταφιδικό Ζήτημα και Οι Κοινωνικοί Αγώνες, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 1893-1905*, Αθήνα, 1999, σελ. 79 και Μούλιας Χρ., Ιταλοί πρόσφυγες στην Πάτρα (1849), Πρακτικά Δ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, τ. Γ', Αθήναι 1992-1993, σελ. 297-350.

8. Τα ιδεαλιστικά και αλληλέγγυα κίνητρα των αναρχικών φαίνεται πως έπαιξαν ρόλο στην συμμετοχή τους σε πολέμους και αγώνες που ουσιαστικά μεγάλωναν ή εδραίωναν την κυριαρχία. Σε κάθε εξέγερση και πόλεμο οι ευρωπαίοι αναρχικοί του 19ου αιώνα έβλεπαν μια ευκαιρία για την συντριβή της τυραννίας. Ο Τσιπριάνι πολέμησε μαζί με τον Γκαριμπάλντι στον αγώνα ενάντια στην αυστριακή κυριαρχία, κυνηγήθηκε και βρήκε καταφύγιο στον ελλαδικό χώρο. Στην Αθήνα συμμετέχει στην εξέγερση ενάντια στον Όθωνα (1862) όπου και συνελήφθη και απελάθη στην Αίγυπτο. Από εκεί πηγαίνει στην Κρήτη και συμμετέχει με τους Κρήτες και πολλούς αναρχικούς στον πόλεμο με τους Οθωμανούς, έχοντας στο μυαλό του ότι κάθε εξέγερση καταπιεζομένων ενάντια στον καταπιεστή τους είναι άξια υποστήριξης. Μετά την καταστολή της επανάστασης το 1869 διαφεύγει στο Λονδίνο. Με την ίδια πεποίθηση της αλληλεγγύης, μετά 30 χρόνια επιστρέφει στον ελλαδικό χώρο και συμμετέχει στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, μαζί με αναρχικούς, σοσιαλιστές και Γκαριμπαλντικούς, όπου και τραυματίζεται στον Δομοκό. Η ελληνική κυβέρνηση, στην συνέχεια, αφοπλίζει όλους τους Ιταλούς εθελοντές, μετά από αίτημα της ιταλικής κυβέρνησης ότι δεν τους θέλει πίσω ένοπλους, και τους γυρίζει πίσω σε μικρές ομάδες επιτηρούμενους. Ο Τσιπριάνι, γυρίζοντας στην Ιταλία καταδικάζεται σε τρία χρόνια φυλάκισης. Πεθαίνει στο Παρίσι στις αρχές Μάρτη του 1918, έχοντας συμμετάσχει σε μια σειρά από εξεγέρσεις και πολέμους σε πολλές χώρες (Αίγυπτος, Ελβετία, Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία).

έγγραφο της ιταλικής πρεσβείας προς το Ελληνικό Υπ. Εξωτερικών με το οποίο ζητείται **η σύλληψη Ιταλού αναρχικού με το όνομα Τζουρλάνι που διαμένει έξω από την Πάτρα**. Στην εφημερίδα **«Κράτος», αρ. φ. 10, 16 Μαΐου 1902**, υπάρχει είδηση για τη **σύλληψη στην Πάτρα Ιταλού αναρχικού που χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Πέτρος Μαμούλος**, μετά από ειδοποίηση της ιταλικής πρεσβείας. Για τη μυστική παρουσία Ιταλών αναρχικών στην Αθήνα η εφημερίδα «Καιροί» αναφέρεται σε πολλές περιπτώσεις. Χαρακτηριστική είναι η παρακάτω: ***«Εταράχθη η κοινωνία ακούσασα ότι εν μέσαις Αθήναις διατρίβουσι από ετών υπό ψευδώνυμον αναρχικοί Ιταλοί, χωρίς να έχωσιν γνώσιν ούτε οι υπάλληλοι της Ιταλικής Πρεσβείας ούτε οι φίλοι αυτής, ούτε η αστυνομία. Ο επιβόητος Πέτρος Βάνης έκ Ραείσης της άνω Ιταλίας εκρύπτετο από τεσσάρων ετών υπό το ψευδώνυμον Πέτρος Γαλένης μετήρχετο δε το επάγγελμα του πλανώδιου ωρολογοποιού και διετέλει είς σχέσεις με υπόπτου διαγωγής Ιταλών»*, εφ. «Καιροί», αρ. φ. 4, 511, 24 Ιουνίου 1901.** Επίσης, τη χρονιά 1901 υπάρχει πλήθος αναφορών με τη συνεργασία των ελληνικών και ιταλικών αρχών για τον εντοπισμό Ιταλών αναρχικών στην ελληνική επικράτεια. Στην εφημερίδα **«Καιροί», αρ. φ. 4, 887, 13 Ιουλίου 1903**, διαπιστώνεται έντονη συνεργασία μεταξύ ιταλικών και ελληνικών αρχών και για το έτος 1903. **Η ίδια εφημερίδα μάς πληροφορεί ότι παραδόθηκαν από την ιταλική πρεσβεία στις ελληνικές υπηρεσίες φωτογραφίες ιταλών αναρχικών που διαμένουν πιθανώς στην Πελοπόννησο και ομοϊδεατών τους που πρόκειται να αφιχθούν.**[9] Επίσης υπάρχει και ένα γαλλικό διπλωματικό σχόλιο, το οποίο συνδέει την ιταλική παροικία με την ύπαρξη κάποιας αναρχικής ομάδας: ***«...Η παρουσία στην Πάτρα μιας μεγάλης ιταλικής παροικίας ήταν αποφασιστική για τη δημιουργία μιας αναρχικής ομάδας, που εκδηλώθηκε σε πράξεις, των οποίων η ανάμνηση είναι ακόμα ζωντανή στην Ευρώπη...».***[10]

Έτσι, λοιπόν, φαίνεται ότι η ιταλική παροικία, σιωπηρά και με συνωμοτικό τρόπο, έπαιξε κάποιο ρόλο στην επικοινωνία μεταξύ Ελλήνων και Ιταλών αναρχικών, καθώς φαίνεται ότι υπήρξε ένας σημαντικός σταθμός άφιξης και αναχώρησης. Επίσης, το γεγονός της αναζήτησης καθώς και ρόλου και της διασύνδεσης Ιταλών αναρχικών που βρίσκονταν στην Πάτρα και στην Αθήνα με Έλληνες αναρχικούς, είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Οι Ιταλοί αναρχικοί έχοντας μεγάλη παράδοση και εμπειρία μέσα στον 19ο αιώνα, ανέπτυξαν έντονα την πρακτική της συνωμοτικότητας. Ειδικότερα προς τα τέλη του αιώνα, που οι επιθέσεις αναρχικών βρίσκονταν σε έξαρση σε όλη την Ευρώπη, με αποτέλεσμα το συστηματικό κυνηγητό από τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών κρατών.

Τα παραπάνω έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πρακτική της συνωμοτικότητας των αναρχικών ομάδων με αποτέλεσμα να μην δημοσιοποιούν την δράση τους παρά μόνο όταν και όσο χρειάζεται (συνέδρια, προκηρύξεις κ.λπ.). Τα παραπάνω δεδομένα και εμπειρίες, σίγουρα θα επηρέασαν την καθημερινότητα και τη δράση των ιταλών αναρχικών που βρίσκονταν στην Πάτρα, την Αθήνα και σε όσους πιθανόν να βρέθηκαν στους τόπους των σταφιδικών εξεγέρσεων. Πολύ δύσκολα οι ίδιοι ή οι σύντροφοι τους θα δημοσιοποιούσαν τόσο τη παρουσία τους, όσο και τις δραστηριότητές τους σε σταφιδοπεριοχές που βρίσκονταν σε αναβρασμό. Ακόμα και η πλευρά της αστυνομίας, σε θέματα που εμπλέκονταν αναρχικοί, δεν δημοσιοποιούσε στοιχεία. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα παρουσιάζεται στην εφημερίδα **«Σκριπτ» στις 22 Φεβρουαρίου 1898**, με αφορμή την επίθεση του αναρχικού Δ. Μάτσαλη: «***Εις τας αρχάς μας εδόθη περίστασις να γνωρίσουσι τους εν τη πόλη αναρχικούς. . . Ήδη όμως αι αρχαί μας δε προέβησαν εις την σύλληψιν ουδενός των ανθρώπων τούτων, προσπαθούσι δε πάντοτε, όπως αι ενέργειαί των παραμένουσαι μυστικαί***».[11]

Ελευθερόκοκκος

9. Χουμεριανός Μανώλης, *Αγροτική κρίση και κοινωνική διαμαρτυρία στην Πελοπόννησο. 1893-1905*, σελ 179.

10. Χαρμπίλας Χρήστος, *Οι αναρχικοί της Πάτρας και του Πύργου στα τέλη του 19ου-αρχές του 20ού αιώνα. Διασυνδέσεις, επιρροές και ο πολιτικός τους ρόλος*, Διδακτορική Διατριβή, Κέρκυρα, 2006, σελ 111, όπου αναφέρεται στα Archives du Ministère des Affaires Etrangères, Nouvelle Serie, Grèce, τόμος 1, σελ. 58.

Βιβλιογραφία:

Αρώνη-Τσιχλή Καίτη, Το *Σταφιδικό Ζήτημα και Οι Κοινωνικοί Αγώνες, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 1893-1905*, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα, 1999.

Μούλιας Χρ., *Ιταλοί πρόσφυγες στην Πάτρα (1849)*, Πρακτικά Δ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, τ. Γ' Αθήναι 1992-1993.

Χαρμπίλας Χρήστος, *Οι αναρχικοί της Πάτρας και του Πύργου στα τέλη του 19ού - αρχές του 20ού αιώνα. Διασυνδέσεις, επιρροές και ο πολιτικός τους ρόλος*, Διδακτορική Διατριβή, Κέρκυρα, 2006.

Χουμεριανός Μανώλης, *Αγροτική κρίση και κοινωνική διαμαρτυρία στην Πελοπόννησο. 1893-1905*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα, 2000.

11. Χουμεριανός Μανώλης, Αγροτική κρίση και κοινωνική διαμαρτυρία στην Πελοπόννησο. 1893- 1905, σελ. 178.

Αλέξανδρος Χέρτσεν (1812 - 1870)

Εχθρός της καταπίεσης και του τσαρισμού, υπέρμαχος της ελευθερίας και της κατάργησης της δουλοπαροικίας

(Μέρος Α΄)

Ο Αλέξανδρος Χέρτσεν γεννήθηκε στη Μόσχα στις 6 Απριλίου του 1812, στην Αρμπάτ, μια συνοικία αριστοκρατών, λίγο πριν η «μεγάλη Στρατιά» του Ναπολέοντα εισβάλει στην Ρωσία. Όπως ο ίδιος αναφέρει αργότερα: «*Οι ιστορίες για τη φωτιά της Μόσχας, τη μάχη του Μποροντίνο, την κατάληψη των Παρισίων, αυτά ήσαν τα νανουρίσματά μου, αυτά τα παιδικά τραγούδια, η Ιλιάδα και η Οδύσσειά μου*».

Κατάγεται από τους Ιάκοβλεφ, οικογένεια παλαιών αριστοκρατών. Οι γονείς του, ο Ιβάν Αλεξέγιεβιτς Ιάκοβλεφ και η γερμανίδα προτεστάντης Ερνιέτα Χάαγκ από την Στουτγάρδη, δεν παντρεύτηκαν ποτέ. Ο πατέρας της Ερνιέτας πλούσιος αστός, δεν δίνει τη συγκατάθεσή του σ' αυτήν τη σχέση και ο Ιβάν βαθιά ερωτευμένος, την κλέβει. Η μητέρα του τού δίνει το γερμανικό επίθετο Herz που σημαίνει καρδιά για να τονίσει ότι είναι «ένα παιδί που προήλθε από αγάπη».

Η μητέρα του, «δεσποινίδα μ' έναν γιο», όπως την αποκαλούσε ο πατέρας του αστειευόμενος, αντιμετωπίζει, πηγαίνοντας κόντρα στα αυστηρά ήθη και το κατεστημένο της εποχής εκείνης, μία κατάσταση σχεδόν βασανιστική. Ο Χέρτσεν με την παιδική του ευαισθησία αντιλαμβάνεται την απομόνωση της μητέρας του και από πολύ νωρίς εκκολάπτονται ερωτηματικά και αρνητικές σκέψεις σχετικά με τους κοινωνικούς και θρησκευτικούς νόμους και θεσμούς. Αργότερα, στο βιβλίο του «Σελίδες από ένα προσωπικό ημερολόγιο» σημειώνει: «*Ο γάμος δεν είναι το φυσικό αποτέλεσμα του έρωτα, μα η χριστιανική του συνέπεια... [...] Πάντα οι δεσμοί και τα εμπόδια που έχει δημιουργήσει η παλιά θρησκευτική αντίληψη για το γάμο παρεμβάλλονται ανάμεσα στην λεύτερη, αδέσμευτη ευτυχία και την πραγμάτωσή της. Στο μέλλον δεν θα υπάρξει*

ζωή με τις δυτικοευρωπαϊκές απαιτήσεις τους [...] αποτελούσαν μια ανώφελη διανόηση και πνίγονταν σε μια τεχνική ζωή από γλεντοκόπια, αισθησιακές απολαύσεις και αβάσταχτο εγωϊσμό». Πράγματι, η κατάσταση στην Ρωσία έχει κάπως έτσι: Ο τσάρος έχει τον απόλυτο έλεγχο στην Εκκλησία και η αριστοκρατία είναι δεμένη μαζί

τον χαρακτήριζαν· μήτε κι η παραμικρή αχτίδα ζεστασιάς, μήτε σκιά ανθρώπινης λύπησης, ήταν μάτια χειμώνα...».

Λίγο καιρό αργότερα ο Χέρτσεν συναντά τον Νικόλαο Ογκάρεφ (ή Ογκαριώφ)· οι δύο έφηβοι συνδέονται με φιλία που κρατά όλη τη ζωή τους. Ανακαλύπτουν ότι και οι δύο διαβάζουν Σίλλερ, τα απαγορευμένα ποιήματα του Πούσκιν και του Ρυλέγιεφ3, και ότι αντιπαθούν τον τσάρο και την αυλή του. Ορκίζονται, «να παλέψουν μαζί, να αφιερώσουν τη ζωή τους για την κατάλυση της τσαρικής απολυταρχίας».

Ολοκληρώνει τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας στους τομείς της φιλολογίας, φιλοσοφίας, φυσικής και χημείας... Την εποχή αυτή η ρωσική διανόηση τρεφόταν από τις ιδέες του Σαιν Σιμόν και του Χέγκελ. Ο Χέρτσεν δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος. Δημιουργούνται δύο κύκλοι. Γύρω από τον Στάνκεβιτς (αργότερα, μετά την αποχώρηση του Στάνκεβιτς, τη θέση του καταλαμβάνει ο Μπακούνιν), συγκεντρώνονται οι Χεγκελιανοί, που ενώ εναντιώνονται στην οικογενειακή εξουσία, εντούτοις, παραμένουν πιστοί στο τσαρικό καθεστώς, και, γύρω από τον Χέρτσεν, αυτοί που θέλγονται από τις θεωρίες του Φουριέ, του Σαιν-Σιμόν και του Προυντόν. Ωστόσο, παρά τις διαφορές τους, οι σχέσεις του Μπακούνιν και του Χέρτσεν παραμένουν φιλικές.

Αργότερα, αναλογιζόμενος αυτήν την περίοδο ο Χέρτσεν γράφει: «*Ο Σαιν-Σιμονισμός, έφερνε μαζί του τη χειραφέτηση της γυναίκας4, το κάλεσμα στην κοινή δουλειά... [...] Αξιόλογες ιδέες, που κλείνουν μέσα τους έναν*

και της κατάργησης της δουλοπαροικίας

(Μέρος Α΄)

Ο Αλέξανδρος Χέρτσεν γεννήθηκε στη Μόσχα στις 6 Απριλίου του 1812, στην Αρμπάτ, μια συνοικία αριστοκρατών, λίγο πριν η «μεγάλη Στρατιά» του Ναπολέοντα εισβάλει στην Ρωσία. Όπως ο ίδιος αναφέρει αργότερα: «*Οι ιστορίες για τη φωτιά της Μόσχας, τη μάχη του Μπορουντίνο, την κατάληψη των Παρισίων, αυτά ήσαν τα νανουρίσματά μου, αυτά τα παιδικά τραγούδια, η Ιλιάδα και η Οδύσσειά μου*».

Κατάγεται από τους Ιάκοβλεφ, οικογένεια παλαιών αριστοκρατών. Οι γονείς του, ο Ιβάν Αλεξέγιεβιτς Ιάκοβλεφ και η γερμανίδα προτεστάντης Ερνιέτα Χάαγκ από την Στουτγάρδη, δεν παντρεύτηκαν ποτέ. Ο πατέρας της Ερνιέτας πλούσιος αστός, δεν δίνει τη συγκατάθεσή του σ' αυτήν τη σχέση και ο Ιβάν βαθιά ερωτευμένος, την κλέβει. Η μητέρα του τού δίνει το γερμανικό επίθετο Herz που σημαίνει καρδιά για να τονίσει ότι είναι «ένα παιδί που προήλθε από αγάπη».

Η μητέρα του, «δεσποινίδα μ' έναν γιο», όπως την αποκαλούσε ο πατέρας του αστειευόμενος, αντιμετωπίζει, πηγαίνοντας κόντρα στα αυστηρά ήθη και το κατεστημένο της εποχής εκείνης, μία κατάσταση σχεδόν βασανιστική. Ο Χέρτσεν με την παιδική του ευαισθησία αντιλαμβάνεται την απομόνωση της μητέρας του και από πολύ νωρίς εκκολάπτονται ερωτηματικά και αρνητικές σκέψεις σχετικά με τους κοινωνικούς και θρησκευτικούς νόμους και θεσμούς. Αργότερα, στο βιβλίο του «Σελίδες από ένα προσωπικό ημερολόγιο» σημειώνει: «*Ο γάμος δεν είναι το φυσικό αποτέλεσμα του έρωτα, μα η χριστιανική του συνέπεια... [...] Πάντα οι δεσμοί και τα εμπόδια που έχει δημιουργήσει η παλιά θρησκευτική αντίληψη για το γάμο παρεμβάλλονται ανάμεσα στην λεύτερη, αδέσμευτη ευτυχία και την πραγμάτωσή της. Στο μέλλον δεν θα υπάρξει γάμος κι η γυναίκα θα λυτρωθεί από την σκλαβιά. Τί θέλει να πει αυτή η λέξη σύζυγος; Η γυναίκα με το γάμο δεν ταπεινώνεται τόσο, ώστε σαν ζωντανό να παίρνει τ' όνομα του κυρίου της; – Η ελευθερία στις σεξουαλικές σχέσεις, η κοινή διαπαιδαγώγηση, η κοινωνική οργάνωση της ιδιοκτησίας, η ηθική και η συνείδηση, θα κανονίσουν τις λεπτομέρειες της ύπαρξης, κι όχι ο χωροφύλακας*».

Εννέα ετών αρχίζει να αντιλαμβάνεται την κοινωνική ανισότητα και ανισορροπία βιώνοντας μέσα στο ίδιο του το σπίτι δραματικά γεγονότα. Ο γερουσιαστής θείος του μορφώνει έναν νεαρό δουλοπάροικο ο οποίος καταφέρνει να γίνει γιατρός, παραμένοντας όμως υπό το καθεστώς της δουλοπαροικίας. Η σύζυγός του (από την οποία αποκρύβει την αλήθεια) όταν μαθαίνει ποια ήταν η κοινωνική του θέση τον εγκαταλείπει και αυτός αυτοκτονεί.

ζωή με τις δυτικοευρωπαϊκές απαιτήσεις τους [...] αποτελούσαν μια ανώφελη διανόηση και πνίγονταν σε μια τεχνική ζωή από γλεντοκόπια, αισθησιακές απολαύσεις και αβάσταχτο εγωϊσμό». Πράγματι, η κατάσταση στην Ρωσία έχει κάπως έτσι: Ο τσάρος έχει τον απόλυτο έλεγχο στην Εκκλησία και η αριστοκρατία είναι δεμένη μαζί με αυτόν και τη γραφειοκρατία του λόγω των κοινών τους συμφερόντων. Το μόνο που ενδιαφέρει την αργόσχολη και παρακμιακή αριστοκρατία είναι να διατηρεί τα προνόμιά της και να εκμεταλλεύεται τους δουλοπάροικους. Ο κλήρος και η αριστοκρατία είναι οι μόνοι που έχουν πρόσβαση στη μόρφωση.

Ήταν δεκατριών ετών (1825) όταν έγινε γνωστή η εκτέλεση των ρώσων δεκεμβριστών2. Ο Χέρτσεν περιγράφει τις εντυπώσεις του: «[...] *δημοσιεύθηκε η είδηση πως εκτέλεσαν τους πέντε δεκεμβριστές – έγινε δοξολογία στο Κρεμλίνο. Ο μητροπολίτης Φιλάρετος ευχαρίστησε και δόξασε το θεό γι' αυτές τις δολοφονίες.*

τον χαρακτήριζαν· μήτε κι η παραμικρή αχτίδα ζεστασιάς, μήτε σκιά ανθρώπινης λύπησης, ήταν μάτια χειμώνα...».

Λίγο καιρό αργότερα ο Χέρτσεν συναντά τον Νικόλαο Ογκάρεφ (ή Ογκαριώφ)· οι δύο έφηβοι συνδέονται με φιλία που κρατά όλη τη ζωή τους. Ανακαλύπτουν ότι και οι δύο διαβάζουν Σίλλερ, τα απαγορευμένα ποιήματα του Πούσκιν και του Ρυλέγιεφ3, και ότι αντιπαθούν τον τσάρο και την αυλή του. Ορκίζονται, «να παλέψουν μαζί, να αφιερώσουν τη ζωή τους για την κατάλυση της τσαρικής απολυταρχίας».

Ολοκληρώνει τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας στους τομείς της φιλολογίας, φιλοσοφίας, φυσικής και χημείας... Την εποχή αυτή η ρωσική διανόηση τρεφόταν από τις ιδέες του Σαιν Σιμόν και του Χέγκελ. Ο Χέρτσεν δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος. Δημιουργούνται δύο κύκλοι. Γύρω από τον Στάνκεβιτς (αργότερα, μετά την αποχώρηση του Στάνκεβιτς, τη θέση του καταλαμβάνει ο Μπακούνιν), συγκεντρώνονται οι Χεγκελιανοί, που ενώ εναντιώνονται στην οικογενειακή εξουσία, εντούτοις, παραμένουν πιστοί στο τσαρικό καθεστώς, και, γύρω από τον Χέρτσεν, αυτοί που θέλγονται από τις θεωρίες του Φουριέ, του Σαιν-Σιμόν και του Προυντόν. Ωστόσο, παρά τις διαφορές τους, οι σχέσεις του Μπακούνιν και του Χέρτσεν παραμένουν φιλικές.

Αργότερα, αναλογιζόμενος αυτήν την περίοδο ο Χέρτσεν γράφει: «*Ο Σαιν-Σιμονισμός, έφερνε μαζί του τη χειραφέτηση της γυναίκας4, το κάλεσμα στην κοινή δουλειά... [...] Αξιόλογες ιδέες, που κλείνουν μέσα τους έναν ολάκερο κόσμο με καινούργιες σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, έναν κόσμο γερό, όμορφο, έναν κόσμο αυθόρμητα ηθικό και γι' αυτόν τον λόγο ηθικά καθάριο. Οι ψυχές και οι καρδιές μας άνοιγαν διάπλατα μπροστά σ' αυτόν τον θαυμάσιο κόσμο. Ο Σαιν-Σιμονισμός έγινε η*

που σημαίνει καρδιά για να τονίσει ότι είναι «ένα παιδί που προήλθε από αγάπη».

Η μητέρα του, «δεσποινίδα μ' έναν γιο», όπως την αποκαλούσε ο πατέρας του αστειευόμενος, αντιμετωπίζει, πηγαίνοντας κόντρα στα αυστηρά ήθη και το κατεστημένο της εποχής εκείνης, μία κατάσταση σχεδόν βασανιστική. Ο Χέρτσεν με την παιδική του ευαισθησία αντιλαμβάνεται την απομόνωση της μητέρας του και από πολύ νωρίς εκκολάπτονται ερωτηματικά και αρνητικές σκέψεις σχετικά με τους κοινωνικούς και θρησκευτικούς νόμους και θεσμούς. Αργότερα, στο βιβλίο του «Σελίδες από ένα προσωπικό ημερολόγιο» σημειώνει: *«Ο γάμος δεν είναι το φυσικό αποτέλεσμα του έρωτα, μα η χριστιανική του συνέπεια... [...] Πάντα οι δεσμοί και τα εμπόδια που έχει δημιουργήσει η παλιά θρησκευτική αντίληψη για το γάμο παρεμβάλλονται ανάμεσα στην λεύτερη, αδέσμευτη ευτυχία και την πραγμάτωσή της. Στο μέλλον δεν θα υπάρξει γάμος κι η γυναίκα θα λυτρωθεί από την σκλαβιά. Τί θέλει να πει αυτή η λέξη σύζυγος; Η γυναίκα με το γάμο δεν ταπεινώνεται τόσο, ώστε σαν ζωντανό να παίρνει τ' όνομα του κυρίου της; – Η ελευθερία στις σεξουαλικές σχέσεις, η κοινή διαπαιδαγώγηση, η κοινωνική οργάνωση της ιδιοκτησίας, η ηθική και η συνείδηση, θα κανονίσουν τις λεπτομέρειες της ύπαρξης, κι όχι ο χωροφύλακας»*.

Εννέα ετών αρχίζει να αντιλαμβάνεται την κοινωνική ανισότητα και ανισορροπία βιώνοντας μέσα στο ίδιο του το σπίτι δραματικά γεγονότα. Ο γερουσιαστής θείος του μορφώνει έναν νεαρό δουλοπάροικο ο οποίος καταφέρνει να γίνει γιατρός, παραμένοντας όμως υπό το καθεστώς της δουλοπαροικίας. Η σύζυγός του (από την οποία αποκρύβει την αλήθεια) όταν μαθαίνει ποια ήταν η κοινωνική του θέση τον εγκαταλείπει και αυτός αυτοκτονεί.

Όσο περνά ο καιρός αποστρέφεται όλο και περισσότερο τους αριστοκράτες και τους τσιφλικάδες λόγω της εκμετάλλευσης και της επιβολής που ασκούν. Κάποτε συναντά έναν επιστάτη που χτυπάει ένα γέρο μουζίκο επειδή δεν πλήρωσε τα «δοσίματα». Ορμάει και απελευθερώνει τον γέροντα.

Ο Χέρτσεν πλησιάζει τους απλούς ανθρώπους του λαού, μαθαίνει να μιλά και να γράφει ρωσικά, κόντρα στις συνήθειες[1] της εποχής του. Γράφει για τους αριστοκράτες: «*Ξένοι στην Ρωσία [...] είχαν γίνει παράταιροι στη ρωσική*

1. Στη ρωσική αριστοκρατία εθεωρείτο δείγμα καλής ανατροφής να μιλούν στην γαλλική γλώσσα, μη γνωρίζοντας καθόλου ρωσικά.

ζωή με τις δυτικοευρωπαϊκές απαιτήσεις τους [...] αποτελούσαν μια ανώφελη διανόηση και πνίγονταν σε μια τεχνική ζωή από γλεντοκόπια, αισθησιακές απολαύσεις και αβάσταχτο εγωϊσμό». Πράγματι, η κατάσταση στην Ρωσία έχει κάπως έτσι: Ο τσάρος έχει τον απόλυτο έλεγχο στην Εκκλησία και η αριστοκρατία είναι δεμένη μαζί με αυτόν και τη γραφειοκρατία του λόγω των κοινών τους συμφερόντων. Το μόνο που ενδιαφέρει την αργόσχολη και παρακμιακή αριστοκρατία είναι να διατηρεί τα προνόμιά της και να εκμεταλλεύεται τους δουλοπάροικους. Ο κλήρος και η αριστοκρατία είναι οι μόνοι που έχουν πρόσβαση στη μόρφωση.

Ήταν δεκατριών ετών (1825) όταν έγινε γνωστή η εκτέλεση των ρώσων δεκεμβριστών2. Ο Χέρτσεν περιγράφει τις εντυπώσεις του: «[...] *δημοσιεύθηκε η είδηση πως εκτέλεσαν τους πέντε δεκεμβριστές – έγινε δοξολογία στο Κρεμλίνο. Ο μητροπολίτης Φιλάρετος ευχαρίστησε και δόξασε το θεό γι' αυτές τις δολοφονίες. Όλη η αυτοκρατορική οικογένεια προσευχόταν, περιτριγυρισμένη από την Γερουσία και τους υπουργούς, κι ένα γύρω, σε μια μεγάλη απλωσιά ήταν παραταγμένη η τσαρική φρουρά...»* ... Αισθάνεται για πρώτη φορά περιφρόνηση για τον τσάρο... *«Αφού, λοιπόν, έτσι επίσημα πανηγύρισαν για την εκτέλεση των νικημένων δεκεμβριστών, ο τσάρος Νικόλαος μπήκε με πομπές και παράτες στη Μόσχα. Τον είδα κι εγώ για πρώτη φορά... [...] τα μάτια του*

2. Δεκεμβριστές ονομάστηκαν οι επαναστάτες ρώσοι ευγενείς, στρατιωτικοί και πολιτικοί, φίλοι του Πούσκιν και αναγνώστες του Βολταίρου, που ίδρυσαν συνωμοτική οργάνωση και προσπάθησαν να γκρεμίσουν τον τσάρο Νικόλαο τον Α' στις 13 Δεκέμβρη 1825.

Χέρτσεν δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος. Δημιουργούνται δύο κύκλοι. Γύρω από τον Στάνκεβιτς (αργότερα, μετά την αποχώρηση του Στάνκεβιτς, τη θέση του καταλαμβάνει ο Μπακούνιν), συγκεντρώνονται οι Χεγκελιανοί, που ενώ εναντιώνονται στην οικογενειακή εξουσία, εντούτοις, παραμένουν πιστοί στο τσαρικό καθεστώς, και, γύρω από τον Χέρτσεν, αυτοί που θέλγονται από τις θεωρίες του Φουριέ, του Σαιν-Σιμόν και του Προυντόν. Ωστόσο, παρά τις διαφορές τους, οι σχέσεις του Μπακούνιν και του Χέρτσεν παραμένουν φιλικές.

Αργότερα, αναλογιζόμενος αυτήν την περίοδο ο Χέρτσεν γράφει: *«Ο Σαιν-Σιμονισμός, έφερνε μαζί του τη χειραφέτηση της γυναίκας4, το κάλεσμα στην κοινή δουλειά... [...] Αξιόλογες ιδέες, που κλείνουν μέσα τους έναν ολάκερο κόσμο με καινούργιες σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, έναν κόσμο γερό, όμορφο, έναν κόσμο αυθόρμητα ηθικό και γι' αυτόν τον λόγο ηθικά καθάριο. Οι ψυχές και οι καρδιές μας άνοιγαν διάπλατα μπροστά σ' αυτόν τον θαυμάσιο κόσμο. Ο Σαιν-Σιμονισμός έγινε η βάση των ιδεών μας και παρέμεινε τέτοιος στα βασικά του γνωρίσματα»*.

3. Ρυλέγιεφ Κοντράτι Φιοντόροβιτς (1795 - 1826). Ρώσος λογοτέχνης και δημοσιογράφος. Το 1823 γίνεται μέλος της επαναστατικής οργάνωσης *Βόρεια Εταιρεία* και τον επόμενο χρόνο αναλαμβάνει την ηγεσία της. Το 1825 συμμετέχει στην εξέγερση των Δεκεμβριστών και καταδικάζεται σε θάνατο. Θεωρείται ο πρώτος Ρώσος που εκφράζει τις φιλελεύθερες απόψεις του μέσω ποιημάτων. Τα τελευταία του ποιήματα τα έγραψε με μία βελόνα επάνω σε φύλλα δέντρου κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού του στη φυλακή πριν από την εκτέλεσή του.

4. Ο Σαιν-Σιμονισμός αναδεικνύει τις διεκδικήσεις για αυτονομία, χειραφέτηση και δικαίωμα έκφρασης των γυναικών, αποτελώντας μία από τις βάσεις του φεμινισμού.

Οδοφράγματα στο Παρίσι τον Ιούνιο του 1848

Το 1834, είκοσι δύο χρονών, συλλαμβάνεται μαζί με τον φίλο του Νικόλαο Ογκάρεφ και άλλους φοιτητές, να τραγουδούν στίχους κοροϊδευτικούς και υποτιμητικούς για τον Τσάρο και τον περίγυρό του. Κρίνεται ένοχος και το 1835 εξορίζεται στο κυβερνείο του Περμ και ο Ογκάρεφ στο κυβερνείο της Πένσας. Μετά οκτώ χρόνια εξορίας και μετακινήσεων από το Περμ στη Βιάτκα και μετά στο Βλαντιμίρ, απελευθερώνεται και επιστρέφει στη Μόσχα. Το κυνηγητό, οι προσβολές και οι περιορισμοί της εξορίας έχουν δημιουργήσει στο πρόσωπο του Χέρτσεν έναν αδιάλλακτο, πλέον, αντίπαλο του τσαρισμού.

Προσπαθεί κατόπιν πιέσεως της οικογένειάς του να συμβιβαστεί δεχόμενος μία θέση στο υπουργείο εσωτερικών της Αγίας Πετρούπολης, από την οποία απαλλάσσεται πολύ γρήγορα, υποβάλλοντας την παραίτησή του.

Το 1847 πεθαίνει ο πατέρας του και ο Χέρτσεν γίνεται κληρονόμος τεράστιας περιουσίας. Με πρόφαση την κατάσταση της υγείας της γυναίκας του Νατάσας (την οποία παντρεύεται κρυφά κατά την διάρκεια μιας ολιγόωρης απόδρασης από την εξορία του) εγκαταλείπει την Ρωσία για να μην επιστρέψει ποτέ.

Ένα χρόνο μετά ξεσπούν επαναστάσεις στη Γαλλία και γενικότερα στην Ευρώπη. Από την Ιταλία, σπεύδει στο Παρίσι μαζί με τους Μπακούνιν και Προυντόν, ενώ, παράλληλα συνδράμει οικονομικά αγωνιστές (Μπακούνιν κ.ά.) και καλύπτει τις ανάγκες σε χρήμα του επαναστατικού κινήματος στην Ρωσία, τη Γαλλία και όπου αλλού του ζητηθεί. Η ήττα των ευρωπαϊκών επαναστάσεων του 1848 και, η εκλογή, στη Γαλλία, με την υποστήριξη των αγροτών, του Λουδοβίκου Ναπολέοντος Βοναπάρτη (ανιψιού του Μ. Ναπολέοντα), ως προέδρου της Δεύτερης Δημοκρατίας (4 χρόνια μετά αυτοανακηρύσσεται αυτοκράτορας), τον συγκλονίζουν και τον απογοητεύουν: «*Ναι έκλαψα πάνω στα οδοφράγματα του Ιούνη, που ήταν ακόμα ζεστά από αίμα, και κλαίω ακόμα καθώς αναθυμιέμαι τις μισητές κείνες μέρες, όπου οι κανίβαλοι της τάξης είχαν θριαμβεύσει. Θα είμαι ευτυχής αν τα γραπτά μου μπορούν να χρησιμεύσουν στο ξεκαθάρισμα της "παθολογίας" της επανάστασης*»5. Ο τραγικός θάνατος όλων των αγαπημένων του, γιου, συζύγου και μητέρας τον καταρρακώνουν. Δεν χάνει όμως την πίστη του και δεν παύει να αγωνίζεται για τα ιδανικά του...

Οι απειλές ότι αν δεν επιστρέψει στη Ρωσία θα του δε-

χής, καταγράφει και σχολιάζει στα έργα του, με εκλαϊκευμένο τρόπο, τις πρωτοπόρες ιδέες της εποχής του· του Φόυερμπαχ, του Χέγκελ, του Ρουσσώ, του Σαιν Σιμόν και άλλων. Γνωρίζει τον Μαρξ αλλά δεν ελκύεται από αυτόν, αντίθετα, προτιμά και αγαπά τον Προυντόν και τις ιδέες του.

Μακριά από την Ρωσία την κατανοεί καλύτερα· τον απασχολεί η κοινωνική συγκατάβαση, ο σκοταδισμός της άγνοιας, η ταπείνωση, η καταπίεση και η υποβάθμιση του ανθρώπου μέσω του θεσμού της δουλοπαροικίας, η επιβαλλόμενη εξουσία και βία του τσαρισμού, η εκκλησιαστική υποκρισία. Πιστεύει ότι η ανθρώπινη ελεύθερη έκφραση πρέπει να είναι απαλλαγμένη από την απειλή του κράτους. Ο Χέρτσεν, είναι πολυγραφότατος· δημιουργός κάθε είδους πνευματικού πονήματος: δοκίμια, φιλοσοφικές μελέτες, διηγήματα, νουβέλες, αναμνήσεις και μυθιστορήματα.

Ολοκληρώνει το πρώτο του έργο το 1842, σε ηλικία τριάντα ετών, υπό μορφή δοκιμίου με τίτλο «Ο ερασιτεχνισμός στην επιστήμη» χρησιμοποιώντας για πρώτη φορά το ψευδώνυμο Iskander. Το 1845 δημοσιεύει το δεύτερο έργο του στα ρωσικά σχετικά με την μελέτη της φύσης. Το 1847 γράφει το μυθιστόρημά του «*Ποιος φταίει;*». Ο

για να τις βαρύνουμε και με άλλες, που θα χρωστάμε στη δική μας εκλογή. Απ' αυτήν την άποψη είμαστε ολωσδιόλου ίσια με τους αγρότες μας. Υπακούουμε στην κτηνώδη δύναμη. Είμαστε σκλάβοι, γιατί δεν έχουμε τα μέσα να λευτερωθούμε...»...

Στη συλλογή «Από την άλλη όχθη», αφιερωμένη στο γιό του, σημειώνει: «*Δεν κτίζουμε, καταστρέφουμε· δεν διακηρύττουμε μια νέα αλήθεια, καταργούμε ένα παλιό ψέμα. Ο σύγχρονος άνθρωπος απλά κτίζει γέφυρες· ένας άλλος άγνωστος άνθρωπος του μέλλοντος θα περάσει στην άλλη μεριά. Εσύ ίσως το προλάβεις. Σε ικετεύω: Μην παραμείνεις στην από δω μεριά...*».

Την ίδια περίοδο δημοσιεύει διάφορες ιστορίες με τον τίτλο «Διακοπτόμενες αφηγήσεις» και από το 1860 έως το 1862 εκδίδει μια σειρά κειμένων τα οποία εκτυπώνονται, –όπως όλα τα άλλα άλλωστε–, στη ρωσική γλώσσα και μεταφράζονται στα γαλλικά υπό τον τίτλο «*Le Monde russe et la Revolution*».

Το 1861 εισβάλλει, στο σπίτι και στη ζωή του Χέρτσεν, ο Μπακούνιν που μόλις είχε δραπετεύσει από τη Σιβηρία... «*Στην αρχή, του φάνηκε φυσικό να πάρει τη θέση του στο πλευρό του Χέρτσεν που προπαγάνδιζε με το «Σήμαντρο» μια φιλελεύθερη Ρωσία. Σύντομα, όμως, τους χώρισαν οι*

κονήγητο, οι προσβολές και οι περιορισμοί της εξορίας έχουν δημιουργήσει στο πρόσωπο του Χέρτσεν έναν αδιάλλακτο, πλέον, αντίπαλο του τσαρισμού.

Προσπαθεί κατόπιν πιέσεως της οικογένειάς του να συμβιβαστεί δεχόμενος μία θέση στο υπουργείο εσωτερικών της Αγίας Πετρούπολης, από την οποία απαλλάσσεται πολύ γρήγορα, υποβάλλοντας την παραίτησή του.

Το 1847 πεθαίνει ο πατέρας του και ο Χέρτσεν γίνεται κληρονόμος τεράστιας περιουσίας. Με πρόφαση την κατάσταση της υγείας της γυναίκας του Νατάσας (την οποία παντρεύεται κρυφά κατά την διάρκεια μιας ολιγόωρης απόδρασης από την εξορία του) εγκαταλείπει την Ρωσία για να μην επιστρέψει ποτέ.

Ένα χρόνο μετά ξεσπούν επαναστάσεις στη Γαλλία και γενικότερα στην Ευρώπη. Από την Ιταλία, σπεύδει στο Παρίσι μαζί με τους Μπακούνιν και Προυντόν, ενώ, παράλληλα συνδράμει οικονομικά αγωνιστές (Μπακούνιν κ.ά.) και καλύπτει τις ανάγκες σε χρήμα του επαναστατικού κινήματος στην Ρωσία, τη Γαλλία και όπου αλλού του ζητηθεί. Η ήττα των ευρωπαϊκών επαναστάσεων του 1848 και, η εκλογή, στη Γαλλία, με την υποστήριξη των αγροτών, του Λουδοβίκου Ναπολέοντος Βοναπάρτη (ανιψιού του Μ. Ναπολέοντα), ως προέδρου της Δεύτερης Δημοκρατίας (4 χρόνια μετά αυτοανακηρύσσεται αυτοκράτορας), τον συγκλονίζουν και τον απογοητεύουν: «*Ναι έκλαψα πάνω στα οδοφράγματα του Ιούνη, που ήταν ακόμα ζεστά από αίμα, και κλαίω ακόμα καθώς αναθυμιέμαι τις μισητές κείνες μέρες, όπου οι κανίβαλοι της τάξης είχαν θριαμβεύσει. Θα είμαι ευτυχής αν τα γραπτά μου μπορούν να χρησιμεύσουν στο ξεκαθάρισμα της "παθολογίας" της επανάστασης*»5. Ο τραγικός θάνατος όλων των αγαπημένων του, γιου, συζύγου και μητέρας τον καταρρακώνουν. Δεν χάνει όμως την πίστη του και δεν παύει να αγωνίζεται για τα ιδανικά του...

Οι απειλές ότι αν δεν επιστρέψει στη Ρωσία θα του δεσμεύσουν την περιουσία τον αφήνουν αδιάφορο. Σημειώνει «*Η ιδιοκτησία είναι ένα πρόστυχο πράγμα. Γιατί όχι μονάχα είναι άδικη, μα είναι και ανήθικη. Είναι ένα ασήκωτο βάρος που τραβάει τον άνθρωπο προς τα κάτω...*». Τελικά το θέμα ρυθμίζεται μέσω ενός φίλου του και ο Χέρτσεν καταλήγει να είναι «ο πιο πλούσιος αναρχικός στην Ευρώπη».

Το 1852 εγκαταλείπει την Γενεύη και εγκαθίσταται στο Λονδίνο· το 1853 ιδρύει το πρώτο ελεύθερο ρωσικό τυπογραφείο στο οποίο τυπώνονται προκηρύξεις και δύο εφημεριδο-περιοδικά: το 1855 εκδίδει το περιοδικό-ημερολόγιο «Πολικός Αστήρ» και το 1857 μαζί με τον φίλο του Νικόλαο Ογκάρεφ την οκτασέλιδη (στην αρχή μηνιαία και μετέπειτα δεκαπενθήμερη) εφημερίδα «Σήμαντρο», όλα στη ρωσική γλώσσα. Περιέχουν φιλοσοφικά δοκίμια, κλασσικά έργα, κάποια κείμενα απαγορευμένα στη Ρωσία· όλα εμποτισμένα με το πνεύμα της ελευθερίας και

Οδοφράγματα στο Παρίσι τον Ιούνιο του 1848

χής, καταγράφει και σχολιάζει στα έργα του, με εκλαϊκευμένο τρόπο, τις πρωτοπόρες ιδέες της εποχής του· του Φόυερμπαχ, του Χέγκελ, του Ρουσσώ, του Σαιν Σιμόν και άλλων. Γνωρίζει τον Μαρξ αλλά δεν ελκύεται από αυτόν, αντίθετα, προτιμά και αγαπά τον Προυντόν και τις ιδέες του.

Μακριά από την Ρωσία την κατανοεί καλύτερα· τον απασχολεί η κοινωνική συγκατάβαση, ο σκοταδισμός της άγνοιας, η ταπείνωση, η καταπίεση και η υποβάθμιση του ανθρώπου μέσω του θεσμού της δουλοπαροικίας, η επιβαλλόμενη εξουσία και βία του τσαρισμού, η εκκλησιαστική υποκρισία. Πιστεύει ότι η ανθρώπινη ελεύθερη έκφραση πρέπει να είναι απαλλαγμένη από την απειλή του κράτους. Ο Χέρτσεν, είναι πολυγραφότατος· δημιουργός κάθε είδους πνευματικού πονήματος: δοκίμια, φιλοσοφικές μελέτες, διηγήματα, νουβέλες, αναμνήσεις και μυθιστορήματα.

Ολοκληρώνει το πρώτο του έργο το 1842, σε ηλικία τριάντα ετών, υπό μορφή δοκιμίου με τίτλο «Ο ερασιτεχνισμός στην επιστήμη» χρησιμοποιώντας για πρώτη φορά το ψευδώνυμο Iskander. Το 1845 δημοσιεύει το δεύτερο έργο του στα ρωσικά σχετικά με την μελέτη της φύσης. Το 1847 γράφει το μυθιστόρημά του «*Ποιος φταίει;*». Ο Μπελίνσκι6 για το έργο αυτό σχολιάζει: «... *Ποια είναι, λοιπόν, η αγαπημένη ιδέα του «Ισκαντέρ», πού είναι η πηγή της έμπνευσής του...; Είναι η Ιδέα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που την εξευτελίζουν οι προλήψεις κι η αμάθεια, καθώς επίσης κι η αδικία του ανθρώπου προς τον συνάνθρωπό του... Ο "Ισκαντέρ" είναι ο κατ' εξοχήν ποιητής της ανθρωπιάς...*».

Αργότερα κυκλοφορεί μία σειρά επιστολών και άρθρων με τίτλο «Γράμματα από την Ιταλία και τη Γαλλία» και «Από την άλλη όχθη» που έχουν γραφτεί την περίοδο 1848 έως 1949.

Στη σειρά *Γράμματα από την Ιταλία και τη Γαλλία* γράφει: «[...] *Βλέπουμε ξεκάθαρα πως η διαφορά ανάμεσα στους νόμους σας και τα τσαρικά διατάγματα βρίσκεται βασικά στη διατύπωση της αιτιολογικής έκθεσης. Τα τσαρικά διατάγματα αρχίζουν με την καταθλιπτική αλήθεια: για να τις βαρύνουμε και με άλλες, που θα χρωστάμε στη δική μας εκλογή. Απ' αυτήν την άποψη είμαστε ολωσδιόλου ίσια με τους αγρότες μας. Υπακούουμε στην κτηνώδη δύναμη. Είμαστε σκλάβοι, γιατί δεν έχουμε τα μέσα να λευτερωθούμε...*»...

Στη συλλογή «Από την άλλη όχθη», αφιερωμένη στο γιό του, σημειώνει: «*Δεν κτίζουμε, καταστρέφουμε· δεν διακηρύττουμε μια νέα αλήθεια, καταργούμε ένα παλιό ψέμα. Ο σύγχρονος άνθρωπος απλά κτίζει γέφυρες· ένας άλλος άγνωστος άνθρωπος του μέλλοντος θα περάσει στην άλλη μεριά. Εσύ ίσως το προλάβεις. Σε ικετεύω: Μην παραμείνεις στην από δω μεριά...*».

Την ίδια περίοδο δημοσιεύει διάφορες ιστορίες με τον τίτλο «Διακοπτόμενες αφηγήσεις» και από το 1860 έως το 1862 εκδίδει μια σειρά κειμένων τα οποία εκτυπώνονται, –όπως όλα τα άλλα άλλωστε–, στη ρωσική γλώσσα και μεταφράζονται στα γαλλικά υπό τον τίτλο «*Le Monde russe et la Revolution*».

Το 1861 εισβάλλει, στο σπίτι και στη ζωή του Χέρτσεν, ο Μπακούνιν που μόλις είχε δραπετεύσει από τη Σιβηρία... «*Στην αρχή, του φάνηκε φυσικό να πάρει τη θέση του στο πλευρό του Χέρτσεν που προπαγάνδιζε με το «Σήμαντρο» μια φιλελεύθερη Ρωσία. Σύντομα, όμως, τους χώρισαν οι διαφορές στο χαρακτήρα και στις απόψεις. Ο Χέρτσεν, με τον τρόπο του, βρισκόταν τώρα κοντά στον αναρχισμό, που ο Μπακούνιν μόλις είχε αρχίσει να τον πλησιάζει – ο Χέρτσεν μισούσε το κράτος, περιφρονούσε τις δυτικές δημοκρατίες και έβλεπε τη σωτηρία της Ευρώπης στο ρώσο αγρότη και στον κοινοτικό του τρόπο ζωής. Δεν πίστευε, όμως, φλογερά όπως ο Μπακούνιν στη βία και στην καταστροφή και ήταν, από ιδιοσυγκρασία, υπερβολικά απαισιόδοξος* [...]»7.

Αγαπημένο πολλών ρώσων είναι το αυτοβιογραφικό έργο του «*Το παρελθόν και οι σκέψεις μου*». Δημοσιεύεται στο περιοδικό «Πολικός Αστήρ» στο Λονδίνο την περίοδο 1858 έως και 1862. Είναι γραμμένο με απλό και ευχάριστο τρόπο, χωρίς να του λείπουν η βαθιά σκέψη και το οξύ πνεύμα. Εδώ ο Χέρτσεν, μαζί με το παρελθόν του, περιγράφει, συγχρόνως και «*την ζωή της πνευματι-*

νήματος στην Ρωσία, τη Γαλλία και όπου αλλού του ζητηθεί. Η ήττα των ευρωπαϊκών επαναστάσεων του 1848 και, η εκλογή, στη Γαλλία, με την υποστήριξη των αγροτών, του Λουδοβίκου Ναπολέοντος Βοναπάρτη (ανιψιού του Μ. Ναπολέοντα), ως προέδρου της Δεύτερης Δημοκρατίας (4 χρόνια μετά αυτοανακηρύσσεται αυτοκράτορας), τον συγκλονίζουν και τον απογοητεύουν: «*Ναι έκλαψα πάνω στα οδοφράγματα του Ιούνη, που ήταν ακόμα ζεστά από αίμα, και κλαίω ακόμα καθώς αναθυμιέμαι τις μισητές κείνες μέρες, όπου οι κανίβαλοι της τάξης είχαν θριαμβεύσει. Θα είμαι ευτυχής αν τα γραπτά μου μπορούν να χρησιμεύσουν στο ξεκαθάρισμα της "παθολογίας" της επανάστασης*»5. Ο τραγικός θάνατος όλων των αγαπημένων του, γιου, συζύγου και μητέρας τον καταρρακώνουν. Δεν χάνει όμως την πίστη του και δεν παύει να αγωνίζεται για τα ιδανικά του...

Οι απειλές ότι αν δεν επιστρέψει στη Ρωσία θα του δεσμεύσουν την περιουσία τον αφήνουν αδιάφορο. Σημειώνει «*Η ιδιοκτησία είναι ένα πρόστυχο πράγμα. Γιατί όχι μονάχα είναι άδικη, μα είναι και ανήθικη. Είναι ένα ασήκωτο βάρος που τραβάει τον άνθρωπο προς τα κάτω...*». Τελικά το θέμα ρυθμίζεται μέσω ενός φίλου του και ο Χέρτσεν καταλήγει να είναι «ο πιο πλούσιος αναρχικός στην Ευρώπη».

Το 1852 εγκαταλείπει την Γενεύη και εγκαθίσταται στο Λονδίνο· το 1853 ιδρύει το πρώτο ελεύθερο ρωσικό τυπογραφείο στο οποίο τυπώνονται προκηρύξεις και δύο εφημεριδο-περιοδικά: το 1855 εκδίδει το περιοδικό-ημερολόγιο «Πολικός Αστήρ» και το 1857 μαζί με τον φίλο του Νικόλαο Ογκάρεφ την οκτασέλιδη (στην αρχή μηνιαία και μετέπειτα δεκαπενθήμερη) εφημερίδα «Σήμαντρο», όλα στη ρωσική γλώσσα. Περιέχουν φιλοσοφικά δοκίμια, κλασσικά έργα, κάποια κείμενα απαγορευμένα στη Ρωσία· όλα εμποτισμένα με το πνεύμα της ελευθερίας και την απαίτηση για κατάργηση της δουλοπαροικίας· αν και απαγορευμένα, διανέμονται σε ολόκληρη τη Ρωσία και διαβάζονται απνευστί...

«*Το "Σήμαντρο" ήταν η πένθιμη καμπάνα του τσαρισμού. Γιατί ο Χέρτσεν ήταν μεγάλος δεξιοτέχνης στην τέχνη του γραφτού λόγου και ξεχωριστά της ειρωνείας, της σάτιρας. Ήξερε να δημιουργήσει αριστοτεχνικά το γέλιο που σκοτώνει. Και γελοιοποίησε, εξευτέλισε στα μάτια του λαού την τσαρική απολυταρχία*».

Στοχαστής ο ίδιος, αφουγκράζεται το πνεύμα της εποχής του.

Μακριά από την Ρωσία την κατανοεί καλύτερα· τον απασχολεί η κοινωνική συγκατάβαση, ο σκοταδισμός της άγνοιας, η ταπείνωση, η καταπίεση και η υποβάθμιση του ανθρώπου μέσω του θεσμού της δουλοπαροικίας, η επιβαλλόμενη εξουσία και βία του τσαρισμού, η εκκλησιαστική υποκρισία. Πιστεύει ότι η ανθρώπινη ελεύθερη έκφραση πρέπει να είναι απαλλαγμένη από την απειλή του κράτους. Ο Χέρτσεν, είναι πολυγραφότατος· δημιουργός κάθε είδους πνευματικού πονήματος: δοκίμια, φιλοσοφικές μελέτες, διηγήματα, νουβέλες, αναμνήσεις και μυθιστορήματα.

Ολοκληρώνει το πρώτο του έργο το 1842, σε ηλικία τριάντα ετών, υπό μορφή δοκιμίου με τίτλο «Ο ερασιτεχνισμός στην επιστήμη» χρησιμοποιώντας για πρώτη φορά το ψευδώνυμο Iskander. Το 1845 δημοσιεύει το δεύτερο έργο του στα ρωσικά σχετικά με την μελέτη της φύσης. Το 1847 γράφει το μυθιστόρημά του «*Ποιος φταίει;*». Ο Μπελίνσκι6 για το έργο αυτό σχολιάζει: «*... Ποια είναι, λοιπόν, η αγαπημένη ιδέα του «Ισκαντέρ», πού είναι η πηγή της έμπνευσής του...; Είναι η Ιδέα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που την εξευτελίζουν οι προλήψεις κι η αμάθεια, καθώς επίσης κι η αδικία του ανθρώπου προς τον συνάνθρωπό του... Ο "Ισκαντέρ" είναι ο κατ' εξοχήν ποιητής της ανθρωπιάς...*».

Αργότερα κυκλοφορεί μία σειρά επιστολών και άρθρων με τίτλο «Γράμματα από την Ιταλία και τη Γαλλία» και «Από την άλλη όχθη» που έχουν γραφτεί την περίοδο 1848 έως 1949.

Στη σειρά *Γράμματα από την Ιταλία και τη Γαλλία* γράφει: «[...] *Βλέπουμε ξεκάθαρα πως η διαφορά ανάμεσα στους νόμους σας και τα τσαρικά διατάγματα βρίσκεται βασικά στη διατύπωση της αιτιολογικής έκθεσης. Τα τσαρικά διατάγματα αρχίζουν με την καταθλιπτική αλήθεια: "Εγώ ο τσάρος προστάζω". Οι νόμοι σας έχουν σαν επικεφαλίδα το προσβλητικό ψέμα του τριπλού εμβλήματος της Δημοκρατίας, την ειρηνική επίκληση του ονόματος του γαλλικού λαού. Ο κώδικας του τσάρου Νικολάου στρέφεται αποκλειστικά κόντρα στους ανθρώπους και προς όφελος της εξουσίας. Ο ναπολεόντειος κώδικας δεν μας φαίνεται να έχει διαφορετικό χαρακτήρα. Σέρνουμε αρκετές αλυσίδες που μας έχει επιβάλει η δύναμη, η εξουσία* στη συλλογή «Από την άλλη όχθη», αφιερωμένη στο γιό του, σημειώνει: «*Δεν κτίζουμε, καταστρέφουμε· δεν διακηρύττουμε μια νέα αλήθεια, καταργούμε ένα παλιό ψέμα. Ο σύγχρονος άνθρωπος απλά κτίζει γέφυρες· ένας άλλος άγνωστος άνθρωπος του μέλλοντος θα περάσει στην άλλη μεριά. Εσύ ίσως το προλάβεις. Σε ικετεύω: Μην παραμείνεις στην από δω μεριά...*».

Την ίδια περίοδο δημοσιεύει διάφορες ιστορίες με τον τίτλο «Διακοπτόμενες αφηγήσεις» και από το 1860 έως το 1862 εκδίδει μια σειρά κειμένων τα οποία εκτυπώνονται, –όπως όλα τα άλλα άλλωστε–, στη ρωσική γλώσσα και μεταφράζονται στα γαλλικά υπό τον τίτλο «*Le Monde russe et la Revolution*».

Το 1861 εισβάλλει, στο σπίτι και στη ζωή του Χέρτσεν, ο Μπακούνιν που μόλις είχε δραπετεύσει από τη Σιβηρία... «*Στην αρχή, του φάνηκε φυσικό να πάρει τη θέση του στο πλευρό του Χέρτσεν που προπαγάνδιζε με το «Σήμαντρο» μια φιλελεύθερη Ρωσία. Σύντομα, όμως, τους χώρισαν οι διαφορές στο χαρακτήρα και στις απόψεις. Ο Χέρτσεν, με τον τρόπο του, βρισκόταν τώρα κοντά στον αναρχισμό, που ο Μπακούνιν μόλις είχε αρχίσει να τον πλησιάζει – ο Χέρτσεν μισούσε το κράτος, περιφρονούσε τις δυτικές δημοκρατίες και έβλεπε τη σωτηρία της Ευρώπης στο ρώσο αγρότη και στον κοινοτικό του τρόπο ζωής. Δεν πίστευε, όμως, φλογερά όπως ο Μπακούνιν στη βία και στην καταστροφή και ήταν, από ιδιοσυγκρασία, υπέρβολικά απαισιόδοξος* [...]»7.

Αγαπημένο πολλών ρώσων είναι το αυτοβιογραφικό έργο του «*Το παρελθόν και οι σκέψεις μου*». Δημοσιεύεται στο περιοδικό «Πολικός Αστήρ» στο Λονδίνο την περίοδο 1858 έως και 1862. Είναι γραμμένο με απλό και ευχάριστο τρόπο, χωρίς να του λείπουν η βαθιά σκέψη και το οξύ πνεύμα. Εδώ ο Χέρτσεν, μαζί με το παρελθόν του, περιγράφει, συγχρόνως και «*την ζωή της πνευματικής αφρόκρεμας της ζωντανής προοδευτικής διανόησης της γενιάς του*». Ο Τουργκένιεφ γράφει: «*Ο Χέρτσεν, δεν έχει το ταίρι του στην τέχνη να μπαίνει βαθειά στο χαρακτήρα των προσώπων που ανταμώνει και να τα ζωγραφίζει πιστά με μια μονοκοντυλιά. [...] Το στυλ του είναι ακατάστατο ίσαμε την τρέλα, μα με μαγεύει, είναι κάτι πολύ ζωντανό και δυνατό*».

Το 1864 επιστρέφει στο Παρίσι όπου στις 21 Ιανουαρίου του 1870, πεθαίνει από φυματίωση.

Αναρχία και Ζωή

---

5. «Γράμματα από την Ιταλία και τη Γαλλία».

6. Βησσαρίων Γρηγόριεβιτς Μπελίνσκυ (1811-1848), ρώσος, κριτικός λογοτεχνίας. Στη δεκαετία του 1830 ήταν μέλος του κύκλου του Ν. Στάνκεβιτς, μαζί με τους Χέρτσεν και Μπακούνιν.

7. Από την εισαγωγή στο *Θεός και Αφέντης*.

Ο ρόλος της Wall Street στην Οκτωβριανή Επανάσταση: Μια ενδιαφέρουσα άποψη από τον Antony C. Sutton

(Β΄ μέρος)

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ Α΄ ΜΕΡΟΣ)

ΚΡΑΜΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΥΛΙΚΟ που συνίσταται από δυο διαφορετικές ουσίες. Μάλιστα, σε αντικείμενο που έχει δημιουργηθεί από κράμα, μπορούν να εντοπιστούν μόρια κι άτομα διαφορετικού είδους. Ένας τυχαίος παρατηρητής δεν είναι σε θέση να ξεχωρίσει, για παράδειγμα, τον χαλκό από τον ψευδάργυρο διά της οράσεως, που συναποτελούν κάποιο ορειχάλκινο αντικείμενο. Εν ολίγοις, ένα κράμα παρουσιάζει ιδιότητες διαφοροποιημένες, λιγότερο ή περισσότερο, από τις ουσίες εκ των οποίων έχει συντεθεί. Η λέξη κράμα προέρχεται από το ρήμα *κεράννυμι*, της πρωτογενούς ελληνικής, που σημαίνει *αναμειγνύω, ανακατεύω*.

βελτιώνονται συνεχώς, είναι αυστηρώς συγκεκριμένα και, για όσους προσπαθούν να δουν πέραν από το δοσμένο προφανές, πλέον φανερά.

Θεωρούμε πως αποτελεί θεμελιώδες ζητούμενο για τους αγωνιζομένους η συνεχής προσπάθεια να καταστραφεί το «κράμα» αυτό, εις τα εξ ων συνετέθη· ο διαχωρισμός της ανόθευτης αλήθειας, από τη φενάκη. Οι δυνατότητες υπάρχουν. Δίχως αντίρρηση, η εποχή του φωταδισμού που βιώνουμε, όλη αυτή η συν-φώτιση μικρών και μεγάλων λευκών σκοταδιών ή, αλλιώς, «ψηφιακών ωκεανών πληροφορίας», κάνει ακόμη δυσκολότερη την προσπάθεια. Ενδεχομένως, θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί πως με το διαδίκτυο η πρόσβαση στην πληροφορία έγινε ευκολότερη και σαφέστερα σε ευρύτερη κλίμακα. Αυτό είναι γεγονός, αναντίρρητα. Η πρόσβαση στην πληροφορία, όμως, έγινε ευκολότερη· όχι στη γνώση. Η γνώση πάντοτε θα αποτελείται από σύνολα πληροφοριών. Ως εκ τούτου, είναι ευκολότερο να συνθέσεις γνώση από ένα «πηγάδι» πληροφοριών, ασχέτως αν χρειάζεται ιδρώτας, για να δουλέψεις τον «κουβά», παρά από έναν «ωκεανό» ψηφιακής πληροφόρησης. Παρ' όλα αυτά, εκ των πραγμάτων, είμαστε αναγκασμένοι να ψάχνουμε σε «πηγάδια», αλλά κι «ωκεανούς» τις πρώτες ύλες για τη σύνθεσή της.

Οι ορθές πληροφορίες, μετά από πολλή επεξεργασία, οδηγούν στη γνώση κι αυτή με τη σειρά της στην αλήθεια. Ο δρόμος είναι δύσκολος· ανέκαθεν ήταν. Εν τούτοις, για όποιον επιθυμεί πράγματι να απελευθερωθεί, είναι και

Κεφάλαιο 2α[1]: Ο Τρότσκι αφήνει τη Νέα Υόρκη, για να ολοκληρώσει την επανάσταση (β΄ μέρος)

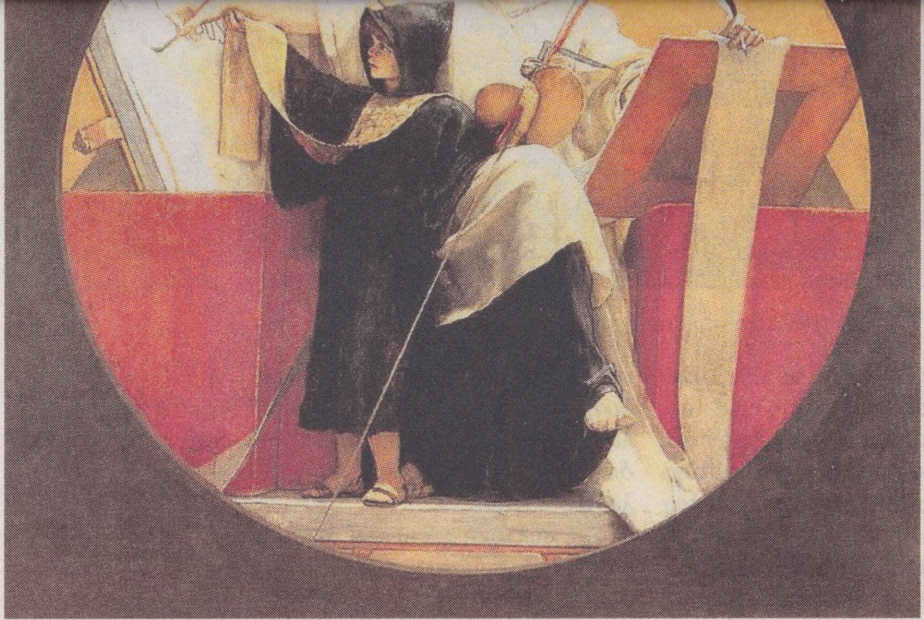
Θα έχετε μια επανάσταση, μια τρομερή επανάσταση. Σε ποιο χρονικό κύκλο θα ολοκληρωθεί, εξαρτάται από το τί ο κ. Rockefeller λέει στον κ. Hague να κάνει. Ο κ. Rockefeller είναι ένα σύμβολο της αμερικάνικης άρχουσας τάξης και ο κ. Hague είναι ένα σύμβολο των πολιτικών του εργαλείων.

Leon Trotsky, in New York Times, December 13, 1938.
(Hague was a New Jersey politician)

Το 1916, τη χρονιά που προηγήθηκε της ρωσικής επανάστασης, ο διεθνιστής Leon Trotsky εκδιώχθηκε από τη Γαλλία, επίσημα λόγω της συμμετοχής του στο συνέδριο του Zimmerwald, αλλά επίσης αναμφίβολα εξ αιτίας των γεμάτων φλέγμα άρθρων του που έγραψε για την Nashe Slovo, μια ρωσόφωνη εφημερίδα που εκδιδόταν στο Παρίσι. Το Σεπτέμβριο του 1916 ο Τρότσκι συνοδεύτηκε ευγενικά προς τα ισπανικά σύνορα από τη γαλλική αστυνομία. Λίγες μέρες αργότερα, η αστυνομία της Μαδρίτης συνέλαβε τον διεθνιστή και τον έκλεισε σε ένα «κελί πρώτης κατηγορίας» με εγγύηση μιάμιση πεσέτα την ημέρα. Στη συνέχεια, ο Trotsky μεταφέρθηκε στην Cadiz και μετά στη Βαρκελώνη, για να επιβιβασθεί, τελικά, σε ατμόπλοιο των εθνικών ισραηλινών διατλαντικών εταιρειών Monserrat. Ο Trotsky και η οικογένειά του διέσχισαν τον Ατλαντικό ωκεανό και έφθασαν στη Νέα Υόρκη στις 13 Ιανουαρίου 1917.

Άλλοι τροτσκιστές, επίσης, κατευθύνθηκαν προς τα δυτικά του Ατλαντικού. Πράγματι, μια τροτσκιστική ομάδα απέκτησε σύντομα μία σημαντική επιρροή στο Μεξικό, ώστε να γράψουν το σύνταγμα του Queritaro για την επαναστατική κυβέρνηση Carranza, δίνοντας στο Μεξικό την αμφίβολη διάκριση ότι είναι η πρώτη κυβέρνηση στον κόσμο που υιοθέτησε σοβιετικού τύπου σύνταγμα.

Πώς έζησε ο Trotsky, που ήξερε μόνο γερμανικά και ρωσικά, στην καπιταλιστική Αμερική; Σύμφωνα με την αυτοβιογραφία του, *Η ζωή μου*, «το μόνο μου επάγγελμα στη Νέα Υόρκη ήταν αυτό του επαναστάτη σοσιαλιστή».

μελιώδες ζητούμενο για τους αγωνιζόμενους η συνεχής προσπάθεια να καταστραφεί το «κράμα» αυτό, εις τα εξ ων συνετέθη· ο διαχωρισμός της ανόθευτης αλήθειας, από τη φενάκη. Οι δυνατότητες υπάρχουν. Δίχως αντίρρηση, η εποχή του φωταδισμού που βιώνουμε, όλη αυτή η συν-φώτιση μικρών και μεγάλων λευκών σκοταδιών ή, αλλιώς, «ψηφιακών ωκεανών πληροφορίας», κάνει ακόμη δυσκολότερη την προσπάθεια. Ενδεχομένως, θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί πως με το διαδίκτυο η πρόσβαση στην πληροφορία έγινε ευκολότερη και σαφέστερα σε ευρύτερη κλίμακα. Αυτό είναι γεγονός, αναντίρρητα. Η πρόσβαση στην πληροφορία, όμως, έγινε ευκολότερη· όχι στη γνώση. Η γνώση πάντοτε θα αποτελείται από σύνολα πληροφοριών. Ως εκ τούτου, είναι ευκολότερο να συνθέσεις γνώση από ένα «πηγάδι» πληροφοριών, ασχέτως αν χρειάζεται ιδρώτας, για να δουλέψεις τον «κουβά», παρά από έναν «ωκεανό» ψηφιακής πληροφόρησης. Παρ' όλα αυτά, εκ των πραγμάτων, είμαστε αναγκασμένοι να ψάχνουμε σε «πηγάδια», αλλά κι «ωκεανούς» τις πρώτες ύλες για τη σύνθεσή της.

Οι ορθές πληροφορίες, μετά από πολλή επεξεργασία, οδηγούν στη γνώση κι αυτή με τη σειρά της στην αλήθεια. Ο δρόμος είναι δύσκολος· ανέκαθεν ήταν. Εν τούτοις, για όποιον επιθυμεί πράγματι να απελευθερωθεί, είναι και μονόδρομος. Ελευθερία με «κράματα» εξαπάτησης δεν γίνεται, αλίμονο. Ας μη φοβηθούμε να αναζητήσουμε την αλήθεια, όσο καλά κρυμμένη κι αν είναι, όσο πετυχημένα κι αν την έχει αποκρύψει ο πολιτικός μανδύας της δημοκρατίας, του φασισμού, του κομμουνισμού, του κάθε –ισμού, που επιχειρεί να αγκυλώσει και να ιδεολογικοποιήσει τους κοινωνικούς αγώνες.

Επομένως, δεν αποτελεί για εμάς τροχοπέδη, αν, φερ' ειπείν, η αλήθεια για τα εγκλήματα του κομμουνισμού εκτρέπεται, από κάποιους, σε συστατικό ιδεολογικό στοιχείο του φασισμού. Δεν θα απολογηθεί καμία αλήθεια για αυτό. Ως εκ τούτου, η φράση «αυτά τα λένε οι φασίστες» θεωρούμε πως, από τους αγαθοπροαίρετους, είναι δυστυχώς άστοχη, ενώ από τους ιδεολόγους «επαναστάτες», τουλάχιστον εκ του πονηρού. Το ίδιο, βεβαίως, ισχύει και για την «αντίπερα όχθη», όποια κι αν είναι αυτή. Η ιδεολογία, πολιτική ή θρησκευτική, χρησιμοποιεί, κατά

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ Α΄ ΜΕΡΟΣ)

ΚΡΑΜΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΥΛΙΚΟ που συνίσταται από δυο διαφορετικές ουσίες. Μάλιστα, σε αντικείμενο που έχει δημιουργηθεί από κράμα, μπορούν να εντοπιστούν μόρια κι άτομα διαφορετικού είδους. Ένας τυχαίος παρατηρητής δεν είναι σε θέση να ξεχωρίσει, για παράδειγμα, τον χαλκό από τον ψευδάργυρο διά της οράσεως, που συναποτελούν κάποιο ορειχάλκινο αντικείμενο. Εν ολίγοις, ένα κράμα παρουσιάζει ιδιότητες διαφοροποιημένες, λιγότερο ή περισσότερο, από τις ουσίες εκ των οποίων έχει συντεθεί. Η λέξη κράμα προέρχεται από το ρήμα *κεράννυμι*, της πρωτογενούς ελληνικής, που σημαίνει *αναμειγνύω, ανακατεύω*.

Τώρα, ευλόγως θα αναρωτηθείτε τι σχέση μπορεί να έχει ένα άρθρο που επιχειρεί να αποκαλύψει καταποντισμένες πτυχές της αλήθειας, με τα κράματα. Κι όμως έχει. Η αλήθεια, η μη λήθη, στη γνήσια, ανόθευτη, ατόφια μορφή της, απαντάται πλέον τόσο σπάνια που, δίχως υπερβολή, θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στα προς εξαφάνιση «είδη». Σχεδόν κι αποκλειστικά, η μόνη επαφή των εξουσιαζομένων με την αλήθεια είναι υπό τη μορφή «κράματος». Δηλαδή, ενός ανακατέματος αλήθειας με πάσης φύσεως πολιτικά απορρίμματα, τουτέστιν ψέμματα ποικίλης διαλογής.

Ως εκ τούτου, μικρές δόσεις αλήθειας κάνουν ελκυστικότερη την πολιτική απάτη και κρατούν αφάνερη την παγίδα του ψέματος, άρα της χειραγώγησης, από τα υποψήφια θύματα. Συνεπώς, η ποιότητα, του εν λόγω «κράματος», εξαρτάται από την «ιδανική» αναλογία αλήθειας και ψέμματος. Και η ιδανική αυτή αναλογία θα μπορού-

Ο κ. Rockefeller είναι ένα σύμβολο της αμερικάνικης άρχουσας τάξης και ο κ. Hague είναι ένα σύμβολο των πολιτικών του εργαλείων.

Leon Trotsky, in New York Times, December 13, 1938.
(Hague was a New Jersey politician)

Το 1916, τη χρονιά που προηγήθηκε της ρωσικής επανάστασης, ο διεθνιστής Leon Trotsky εκδιώχθηκε από τη Γαλλία, επίσημα λόγω της συμμετοχής του στο συνέδριο του Zimmerwald, αλλά επίσης αναμφίβολα εξ αιτίας των γεμάτων φλέγμα άρθρων του που έγραψε για την Nashe Slovo, μια ρωσόφωνη εφημερίδα που εκδιδόταν στο Παρίσι. Το Σεπτέμβριο του 1916 ο Τρότσκι συνοδεύτηκε ευγενικά προς τα ισπανικά σύνορα από τη γαλλική αστυνομία. Λίγες μέρες αργότερα, η αστυνομία της Μαδρίτης συνέλαβε τον διεθνιστή και τον έκλεισε σε ένα «κελί πρώτης κατηγορίας» με εγγύηση μιάμιση πεσέτα την ημέρα. Στη συνέχεια, ο Trotsky μεταφέρθηκε στην Cadiz και μετά στη Βαρκελώνη, για να επιβιβασθεί, τελικά, σε ατμόπλοιο των εθνικών ισραηλινών διατλαντικών εταιρειών Monserrat. Ο Trotsky και η οικογένειά του διέσχισαν τον Ατλαντικό ωκεανό και έφθασαν στη Νέα Υόρκη στις 13 Ιανουαρίου 1917.

Άλλοι τροτσκιστές, επίσης, κατευθύνθηκαν προς τα δυτικά του Ατλαντικού. Πράγματι, μια τροτσκιστική ομάδα απέκτησε σύντομα μία σημαντική επιρροή στο Μεξικό, ώστε να γράψουν το σύνταγμα του Queritaro για την επαναστατική κυβέρνηση Carranza, δίνοντας στο Μεξικό την αμφίβολη διάκριση ότι είναι η πρώτη κυβέρνηση στον κόσμο που υιοθέτησε σοβιετικού τύπου σύνταγμα.

Πώς έζησε ο Trotsky, που ήξερε μόνο γερμανικά και ρωσικά, στην καπιταλιστική Αμερική; Σύμφωνα με την αυτοβιογραφία του, *Η ζωή μου*, «το μόνο μου επάγγελμα στη Νέα Υόρκη ήταν αυτό του επαναστάτη σοσιαλιστή». Με άλλα λόγια, ο Trotsky έγραψε περιστασιακά άρθρα για το Novi Myr (Νέος Κόσμος) , το ρωσικό σοσιαλιστικό περιοδικό της Νέας Υόρκης. Ωστόσο, γνωρίζουμε ότι το διαμέρισμα της οικογένειας του Trotsky στη Νέα Υόρκη είχε ψυγείο και τηλέφωνο και, σύμφωνα με τον ίδιο, ότι η οικογένειά του ταξίδευε περιστασιακά με μια λιμουζίνα με οδηγό. Αυτός ο τρόπος ζωής προβλημάτισε τους δυο γιους του. Όταν πήγαν σε μια τσαγερί, οι γιοι του ζητούσαν εναγωνίως από τη μητέρα τους, «γιατί δεν έρχεται ο σωφέρ;».[2] Το εξεζητημένο πρότυπο διαβίωσης βρίσκεται επίσης σε ασυμφωνία με το εισόδημα που ανέφερε ο Trotsky. Το μόνο κεφάλαιο που ο ίδιος παραδέχεται ότι έλαβε το 1916 και το 1917 είναι 310 δολάρια και, αναφέρει ότι, «μοίρασα τα 310 δολάρια σε πέντε μετανάστες που επέστρεφαν στη Ρωσία». Ακόμη, ο Trotsky είχε πληρώσει για ένα πρώτης κατηγορίας κελί στην Ισπανία, η οικογένεια του είχε ταξιδέψει από την Ευρώπη στη Νέα Υόρκη, είχαν αποκτήσει ένα εξαιρετικό διαμέρισμα εκεί

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ Α΄ ΜΕΡΟΣ)

ΚΡΑΜΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΥΛΙΚΟ που συνίσταται από δυο διαφορετικές ουσίες. Μάλιστα, σε αντικείμενο που έχει δημιουργηθεί από κράμα, μπορούν να εντοπιστούν μόρια κι άτομα διαφορετικού είδους. Ένας τυχαίος παρατηρητής δεν είναι σε θέση να ξεχωρίσει, για παράδειγμα, τον χαλκό από τον ψευδάργυρο διά της οράσεως, που συναποτελούν κάποιο ορειχάλκινο αντικείμενο. Εν ολίγοις, ένα κράμα παρουσιάζει ιδιότητες διαφοροποιημένες, λιγότερο ή περισσότερο, από τις ουσίες εκ των οποίων έχει συντεθεί. Η λέξη κράμα προέρχεται από το ρήμα *κεράννυμι*, της πρωτογενούς ελληνικής, που σημαίνει *αναμειγνύω, ανακατεύω*.

Τώρα, ευλόγως θα αναρωτηθείτε τι σχέση μπορεί να έχει ένα άρθρο που επιχειρεί να αποκαλύψει καταποντισμένες πτυχές της αλήθειας, με τα κράματα. Κι όμως έχει. Η αλήθεια, η μη λήθη, στη γνήσια, ανόθευτη, ατόφια μορφή της, απαντάται πλέον τόσο σπάνια που, δίχως υπερβολή, θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στα προς εξαφάνιση «είδη». Σχεδόν κι αποκλειστικά, η μόνη επαφή των εξουσιαζομένων με την αλήθεια είναι υπό τη μορφή «κράματος». Δηλαδή, ενός ανακατέματος αλήθειας με πάσης φύσεως πολιτικά απορρίμματα, τουτέστιν ψέμματα ποικίλης διαλογής.

Ως εκ τούτου, μικρές δόσεις αλήθειας κάνουν ελκυστικότερη την πολιτική απάτη και κρατούν αφάνερη την παγίδα του ψέματος, άρα της χειραγώγησης, από τα υποψήφια θύματα. Συνεπώς, η ποιότητα, του εν λόγω «κράματος», εξαρτάται από την «ιδανική» αναλογία αλήθειας και ψέμματος. Και η ιδανική αυτή αναλογία θα μπορούσαμε να πούμε πως καταλήγει επιτυχής, όταν το ψέμα κρύβεται τόσο καλά μέσα στην αλήθεια, ώστε με γυμνό οφθαλμό δεν είναι αναγνωρίσιμο. Αυτό, θα λέγαμε, είναι και το «ιδανικότερο» ψεύδος.

Η «συνταγή» αυτή είναι παλιά όσο και η εξουσία. Δοκιμασμένη, δουλεμένη, εμπλουτισμένη, αναπροσαρμοσμένη στο εκάστοτε «σήμερα». Χρησιμοποιήθηκε από βασιλείς και αυτοκράτορες, από «επαναστάτες», φασίστες και κομμουνιστές, μέχρι αμεσοδημοκράτες κι αναρχιστές εσχάτως. Η τέχνη της εξαπάτησης έχει τόση βαθιά ιστορικότητα, ίσως όση και ο πολιτισμός ο ίδιος. Ωστόσο, τα τεχνάσματα που εμπεριέχει, παρ' ότι, όπως ανεφέρθη, το διαδίκτυο η πρόσβαση στην πληροφορία έγινε ευκολότερη και σαφέστερα σε ευρύτερη κλίμακα. Αυτό είναι γεγονός, αναντίρρητα. Η πρόσβαση στην πληροφορία, όμως, έγινε ευκολότερη· όχι στη γνώση. Η γνώση πάντοτε θα αποτελείται από σύνολα πληροφοριών. Ως εκ τούτου, είναι ευκολότερο να συνθέσεις γνώση από ένα «πηγάδι» πληροφοριών, ασχέτως αν χρειάζεται ιδρώτας, για να δουλέψεις τον «κουβά», παρά από έναν «ωκεανό» ψηφιακής πληροφόρησης. Παρ' όλα αυτά, εκ των πραγμάτων, είμαστε αναγκασμένοι να ψάχνουμε σε «πηγάδια», αλλά κι «ωκεανούς» τις πρώτες ύλες για τη σύνθεσή της.

Οι ορθές πληροφορίες, μετά από πολλή επεξεργασία, οδηγούν στη γνώση κι αυτή με τη σειρά της στην αλήθεια. Ο δρόμος είναι δύσκολος· ανέκαθεν ήταν. Εν τούτοις, για όποιον επιθυμεί πράγματι να απελευθερωθεί, είναι και μονόδρομος. Ελευθερία με «κράματα» εξαπάτησης δεν γίνεται, αλίμονο. Ας μη φοβηθούμε να αναζητήσουμε την αλήθεια, όσο καλά κρυμμένη κι αν είναι, όσο πετυχημένα κι αν την έχει αποκρύψει ο πολιτικός μανδύας της δημοκρατίας, του φασισμού, του κομμουνισμού, του κάθε –ισμού, που επιχειρεί να αγκυλώσει και να ιδεολογικοποιήσει τους κοινωνικούς αγώνες.

Επομένως, δεν αποτελεί για εμάς τροχοπέδη, αν, φερ' ειπείν, η αλήθεια για τα εγκλήματα του κομμουνισμού εκτρέπεται, από κάποιους, σε συστατικό ιδεολογικό στοιχείο του φασισμού. Δεν θα απολογηθεί καμία αλήθεια για αυτό. Ως εκ τούτου, η φράση «αυτά τα λένε οι φασίστες» θεωρούμε πως, από τους αγαθοπροαίρετους, είναι δυστυχώς άστοχη, ενώ από τους ιδεολόγους «επαναστάτες», τουλάχιστον εκ του πονηρού. Το ίδιο, βεβαίως, ισχύει και για την «αντίπερα όχθη», όποια κι αν είναι αυτή. Η ιδεολογία, πολιτική ή θρησκευτική, χρησιμοποιεί, κατά κανόνα, ψήγματα ή ολόκληρα τμήματα αλήθειας, για να «καρυκεύσει» το δηλητηριασμένο «γεύμα» που αφειδώς μας προσφέρει. Ας το φάει μονάχη της. Ευχαριστούμε, αλλά είμαστε χορτάτοι.

Ακολουθεί, μεταφρασμένο από τα αγγλικά, τμήμα από το δεύτερο κεφάλαιο του βιβλίου του Antony C. Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution* (1974), το οποίο πραγματεύεται τα έργα και τις ημέρες του Τρότσκι στις Η.Π.Α, πριν την μπολσεβίκικη «επανάσταση». Τα συμπεράσματα δικά σας.

κατηγορίας» με εγγύηση μιάμιση πεσέτα την ημέρα. Στη συνέχεια, ο Trotsky μεταφέρθηκε στην Cadiz και μετά στη Βαρκελώνη, για να επιβιβασθεί, τελικά, σε ατμόπλοιο των εθνικών ισπανικών διατλαντικών εταιρειών Monserrat. Ο Trotsky και η οικογένειά του διέσχισαν τον Ατλαντικό ωκεανό και έφθασαν στη Νέα Υόρκη στις 13 Ιανουαρίου 1917.

Άλλοι τροτσκιστές, επίσης, κατευθύνθηκαν προς τα δυτικά του Ατλαντικού. Πράγματι, μια τροτσκιστική ομάδα απέκτησε σύντομα μία σημαντική επιρροή στο Μεξικό, ώστε να γράψουν το σύνταγμα του Queritaro για την επαναστατική κυβέρνηση Carranza, δίνοντας στο Μεξικό την αμφίβολη διάκριση ότι είναι η πρώτη κυβέρνηση στον κόσμο που υιοθέτησε σοβιετικού τύπου σύνταγμα.

Πώς έζησε ο Trotsky, που ήξερε μόνο γερμανικά και ρωσικά, στην καπιταλιστική Αμερική; Σύμφωνα με την αυτοβιογραφία του, *Η ζωή μου*, «το μόνο μου επάγγελμα στη Νέα Υόρκη ήταν αυτό του επαναστάτη σοσιαλιστή». Με άλλα λόγια, ο Trotsky έγραψε περιστασιακά άρθρα για το Novi Myr (Νέος Κόσμος) , το ρωσικό σοσιαλιστικό περιοδικό της Νέας Υόρκης. Ωστόσο, γνωρίζουμε ότι το διαμέρισμα της οικογένειας του Trotsky στη Νέα Υόρκη είχε ψυγείο και τηλέφωνο και, σύμφωνα με τον ίδιο, ότι η οικογένειά του ταξίδευε περιστασιακά με μια λιμουζίνα με οδηγό. Αυτός ο τρόπος ζωής προβλημάτισε τους δυο γιους του. Όταν πήγαν σε μια τσαγερί, οι γιοι του ζητούσαν εναγωνίως από τη μητέρα τους, «γιατί δεν έρχεται ο σωφέρ;».[2] Το εξεζητημένο πρότυπο διαβίωσης βρίσκεται επίσης σε ασυμφωνία με το εισόδημα που ανέφερε ο Trotsky. Το μόνο κεφάλαιο που ο ίδιος παραδέχεται ότι έλαβε το 1916 και το 1917 είναι 310 δολάρια και, αναφέρει ότι, «μοίρασα τα 310 δολάρια σε πέντε μετανάστες που επέστρεφαν στη Ρωσία». Ακόμη, ο Trotsky είχε πληρώσει για ένα πρώτης κατηγορίας κελί στην Ισπανία, η οικογένεια του είχε ταξιδέψει από την Ευρώπη στη Νέα Υόρκη, είχαν αποκτήσει ένα εξαιρετικό διαμέρισμα εκεί –πληρώνοντας το ενοίκιο τρεις μήνες νωρίτερα– και είχαν χρησιμοποιήσει λιμουζίνα με οδηγό. Όλα αυτά με τα κέρδη ενός φτωχού επαναστάτη από μερικά άρθρα για τη ρωσόφωνη χαμηλής κυκλοφορίας εφημερίδα Nashe Slovo στο Παρίσι και τη Novy Mir στη Νέα Υόρκη!

Ο Joseph Nadava εκτιμά ότι το εισόδημα του Trotsky

---

1. Η συνέχεια του δευτέρου κεφαλαίου θα δημοσιευτεί στο επόμενο φύλλο.

2. Leon Trotsky, *My Life* (New York: Scribner's, 1930), κεφάλαιο 22.

το 1917 στα 12 δολάρια εβδομαδιαίως «συμπληρώνεται από κάποιες αμοιβές από διδασκαλία».[3] Ο Trotsky ήταν στη Νέα Υόρκη το 1917 για τρεις μήνες, από τον Ιανουάριο ως το Μάρτιο, έτσι που το εισόδημα από τη Novy Mir να φτάνει τα 144 δολάρια και, ας πούμε, άλλα 100 από τις διαλέξεις, σε ένα σύνολο 244 δολαρίων. Από αυτά τα 244 ήταν σε θέση να δώσει 310 σε φίλους του, να πληρώνει ένα διαμέρισμα στη Νέα Υόρκη, να φροντίζει την οικογένειά του και να βρει 10.000 δολάρια που πήραν από αυτόν, τον Απρίλιο του 1917, οι καναδικές αρχές του Halifax. Ο Trotsky ισχυρίζεται ότι όσοι λένε πως είχε άλλες πηγές εισοδήματος είναι «συκοφάντες» που διαδίδουν «ανόητες συκοφαντίες» και «ψέμματα», αλλά αν δεν έπαιζε στις ιπποδρομίες της Τζαμάικα, δεν μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο. Προφανώς, είχε μια μη δηλωμένη πηγή εισοδήματος.

Ποια ήταν αυτή η πηγή; Στο *Δρόμο για την Ασφάλεια*, ο συγγραφέας Arthur Willert λέει ότι ο Trotsky κέρδιζε τα προς το ζην, δουλεύοντας ως ηλεκτρολόγος για τα Fox Film Studios. Άλλοι συγγραφείς ανέφεραν άλλα επαγγέλματα, αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία ότι είχε αμειβόμενη ασχολία διαφορετική από το γράψιμο και τις διαλέξεις.

Οι περισσότερες έρευνες επικεντρώθηκαν στο επαληθεύσιμο γεγονός ότι, όταν έφυγε από τη Νέα Υόρκη το 1917 για την Πετρούπολη, για να οργανώσει τη μπολσεβίκικη φάση της επανάστασης, έφυγε με 10.000 δολάρια. Το 1919 η Επιτροπή Γερουσίας των ΗΠΑ διερεύνησε την μπολσεβίκικη προπαγάνδα και τα γερμανικά χρήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες και παρεμπιπτόντως άγγιξε την πηγή των 10.000 δολαρίων του Trotsky. Η εξέταση του συνταγματάρχη Hurban, ακόλουθου στην Washington στην τσέχικη πρεσβεία, αποκάλυψε τα εξής στην Επιτροπή Γερουσίας:

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ HURBAN: Ο Trotsky, πιθανόν, πήρε χρήματα από την Γερμανία, αλλά ο Trotsky θα το αρνηθεί. Ο Lenin δεν θα το αρνιόταν. Ο Miliukov απέδειξε ότι κέρδισε 10.000 δολάρια από κάποιους Γερμανούς, ενώ ήταν στην Αμερική. Ο Miliukov είχε την απόδειξη, αλλά το αρνήθηκε. Ο Trotsky το αρνήθηκε, αλλά ο Miliukov είχε την απόδειξη.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Βεβαιώθηκε ότι ο Trotsky πήρε 10.000 δολάρια εδώ.

HURBAN: Δεν θυμάμαι πόσο ήταν, αλλά ξέρω ότι ήταν

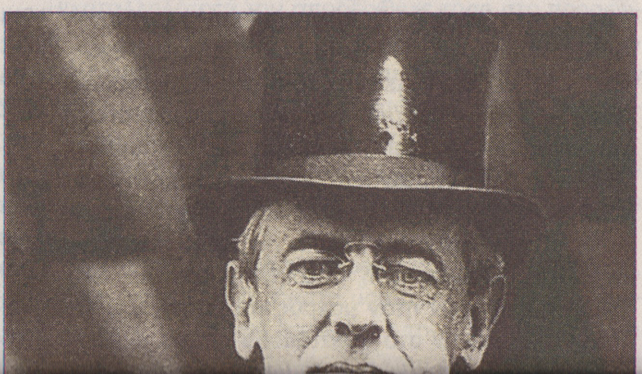

Μια ποσότητα 10.000 δολαρίων γερμανικής προέλευσης αναφέρεται, επίσης, στο επίσημο βρετανικό τηλεγράφημα προς τις καναδικές ναυτικές αρχές στο Halifax, που ζήτησαν από τον Trotsky –και τους συν αυτώ, κατά την μετάβασή του προς την επανάσταση– για να μεταφερθεί με το πλοίο S.S. Kristianiafjord. Επίσης, μαθαίνουμε από μια έκθεση της Βρετανικής Διεύθυνσης Πληροφοριών[5] ότι ο Gregory Weinstein, που το 1919 επρόκειτο να γίνει εξέχον μέλος του Σοβιετικού Γραφείου στη Νέα Υόρκη, συγκέντρωσε κεφάλαια για τον Trotsky στη Νέα Υόρκη. Αυτά, τα κεφάλαια προέρχονταν από τη Γερμανία και διοχετεύονταν μέσω της *Volks-zeitung*, μιας γερμανικής καθημερινής εφημερίδας στη Νέα Υόρκη η οποία επιδοτούνταν από τη γερμανική κυβέρνηση.

Ενώ τα κεφάλαια του Trotsky είχαν επίσημα αναφερθεί ως γερμανικά, ο ίδιος ενεπλάκη ενεργά στην αμερικάνικη πολιτική αμέσως, λίγο πριν εγκαταλείψει τη Νέα Υόρκη για τη Ρωσία και την [ρωσική] επανάσταση. Στις 5 Μαρτίου 1917, οι αμερικάνικες εφημερίδες παρουσίασαν την αυξημένη πιθανότητα πολέμου με τη Γερμανία. Το ίδιο βράδυ ο Trotsky πρότεινε ένα ψήφισμα στη συνάντηση του Κομμουνιστικού Σοσιαλιστικού Κόμματος της Νέας Υόρκης, «δεσμεύοντας τους σοσιαλιστές να ενθαρρύνουν απεργίες και να αντισταθούν στην στρατολόγηση, σε περίπτωση πολέμου με τη Γερμανία».[6] Ο Leon Trotsky αποκαλούνταν από τους New York Times «ένας εξόριστος

γείου στη Ρωσία δεν εκπροσωπεί τα συμφέροντα ή τους στόχους των επαναστατών, που πιθανότατα θα μπορούσαν να μείνουν βραχύβιοι και να υποστηρίξουν τους άνδρες που θα ήταν πιο σίγουροι ότι θα συνέχιζαν τον εκδημοκρατισμό της Ρωσίας.[9]

Οι «άνδρες που θα ήταν πιο σίγουροι ότι θα συνέχιζαν τον εκδημοκρατισμό της Ρωσίας», δηλαδή, οι Μενσεβίκοι και οι Μπολσεβίκοι, ήταν τότε στην εξορία στο εξωτερικό και χρειαζόταν πρώτα να επιστρέψουν στη Ρωσία. Επομένως, η προσωρινή «επιτροπή» ονομάστηκε Προσωρινή Κυβέρνηση, ένας τίτλος, πρέπει να σημειωθεί, που χρησιμοποιήθηκε από την αρχή της επανάστασης τον Μάρτιο και δεν εφαρμόστηκε εκ των υστέρων από ιστορικούς.

νειά του και να βρεί 10.000 δολάρια που πήραν από αυτόν, τον Απρίλιο του 1917, οι καναδικές αρχές του Halifax. Ο Trotsky ισχυρίζεται ότι όσοι λένε πως είχε άλλες πηγές εισοδήματος είναι «συκοφάντες» που διαδίδουν «ανόητες συκοφαντίες» και «ψέμματα», αλλά αν δεν έπαιζε στις ιπποδρομίες της Τζαμάικα, δεν μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο. Προφανώς, είχε μια μη δηλωμένη πηγή εισοδήματος.

Ποια ήταν αυτή η πηγή; Στο *Δρόμο για την Ασφάλεια*, ο συγγραφέας Arthur Willert λέει ότι ο Trotsky κέρδιζε τα προς το ζην, δουλεύοντας ως ηλεκτρολόγος για τα Fox Film Studios. Άλλοι συγγραφείς ανέφεραν άλλα επαγγέλματα, αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία ότι είχε αμειβόμενη ασχολία διαφορετική από το γράψιμο και τις διαλέξεις.

Οι περισσότερες έρευνες επικεντρώθηκαν στο επαληθεύσιμο γεγονός ότι, όταν έφυγε από τη Νέα Υόρκη το 1917 για την Πετρούπολη, για να οργανώσει τη μπολσεβίκικη φάση της επανάστασης, έφυγε με 10.000 δολάρια. Το 1919 η Επιτροπή Γερουσίας των ΗΠΑ διερεύνησε την μπολσεβίκικη προπαγάνδα και τα γερμανικά χρήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες και παρεμπιπτόντως άγγιξε την πηγή των 10.000 δολαρίων του Trotsky. Η εξέταση του συνταγματάρχη Hurban, ακόλουθου στην Washington στην τσέχικη πρεσβεία, αποκάλυψε τα εξής στην Επιτροπή Γερουσίας:

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ HURBAN: Ο Trotsky, πιθανόν, πήρε χρήματα από την Γερμανία, αλλά ο Trotsky θα το αρνηθεί. Ο Lenin δεν θα το αρνιόταν. Ο Miliukov απέδειξε ότι κέρδισε 10.000 δολάρια από κάποιους Γερμανούς, ενώ ήταν στην Αμερική. Ο Miliukov είχε την απόδειξη, αλλά το αρνήθηκε. Ο Trotsky το αρνήθηκε, αλλά ο Miliukov είχε την απόδειξη.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Βεβαιώθηκε ότι ο Trotsky πήρε 10.000 δολάρια εδώ.

HURBAN: Δεν θυμάμαι πόσο ήταν, αλλά ξέρω ότι ήταν ζήτημα μεταξύ αυτού και του Miliukov.

ΕΠΙΤΡ. ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Ο Miliukov το απέδειξε, έτσι;

HURBAN: Μάλιστα, κύριε.

ΕΠΙΤΡ. ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Ξέρεις από που τα πήρε;

HURBAN: Θυμάμαι ότι ήταν 10.000 δολάρια, αλλά δεν έχει σημασία. Θα μιλήσω για την προπαγάνδα τους. Η γερμανική κυβέρνηση ήξερε την Ρωσία καλύτερα από οποιονδήποτε και ήξεραν ότι με τη βοήθεια αυτών των ανθρώπων θα μπορούσαν να καταστρέψουν τον ρωσικό στρατό.

(Στις 5:45μ.μ. η υποεπιτροπή διακόπτεται μέχρι αύριο, Τετάρτη 19 Φεβρουαρίου, ώρα 10:30π.μ.).[4]

Είναι αξιοσημείωτο ότι η επιτροπή διακόπηκε απότομα, πριν η πηγή των κονδυλίων του Trotsky να μπορεί να καταγραφεί στα αρχεία της Γερουσίας. Όταν οι ερωτή-

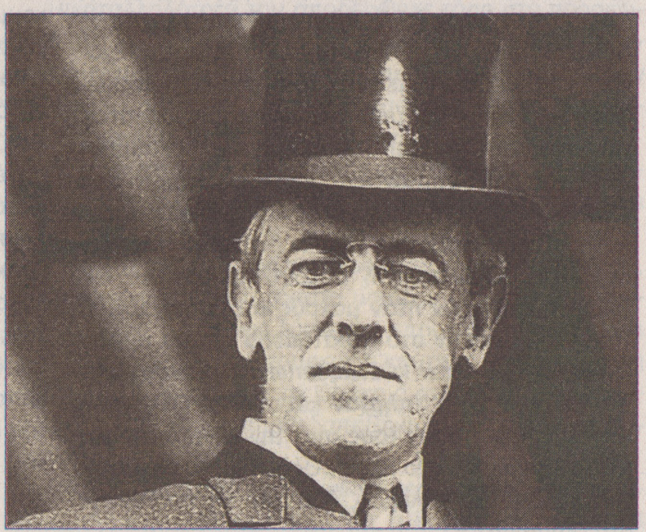
Μια ποσότητα 10.000 δολαρίων γερμανικής προέλευσης αναφέρεται, επίσης, στο επίσημο βρετανικό τηλεγράφημα προς τις καναδικές ναυτικές αρχές στο Halifax, που ζήτησαν από τον Trotsky –και τους συν αυτώ, κατά την μετάβασή του προς την επανάσταση– για να μεταφερθεί με το πλοίο S.S. Kristianiafjord. Επίσης, μαθαίνουμε από μια έκθεση της Βρετανικής Διεύθυνσης Πληροφοριών[5] ότι ο Gregory Weinstein, που το 1919 επρόκειτο να γίνει εξέχον μέλος του Σοβιετικού Γραφείου στη Νέα Υόρκη, συγκέντρωσε κεφάλαια για τον Trotsky στη Νέα Υόρκη. Αυτά, τα κεφάλαια προέρχονταν από τη Γερμανία και διοχετεύονταν μέσω της *Volks-zeitung*, μιας γερμανικής καθημερινής εφημερίδας στη Νέα Υόρκη η οποία επιδοτούνταν από τη γερμανική κυβέρνηση.

Ενώ τα κεφάλαια του Trotsky είχαν επίσημα αναφερθεί ως γερμανικά, ο ίδιος ενεπλάκη ενεργά στην αμερικάνικη πολιτική αμέσως, λίγο πριν εγκαταλείψει τη Νέα Υόρκη για τη Ρωσία και την [ρωσική] επανάσταση. Στις 5 Μαρτίου 1917, οι αμερικάνικες εφημερίδες παρουσίασαν την αυξημένη πιθανότητα πολέμου με τη Γερμανία. Το ίδιο βράδυ ο Trotsky πρότεινε ένα ψήφισμα στη συνάντηση του Κομμουνιστικού Σοσιαλιστικού Κόμματος της Νέας Υόρκης, «δεσμεύοντας τους σοσιαλιστές να ενθαρρύνουν απεργίες και να αντισταθούν στην στρατολόγηση, σε περίπτωση πολέμου με τη Γερμανία».[6] Ο Leon Trotsky αποκαλούνταν από τους New York Times «ένας εξόριστος Ρώσος επαναστάτης». Ο Louis C. Fraina, που υποστήριξε από κοινού με τον Trotsky ένα ψήφισμα, αργότερα –με το ψευδώνυμο Lewis Corey– έγραψε ένα μη κριτικό βιβλίο για την οικονομική αυτοκρατορία του Morgan, που ονομάζεται Οίκος των Morgan.[7] Η πρόταση των Trotsky-Fraina αντιτίθετο στην παράταξη του Morris Hillquit και, όπως ήταν επόμενο, το σοσιαλιστικό κόμμα, εν συνεχεία, το καταψήφισε.[8]

Πάνω από μια βδομάδα αργότερα, στις 16 Μαρτίου, την περίοδο της εκθρόνισης του τσάρου, ο Leon Trotsky έδωσε συνέντευξη στα γραφεία της Novy Mir. Η συνέντευξη περιείχε μια προφητική δήλωση για τη ρωσική επανάσταση:

...η επιτροπή που πήρε τη θέση του έκπτωτου Υπουργείου στη Ρωσία δεν εκπροσωπεί τα συμφέροντα ή τους στόχους των επαναστατών, που πιθανότατα θα μπορούσαν να μείνουν βραχύβιοι και να υποστηρίξουν τους άνδρες που θα ήταν πιο σίγουροι ότι θα συνέχιζαν τον εκδημοκρατισμό της Ρωσίας.[9]

Οι «άνδρες που θα ήταν πιο σίγουροι ότι θα συνέχιζαν τον εκδημοκρατισμό της Ρωσίας», δηλαδή, οι Μενσεβίκοι και οι Μπολσεβίκοι, ήταν τότε στην εξορία στο εξωτερικό και χρειαζόταν πρώτα να επιστρέψουν στη Ρωσία. Επομένως, η προσωρινή «επιτροπή» ονομάστηκε Προσωρινή Κυβέρνηση, ένας τίτλος, πρέπει να σημειωθεί, που χρησιμοποιήθηκε από την αρχή της επανάστασης τον Μάρτιο και δεν εφαρμόστηκε εκ των υστέρων από ιστορικούς.

Ο Woodrow Wilson και ένα διαβατήριο για τον Trotsky

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ WOODROW Wilson ήταν η «νονά νεράιδα» που παρείχε στον Trotsky διαβατήριο, για να επιστρέψει στη Ρωσία, ώστε να «προωθήσει» την επανάσταση. Αυτό το αμερικάνικο διαβατήριο συνοδευόταν από ρωσική άδεια εισόδου και βίζα βρετανικής διέλευσης. Ο Jennings C. Wise, στο *Woodrow Wilson: οπαδός της επανάστασης*, κάνει το σχετικό σχόλιο: «οι ιστορικοί δεν πρέπει ποτέ να

Το 1919 η Επιτροπή Γερουσίας των ΗΠΑ διερεύνησε την μπολσεβίκικη προπαγάνδα και τα γερμανικά χρήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες και παρεμπιπτόντως άγγιξε την πηγή των 10.000 δολαρίων του Trotsky. Η εξέταση του συνταγματάρχη Hurban, ακόλουθου στην Washington στην τσέχικη πρεσβεία, αποκάλυψε τα εξής στην Επιτροπή Γερουσίας:

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ HURBAN: Ο Trotsky, πιθανόν, πήρε χρήματα από την Γερμανία, αλλά ο Trotsky θα το αρνηθεί. Ο Lenin δεν θα το αρνιόταν. Ο Miliukov απέδειξε ότι κέρδισε 10.000 δολάρια από κάποιους Γερμανούς, ενώ ήταν στην Αμερική. Ο Miliukov είχε την απόδειξη, αλλά το αρνήθηκε. Ο Trotsky το αρνήθηκε, αλλά ο Miliukov είχε την απόδειξη.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Βεβαιώθηκε ότι ο Trotsky πήρε 10.000 δολάρια εδώ.

HURBAN: Δεν θυμάμαι πόσο ήταν, αλλά ξέρω ότι ήταν ζήτημα μεταξύ αυτού και του Miliukov.

ΕΠΙΤΡ. ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Ο Miliukov το απέδειξε, έτσι;

HURBAN: Μάλιστα, κύριε.

ΕΠΙΤΡ. ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ: Ξέρεις από πού τα πήρε;

HURBAN: Θυμάμαι ότι ήταν 10.000 δολάρια, αλλά δεν έχει σημασία. Θα μιλήσω για την προπαγάνδα τους. Η γερμανική κυβέρνηση ήξερε την Ρωσία καλύτερα από οποιονδήποτε και ήξεραν ότι με τη βοήθεια αυτών των ανθρώπων θα μπορούσαν να καταστρέψουν τον ρωσικό στρατό.

(Στις 5:45μ.μ. η υποεπιτροπή διακόπτεται μέχρι αύριο, Τετάρτη 19 Φεβρουαρίου, ώρα 10:30π.μ.).[4]

Είναι αξιοσημείωτο ότι η επιτροπή διακόπηκε απότομα, πριν η πηγή των κονδυλίων του Trotsky να μπορεί να καταγραφεί στα αρχεία της Γερουσίας. Όταν οι ερωτήσεις επαναλήφθηκαν την επόμενη μέρα, ο Trotsky και τα 10.000 δολάριά του δεν είχαν πλέον ενδιαφέρον για την Επιτροπή Γερουσίας. Παρακάτω, θα αναπτύξουμε τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την χρηματοδότηση από τη Γερμανία και τις επαναστατικές δραστηριότητες στις Ηνωμένες Πολιτείες από τους χρηματοοικονομικούς οίκους της Νέας Υόρκης. Στη συνέχεια, θα έρθει στο επίκεντρο η προέλευση των 10.000 δολαρίων.

3. Joseph Nedava, *Trotsky and the Jews* (Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1972), σ. 163
4. United States, Senate, *Brewing and Liquor Interests and German and Bolshevik Propaganda* (Subcommittee on the Judiciary), 65th Cong., 1919.

μέλος του Σοβιετικού Γραφείου στη Νέα Υόρκη, συγκέντρωσε κεφάλαια για τον Trotsky στη Νέα Υόρκη. Αυτά, τα κεφάλαια προέρχονταν από τη Γερμανία και διοχετεύονταν μέσω της *Volks-zeitung*, μιας γερμανικής καθημερινής εφημερίδας στη Νέα Υόρκη η οποία επιδοτούνταν από τη γερμανική κυβέρνηση.

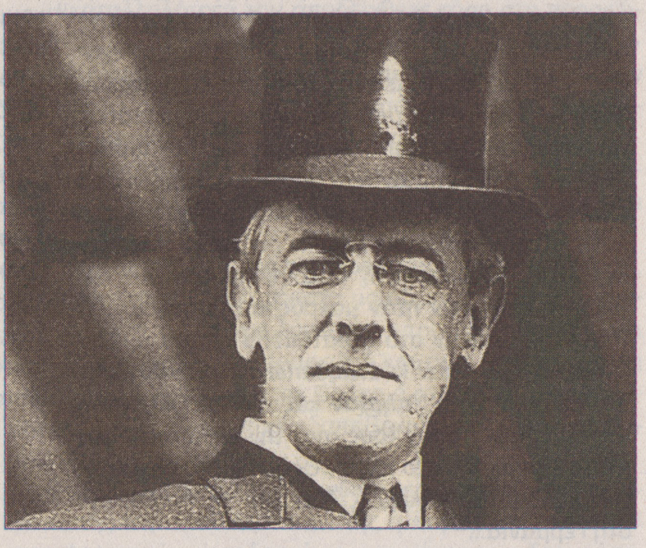
Ενώ τα κεφάλαια του Trotsky είχαν επίσημα αναφερθεί ως γερμανικά, ο ίδιος ενεπλάκη ενεργά στην αμερικάνικη πολιτική αμέσως, λίγο πριν εγκαταλείψει τη Νέα Υόρκη για τη Ρωσία και την [ρωσική] επανάσταση. Στις 5 Μαρτίου 1917, οι αμερικάνικες εφημερίδες παρουσίασαν την αυξημένη πιθανότητα πολέμου με τη Γερμανία. Το ίδιο βράδυ ο Trotsky πρότεινε ένα ψήφισμα στη συνάντηση του Κομμουνιστικού Σοσιαλιστικού Κόμματος της Νέας Υόρκης, «δεσμεύοντας τους σοσιαλιστές να ενθαρρύνουν απεργίες και να αντισταθούν στην στρατολόγηση, σε περίπτωση πολέμου με τη Γερμανία».[6] Ο Leon Trotsky αποκαλούνταν από τους New York Times «ένας εξόριστος Ρώσος επαναστάτης». Ο Louis C. Fraina, που υποστήριξε από κοινού με τον Trotsky ένα ψήφισμα, αργότερα –με το ψευδώνυμο Lewis Corey– έγραψε ένα μη κριτικό βιβλίο για την οικονομική αυτοκρατορία του Morgan, που ονομάζεται Οίκος των Morgan.[7] Η πρόταση των Trotsky-Fraina αντιτίθετο στην παράταξη του Morris Hillquit και, όπως ήταν επόμενο, το σοσιαλιστικό κόμμα, εν συνεχεία, το καταψήφισε.[8]

Πάνω από μια βδομάδα αργότερα, στις 16 Μαρτίου, την περίοδο της εκθρόνισης του τσάρου, ο Leon Trotsky έδωσε συνέντευξη στα γραφεία της Novy Mir. Η συνέντευξη περιείχε μια προφητική δήλωση για τη ρωσική επανάσταση:

...η επιτροπή που πήρε τη θέση του έκπτωτου Υπουργ

5. Special Report No. 5 [Ειδική Αναφορά Νο 5], *The Russian Soviet Bureau in the United States*, July 14, 1919, Scotland House, London S.W.I. Copy in U.S. State Dept. Decimal File, 316-23-1145.
6. New York Times, March 5, 1917.
7. Lewis Corey, *House of Morgan: A Social Biography of the Masters of Money* (New York: G. W. Watt, 1930).
8. Ο Morris Hillquit. (επισήμως Hillkowitz) ήταν δικηγόρος υπεράσπισης του Johann Most, μετέβαλε τη δολοφονία του προέδρου McKinley και το 1917 ήταν ηγέτης του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Νέας Υόρκης. Τη δεκαετία του 1920, ο Hillquit εδραιώθηκε στον τραπεζικό κόσμο της Νέας Υόρκης, γινόμενος διευθυντής και πληρεξούσιος της Διεθνούς Ένωσης Τραπεζών. Υπό τον πρόεδρο Franklin D. Roosevelt, ο Hillquit συνέβαλε στην κατάρτιση των κωδίκων της NRA για τη βιομηχανία ενδυμάτων.

και χρειαζόταν πρώτα να επιστρέψουν στη Ρωσία. Επομένως, η προσωρινή «επιτροπή» ονομάστηκε Προσωρινή Κυβέρνηση, ένας τίτλος, πρέπει να σημειωθεί, που χρησιμοποιήθηκε από την αρχή της επανάστασης τον Μάρτιο και δεν εφαρμόστηκε εκ των υστέρων από ιστορικούς.

Ο Woodrow Wilson και ένα διαβατήριο για τον Trotsky

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ WOODROW Wilson ήταν η «νονά νεράιδα» που παρείχε στον Trotsky διαβατήριο, για να επιστρέψει στη Ρωσία, ώστε να «προωθήσει» την επανάσταση. Αυτό το αμερικάνικο διαβατήριο συνοδευόταν από ρωσική άδεια εισόδου και βίζα βρετανικής διέλευσης. Ο Jennings C. Wise, στο *Woodrow Wilson: οπαδός της επανάστασης*, κάνει το σχετικό σχόλιο: «οι ιστορικοί δεν πρέπει ποτέ να ξεχνούν ότι ο Woodrow Wilson, παρά τις προσπάθειες της βρετανικής αστυνομίας, έδωσε τη δυνατότητα στον Leon Trotsky να μπει στη Ρωσία με αμερικάνικο διαβατήριο».

Ο πρόεδρος Wilson διευκόλυνε το πέρασμα του Trotsky στη Ρωσία, ενώ συγχρόνως οι γραφειοκράτες του Υπουργείου Εξωτερικών (State Department), ανησυχώντας για τους επαναστάτες που εισέρχονταν στη Ρωσία, αρχικά προσπαθούσαν να καταστήσουν αυστηρότερες τις διαδικασίες έκδοσης διαβατηρίου. Η πρεσβεία της Στοκχόλμης έστειλε τηλεγράφημα στο Υπουργείο Εξωτερικών στις 13

συνέχεια στη σελίδα 14

9. New York Times, March 16, 1917.

συνέχεια από τη σελ. 13

Ιουνίου 1917, λίγο αφότου ο Trotsky διέσχισε τα φιλανδο-ρωσικά σύνορα: «η πρεσβεία ενημερώνει εμπιστευτικά τα ρωσικά, αγγλικά και γαλλικά γραφεία διαβατηρίων στα ρωσικά σύνορα, Tornea, ότι εκφράζει σημαντικές ανησυχίες για το πέρασμα υπόπτων ατόμων, που φέρουν αμερικάνικα διαβατήρια».[10]

Σε αυτό το τηλεγράφημα το Υπουργείο Εξωτερικών απάντησε την ίδια μέρα: «η Υπηρεσία ασκεί ιδιαίτερη προσοχή στην έκδοση διαβατηρίων για τη Ρωσία». Η Υπηρεσία, επίσης, ενέκρινε δαπάνες από την πρεσβεία για την ίδρυση γραφείου ελέγχου διαβατηρίων στη Στοκχόλμη και την πρόσληψη ενός «απόλυτα αξιόπιστου Αμερικανού πολίτη» για να επιτελέσει το έργο του ελέγχου.[11] Αλλά το πουλί είχε πετάξει από το κλουβί. Ο μενσεβίκος Trotsky με τους μπολσεβίκους του Lenin ήταν ήδη στη Ρωσία, προετοιμάζοντας την «προώθηση» της επανάστασης. Το δίχτυ των διαβατηρίων που στήθηκε έπιασε μόνο πιο νόμιμα πουλιά. Για παράδειγμα, στις 26 Ιουνίου 1917, ο Herman Bernstein, ένας φημισμένος δημοσιογράφος της Νέας Υόρκης καθ' οδόν προς την Πετρούπολη, για να εκπροσωπήσει την *New York Herald,* δέχτηκε έλεγχο στα σύνορα και δεν του επετράπη η είσοδος στη Ρωσία. Λίγο αργότερα, στα μέσα Αυγούστου 1917, η ρωσική πρεσβεία στην Washington ζήτησε από το Υπουργείο Εξωτερικών (κι αυτό συμφώνησε) «να εμποδίσει την είσοδο εγκληματιών κι αναρχικών στη Ρωσία... πολλοί από τους οποίους είχαν ήδη πάει εκεί».[12]

Συνεπώς, λόγω της προνομιακής μεταχείρισης του, όταν το [πλοίο] *S.S. Kristianiafjord* έφευγε από τη Νέα Υόρκη στις 26 Μαρτίου 1917, ο Trotsky έχοντας επιβιβασθεί κατείχε διαβατήριο των Ηνωμένων Πολιτειών –και μαζί του άλλοι επαναστάτες, χρηματοδότες της Wall Street, Αμερικανοί κομμουνιστές και άλλα σημαίνοντα πρόσωπα, κάποια από τα οποία είχαν ξεκινήσει για νόμιμες επιχειρήσεις. Αυτή η μίξη επιβατών είχε περιγραφεί από τον Αμερικανό κομμουνιστή Lincoln Steffens: «ο κατάλογος επιβατών ήταν μακρύς και μυστήριος. Ο Trotsky βρισκόταν στο στρατόπεδο με μια ομάδα

σχόλια του Steffens στο ημερολόγιό του σχετικά με τις συνομιλίες στο πλοίο *S.S. Kristianiafjord* είναι εξαιρετικά συναφείς: «...όλοι συμφωνούν ότι η επανάσταση είναι μόνο στην πρώτη της φάση, δηλαδή ότι πρέπει να αναπτυχθεί. Ο Crane και οι Ρώσοι ριζοσπάστες στο πλοίο σκέφτονται ότι θα πρέπει να είμαστε στην Πετρούπολη για την επαν-επανάσταση».[15]

Ο Crane επέστρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες, όταν η Μπολσεβίκικη Επανάσταση (δηλαδή, η «επαν-επανάσταση») είχε ολοκληρωθεί και, αν και απλός πολίτης, έδινε από πρώτο χέρι αναφορές για την πρόοδο της Μπολσεβίκικης Επανάστασης, καθώς το Υπουργείο Εξωτερικών (State Department) λάμβανε τηλεγραφήματα. Για παράδειγμα, ένα μνημόνιο, με ημερομηνία 11 Δεκεμβρίου 1917, φέρει τον τίτλο «Αντίγραφο αναφοράς για την εξέγερση των μαξιμαλιστών για τον κ. Crane». Προέρχεται από τον Maddin Summers, γενικό πρόξενο των ΗΠΑ στη Μόσχα και η συνοδευτική επιστολή του Summers εν μέρει αναφέρει:

«έχω την τιμή να επισυνάψω ένα αντίγραφο της ίδιας [ανωτέρω αναφοράς] με το αίτημα ότι θα σταλεί για τις εμπιστευτικές πληροφορίες του κ. Charles R. Crane. Υποτίθεται ότι το Τμήμα δεν θα έχει αντίρρηση να δει την έκθεση ο κ. Crane...».[16]

Εν συντομία, η απίθανη κι αινιγματική εικόνα που προκύπτει είναι ότι ο Charles Crane, φίλος και υποστηρικτής του Woodrow Wilson και εξέχων χρηματοδότης και πολιτικός, είχε έναν γνωστό ρόλο στην «πρώτη» επανάσταση και ταξίδεψε στη Ρωσία στα μέσα του 1917 παρέα με τον Αμερικανό κομμουνιστή Lincoln Steffens, που ήταν σε επαφή με τον Woodrow Wilson και τον Trotsky. Ο τελευταίος με τη σειρά του είχε διαβατήριο, το οποίο εκδόθηκε υπό τις εντολές του Woodrow Wilson και 10.000 δολάρια από υποτιθέμενες γερμανικές πηγές. Κατά την επιστροφή του στις ΗΠΑ, μετά την «επαν-επανάσταση», ο Crane είχε πρόσβαση σε επίσημα έγγραφα για την εδραίωση του μπολσεβίκικου καθεστώτος: πρόκειται για ένα σχέδιο αλληλοσυνδεόμενων –αν όχι αινιγματικών– γεγονότων, που δικαιολογούν την περαιτέρω έρευνα και

Βιομηχανία τροφίμων και Διαβήτης

*«Οι πιέσεις από τις κυβερνήσεις για πολιτικές καταπολέμησης των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου σε μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, καθώς και η αύξηση του ποσοστού των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών δημιουργούν ανάγκες για διαφοροποιημένα τρόφιμα. **Η βιομηχανία δείχνει όχι μόνο απλώς να προσαρμόζεται εύκολα στα νέα δεδομένα, αλλά συχνά να καλλιεργεί η ίδια τις καινούργιες διατροφικές συνήθειες».***

(Καθημερινή, 23.04.17, Δ. Μανιφάβα)

Σε αυτές τις λίγες γραμμές αποτυπώνεται ένα μεγάλο μέρος της πιο σύνθετης, βέβαια, πραγματικότητας, όπως αυτή διαμορφώνεται από την κυριαρχία. Η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού, η βιομηχανοποίηση χωρών, που μέχρι πρότινος ήταν κυρίως αγροτικές και το οικονομικό μοντέλο του καπιταλισμού που προελαύνει παγκοσμίως, δημιουργούν ορισμένα ζητήματα, όπως στο διατροφικό τομέα, που χρήζουν λύσεις για το σύστημα. Και αυτό διότι μπορούν να βρουν τους τρόπους να καλλιεργούν και να παράγουν «διαφοροποιημένα» τρόφιμα, αλλά θα πρέπει να συνυπολογίσουν το κόστος μεταφοράς και εφοδιαστικής αλυσίδας, συναρτήσει των συνεχών μισθολογικών πιέσεων που δέχονται όλο και περισσότερα κομμάτια του πληθυσμού. Και σε αυτόν τον τομέα νομίζουμε ότι τα πράγματα έχουν αρχίσει να ξεκαθαρίζουν διεθνώς.

Ας δούμε λίγο τι συμβαίνει, σήμερα, σε κράτη όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Υπάρχουν άπειρα τρόφιμα στα ράφια των σούπερ μάρκετ, σε μια αγορά συγκεντρωτική ως προς τις αλυσίδες λιανικής, που όμως ένας καταναλωτής

ιδιαίτερη προσοχή στην έκδοση διαβατηρίων για τη Ρωσία». Η Υπηρεσία, επίσης, ενέκρινε δαπάνες από την πρεσβεία για την ίδρυση γραφείου ελέγχου διαβατηρίων στη Στοκχόλμη και την πρόσληψη ενός «απόλυτα αξιόπιστου Αμερικανού πολίτη» για να επιτελέσει το έργο του ελέγχου.[11] Αλλά το πουλί είχε πετάξει από το κλουβί. Ο μενσεβίκος Trotsky με τους μπολσεβίκους του Lenin ήταν ήδη στη Ρωσία, προετοιμάζοντας την «προώθηση» της επανάστασης. Το δίχτυ των διαβατηρίων που στήθηκε έπιασε μόνο πιο νόμιμα πουλιά. Για παράδειγμα, στις 26 Ιουνίου 1917, ο Herman Bernstein, ένας φημισμένος δημοσιογράφος της Νέας Υόρκης καθ' οδόν προς την Πετρούπολη, για να εκπροσωπήσει την *New York Herald*, δέχτηκε έλεγχο στα σύνορα και δεν του επετράπη η είσοδος στη Ρωσία. Λίγο αργότερα, στα μέσα Αυγούστου 1917, η ρωσική πρεσβεία στην Washington ζήτησε από το Υπουργείο Εξωτερικών (κι αυτό συμφώνησε) «να εμποδίσει την είσοδο εγκληματιών κι αναρχικών στη Ρωσία... πολλοί από τους οποίους είχαν ήδη πάει εκεί».[12]

Συνεπώς, λόγω της προνομιακής μεταχείρισης του, όταν το [πλοίο] *S.S. Kristianiafjord* έφευγε από τη Νέα Υόρκη στις 26 Μαρτίου 1917, ο Trotsky έχοντας επιβιβασθεί κατείχε διαβατήριο των Ηνωμένων Πολιτειών –και μαζί του άλλοι επαναστάτες, χρηματοδότες της Wall Street, Αμερικανοί κομμουνιστές και άλλα σημαίνοντα πρόσωπα, κάποια από τα οποία είχαν ξεκινήσει για νόμιμες επιχειρήσεις. Αυτή η μίξη επιβατών είχε περιγραφεί από τον Αμερικανό κομμουνιστή Lincoln Steffens: «ο κατάλογος επιβατών ήταν μακρύς και μυστήριος. Ο Trotsky βρισκόταν στο στρατόπεδο με μια ομάδα επαναστατών· ήταν κι ένας Ιάπωνας επαναστάτης στο θαλαμό μου. Υπήρχαν και πολλοί Ολλανδοί, που έσπευδαν σπίτι τους από την Ιάβα, οι μόνοι αθώοι άνθρωποι στο πλοίο. Οι υπόλοιποι ήταν αγγελιαφόροι του πολέμου, δύο από τη Wall Street στη Γερμανία...»[13]

Συγκεκριμένα, ο Lincoln Steffens βρισκόταν καθ' οδόν προς τη Ρωσία με συγκεκριμένη πρόσκληση του Charles Richard Crane, υποστηρικτή και πρώην προέδρου της επιτροπής χρηματοδότησης του Δημοκρατικού Κόμματος. Ο Charles Crane, αντιπρόεδρος της Crane Company, είχε οργανώσει την Westinghouse Company στη Ρωσία, ήταν, επίσης, μέλος της αποστολής Root και πραγματοποίησε όχι λιγότερες από είκοσι τρεις επισκέψεις στη Ρωσία μεταξύ 1890 και 1930. Ο Richard Crane, ο γιος του, ήταν έμπιστος βοηθός τού τότε υπουργού Robert Lansing. Σύμφωνα με τον πρώην πρεσβευτή στη

«επαν-επανάσταση»» είχε ολοκληρωθεί και, αν και απλός πολίτης, έδινε από πρώτο χέρι αναφορές για την πρόοδο της Μπολσεβίκικης Επανάστασης, καθώς το Υπουργείο Εξωτερικών (State Department) λάμβανε τηλεγραφήματα. Για παράδειγμα, ένα μνημόνιο, με ημερομηνία 11 Δεκεμβρίου 1917, φέρει τον τίτλο «Αντίγραφο αναφοράς για την εξέγερση των μαξιμαλιστών για τον κ. Crane». Προέρχεται από τον Maddin Summers, γενικό πρόξενο των ΗΠΑ στη Μόσχα και η συνοδευτική επιστολή του Summers εν μέρει αναφέρει:

«έχω την τιμή να επισυνάψω ένα αντίγραφο της ίδιας [ανωτέρω αναφοράς] με το αίτημα ότι θα σταλεί για τις εμπιστευτικές πληροφορίες του κ. Charles R. Crane. Υποτίθεται ότι το Τμήμα δεν θα έχει αντίρρηση να δει την έκθεση ο κ. Crane...».[16]

Εν συντομία, η απίθανη κι αινιγματική εικόνα που προκύπτει είναι ότι ο Charles Crane, φίλος και υποστηρικτής του Woodrow Wilson και εξέχων χρηματοδότης και πολιτικός, είχε έναν γνωστό ρόλο στην «πρώτη» επανάσταση και ταξίδεψε στη Ρωσία στα μέσα του 1917 παρέα με τον Αμερικανό κομμουνιστή Lincoln Steffens, που ήταν σε επαφή με τον Woodrow Wilson και τον Trotsky. Ο τελευταίος με τη σειρά του είχε διαβατήριο, το οποίο εκδόθηκε υπό τις εντολές του Woodrow Wilson και 10.000 δολάρια από υποτιθέμενες γερμανικές πηγές. Κατά την επιστροφή του στις ΗΠΑ, μετά την «επαν-επανάσταση», ο Crane είχε πρόσβαση σε επίσημα έγγραφα για την εδραίωση του μπολσεβίκικου καθεστώτος: πρόκειται για ένα σχέδιο αλληλοσυνδεόμενων –αν όχι αινιγματικών– γεγονότων, που δικαιολογούν την περαιτέρω έρευνα και υποδεικνύουν, αν και χωρίς αποδείξεις μέχρι εδώ, κάποια σχέση μεταξύ του χρηματοδότη Crane και του επαναστάτη Trotsky.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

a [ΣτΜ] Ο Αλεξάντρ Φιόντοροβιτς Κέρενσκυ (Алексáндр Фёдорович Кéренский, ΔΦΑ: [ɐlʲɪˈksandr ˈkʲerʲɪnskʲɪj] ήταν Ρώσος δικηγόρος και πολιτικός, ο οποίος υπηρέτησε ως ο δεύτερος Πρωθυπουργός της Ρωσικής Προσωρινής Κυβέρνησης από τον Ιούλιο έως το Νοέμβριο του 1917. Ηγέτης των μετριοπαθών σοσιαλιστών της Τρουντοβικής φράξιας του Σοσιαλ-Επαναστατικού Κόμματος, ο Κέρενσκυ είναι κεντρική μορφή της Ρωσικής Επανάστασης. Μετά την Φεβρουαριανή Επανάσταση, που εκθρόνισε τον Νικόλαο Β΄, ο Κέρενσκυ υπηρέτησε ως Υπουργός Δικαιοσύνης στην μετα-αυτοκρατορική και δημοκρατική Προσωρινή Κυβέρνηση του Γκεόργκι Λβοβ. Τον Μάιο έγι-

«Οι πιέσεις από τις κυβερνήσεις για πολιτικές καταπολέμησης των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου σε μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, καθώς και η αύξηση του ποσοστού των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών δημιουργούν ανάγκες για διαφοροποιημένα τρόφιμα. ***Η βιομηχανία δείχνει όχι μόνο απλώς να προσαρμόζεται εύκολα στα νέα δεδομένα, αλλά συχνά να καλλιεργεί η ίδια τις καινούργιες διατροφικές συνήθειες».***

(Καθημερινή, 23.04.17, Δ. Μανιφάβα)

Σε αυτές τις λίγες γραμμές αποτυπώνεται ένα μεγάλο μέρος της πιο σύνθετης, βέβαια, πραγματικότητας, όπως αυτή διαμορφώνεται από την κυριαρχία. Η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού, η βιομηχανοποίηση χωρών, που μέχρι πρότινος ήταν κυρίως αγροτικές και το οικονομικό μοντέλο του καπιταλισμού που προελαύνει παγκοσμίως, δημιουργούν ορισμένα ζητήματα, όπως στο διατροφικό τομέα, που χρήζουν λύσεις για το σύστημα. Και αυτό διότι μπορούν να βρουν τους τρόπους να καλλιεργούν και να παράγουν «διαφοροποιημένα» τρόφιμα, αλλά θα πρέπει να συνυπολογίσουν το κόστος μεταφοράς και εφοδιαστικής αλυσίδας, συναρτήσει των συνεχών μισθολογικών πιέσεων που δέχονται όλο και περισσότερα κομμάτια του πληθυσμού. Και σε αυτόν τον τομέα νομίζουμε ότι τα πράγματα έχουν αρχίσει να ξεκαθαρίζουν διεθνώς.

Ας δούμε λίγο τι συμβαίνει, σήμερα, σε κράτη όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Υπάρχουν άπειρα τρόφιμα στα ράφια των σούπερ μάρκετ, σε μια αγορά συγκεντρωτική ως προς τις αλυσίδες λιανικής, που όμως ένας καταναλωτής που διαβάζει και τις ετικέτες θα δυσκολευτεί πολύ να αγοράσει κάτι αξιόλογο. Ο διαχωρισμός σε αυτές τις χώρες είναι σαφής: όποιος δεν διαθέτει αγοραστική δύναμη αγοράζει αποκλειστικά από αλυσίδες τύπου Tesco, Wal-Mart όπου τα «σκουπίδια» πουλιούνται στο σωρό. Αλλά και οι μεγάλες αλυσίδες που στοχεύουν σε πιο «ψαγμένο» καταναλωτή, όπως bio/vegan/vegetarian, κρύβουν τα ένοχα μυστικά τους. Γιατί, μπορεί κάποιο προϊόν να είναι χαρακτηρισμένο ως bio αλλά να αποτελεί ένα βιομηχανοποιημένο τρόφιμο με συστατικά βλαβερά στην υγεία του ανθρώπου (βλέπε π.χ. φοινικέλαιο σε μια σειρά προϊόντων).

Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι ήδη το σύστημα έχει φροντίσει να τακτοποιήσει τους καταναλωτές βάσει της αγοραστικής τους ευχέρειας και προτιμήσεων σε ήδη διαμορφωμένες αλυσίδες που ελέγχουν τον τομέα της διατροφής. Ασφαλώς και υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό καταναλωτών που επιλέγει αυστηρά την τροφή του μέσω άλλων δικτύων και μέσων.

Το παραπάνω απόσπασμα, που παρατίθεται, προέρχεται από άρθρο με τον τίτλο: *Ο φόρος της ζάχαρης αλλάζει παραγωγικές*

γότερα, στα μέσα Αυγούστου 1917, η ρωσική πρεσβεία στην Washington ζήτησε από το Υπουργείο Εξωτερικών (κι αυτό συμφώνησε) «να εμποδίσει την είσοδο εγκληματιών κι αναρχικών στη Ρωσία... πολλοί από τους οποίους είχαν ήδη πάει εκεί».[12]

Συνεπώς, λόγω της προνομιακής μεταχείρισης του, όταν το [πλοίο] *S.S. Kristianiafjord* έφευγε από τη Νέα Υόρκη στις 26 Μαρτίου 1917, ο Trotsky έχοντας επιβιβασθεί κατείχε διαβατήριο των Ηνωμένων Πολιτειών –και μαζί του άλλοι επαναστάτες, χρηματοδότες της Wall Street, Αμερικανοί κομμουνιστές και άλλα σημαίνοντα πρόσωπα, κάποια από τα οποία είχαν ξεκινήσει για νόμιμες επιχειρήσεις. Αυτή η μίξη επιβατών είχε περιγραφεί από τον Αμερικανό κομμουνιστή Lincoln Steffens: «ο κατάλογος επιβατών ήταν μακρύς και μυστήριος. Ο Trotsky βρισκόταν στο στρατόπεδο με μια ομάδα επαναστατών· ήταν κι ένας Ιάπωνας επαναστάτης στο θαλαμό μου. Υπήρχαν και πολλοί Ολλανδοί, που έσπευδαν σπίτι τους από την Ιάβα, οι μόνοι αθώοι άνθρωποι στο πλοίο. Οι υπόλοιποι ήταν αγγελιαφόροι του πολέμου, δύο από τη Wall Street στη Γερμανία...[13]

Συγκεκριμένα, ο Lincoln Steffens βρισκόταν καθ' οδόν προς τη Ρωσία με συγκεκριμένη πρόσκληση του Charles Richard Crane, υποστηρικτή και πρώην προέδρου της επιτροπής χρηματοδότησης του Δημοκρατικού Κόμματος. Ο Charles Crane, αντιπρόεδρος της Crane Company, είχε οργανώσει την Westinghouse Company στη Ρωσία, ήταν, επίσης, μέλος της αποστολής Root και πραγματοποίησε όχι λιγότερες από είκοσι τρείς επισκέψεις στη Ρωσία μεταξύ 1890 και 1930. Ο Richard Crane, ο γιος του, ήταν έμπιστος βοηθός τού τότε υπουργού Robert Lansing. Σύμφωνα με τον πρώην πρεσβευτή στη Γερμανία William Dodd, ο Crane «έκανε πολλά, για να προκαλέσει την επανάσταση του Kerensky[a], που άνοιξε το δρόμο για τον Κομμουνισμό».[14] Έτσι, τα

10. U.S. State Dept. Decimal File, 316-85-1002.
11. Ό.π.
12. Ό.π., 861.111/315.
13. Lincoln Steffens, *Autobiography* (New York: Harcourt, Brace, 1931), p. 764. Ο Steffens ήταν ο «μεσολαβητής» για τον Crane και τον Woodrow Wilson.
14. William Edward Dodd, *Ambassador Dodd's Diary*, 1933-1938 (New York: Harcourt, Brace, 1941), pp. 42-43.

Εν συντομία, η απίθανη κι αινιγματική εικόνα που προκύπτει είναι ότι ο Charles Crane, φίλος και υποστηρικτής του Woodrow Wilson και εξέχων χρηματοδότης και πολιτικός, είχε έναν γνωστό ρόλο στην «πρώτη» επανάσταση και ταξίδεψε στη Ρωσία στα μέσα του 1917 παρέα με τον Αμερικανό κομμουνιστή Lincoln Steffens, που ήταν σε επαφή με τον Woodrow Wilson και τον Trotsky. Ο τελευταίος με τη σειρά του είχε διαβατήριο, το οποίο εκδόθηκε υπό τις εντολές του Woodrow Wilson και 10.000 δολάρια από υποτιθέμενες γερμανικές πηγές. Κατά την επιστροφή του στις ΗΠΑ, μετά την «επαν-επανάσταση», ο Crane είχε πρόσβαση σε επίσημα έγγραφα για την εδραίωση του μπολσεβίκικου καθεστώτος: πρόκειται για ένα σχέδιο αλληλοσυνδεόμενων –αν όχι αινιγματικών– γεγονότων, που δικαιολογούν την περαιτέρω έρευνα και υποδεικνύουν, αν και χωρίς αποδείξεις μέχρι εδώ, κάποια σχέση μεταξύ του χρηματοδότη Crane και του επαναστάτη Trotsky.

σύντροφοι για την

Αναρχική απελευθερωτική δράση

a [ΣτΜ] Ο Αλεξάντρ Φιόντοροβιτς Κέρενσκυ (Алекса́ндр Фёдорович Ке́ренский, ΔΦΑ: [elʲɪˈksandr ˈkʲerʲinskʲij] ήταν Ρώσος δικηγόρος και πολιτικός, ο οποίος υπηρέτησε ως ο δεύτερος Πρωθυπουργός της Ρωσικής Προσωρινής Κυβέρνησης από τον Ιούλιο έως το Νοέμβριο του 1917. Ηγέτης των μετριοπαθών σοσιαλιστών της Τρουντοβικής φράξιας του Σοσιαλ-Επαναστατικού Κόμματος, ο Κέρενσκυ είναι κεντρική μορφή της Ρωσικής Επανάστασης. Μετά την Φεβρουαριανή Επανάσταση, που εκθρόνισε τον Νικόλαο Β΄, ο Κέρενσκυ υπηρέτησε ως Υπουργός Δικαιοσύνης στην μετα-αυτοκρατορική και δημοκρατική Προσωρινή Κυβέρνηση του Γκεόργκι Λβοβ. Τον Μάιο έγινε Υπουργός Πολέμου. Τον Ιούνιο διαδέχτηκε τον Λβοβ ως Πρωθυπουργός. Στις 7 Νοεμβρίου, η κυβέρνησή του ανατράπηκε από τους καθοδηγούμενους από τον Βλαδίμηρο Λένιν Μπολσεβίκους. Πέρασε το υπόλοιπο της ζωής του στην εξορία, στο Παρίσι και στην Νέα Υόρκη, όπου και απεβίωσε σε ηλικία 89 ετών, αλλά ετάφη στο Λονδίνο.

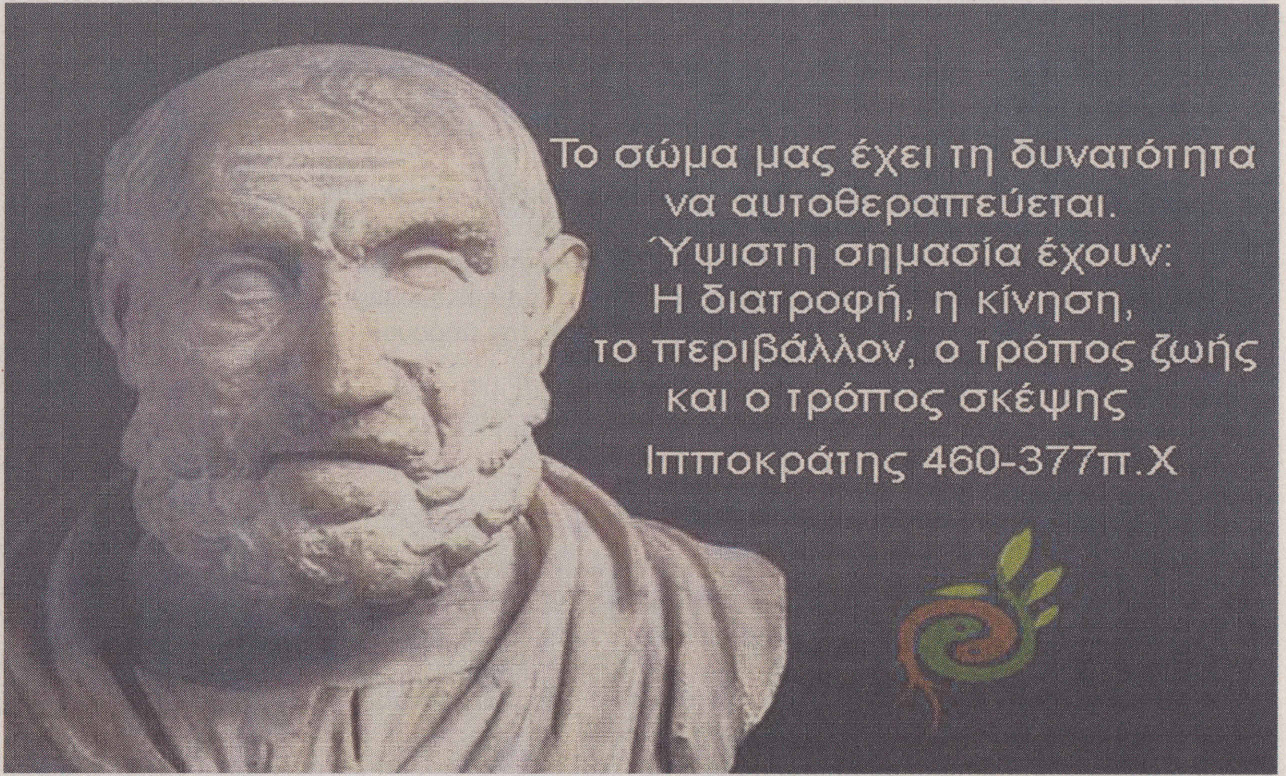
15. Lincoln Steffens, *The Letters of Lincoln Steffens* (New York: Harcourt, Brace, 1941), σ. 396.
16. U.S. State Dept. Decimal File, 861.00/1026.

Σε αυτές τις λίγες γραμμές αποτυπώνεται ένα μεγάλο μέρος της πιο σύνθετης, βέβαια, πραγματικότητας, όπως αυτή διαμορφώνεται από την κυριαρχία. Η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού, η βιομηχανοποίηση χωρών, που μέχρι πρότινος ήταν κυρίως αγροτικές και το οικονομικό μοντέλο του καπιταλισμού που προελαύνει παγκοσμίως, δημιουργούν ορισμένα ζητήματα, όπως στο διατροφικό τομέα, που χρήζουν λύσεις για το σύστημα. Και αυτό διότι μπορούν να βρουν τους τρόπους να καλλιεργούν και να παράγουν «διαφοροποιημένα» τρόφιμα, αλλά θα πρέπει να συνυπολογίσουν το κόστος μεταφοράς και εφοδιαστικής αλυσίδας, συναρτήσει των συνεχών μισθολογικών πιέσεων που δέχονται όλο και περισσότερα κομμάτια του πληθυσμού. Και σε αυτόν τον τομέα νομίζουμε ότι τα πράγματα έχουν αρχίσει να ξεκαθαρίζουν διεθνώς.

Ας δούμε λίγο τι συμβαίνει, σήμερα, σε κράτη όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Υπάρχουν άπειρα τρόφιμα στα ράφια των σούπερ μάρκετ, σε μια αγορά συγκεντρωτική ως προς τις αλυσίδες λιανικής, που όμως ένας καταναλωτής που διαβάζει και τις ετικέτες θα δυσκολευτεί πολύ να αγοράσει κάτι αξιόλογο. Ο διαχωρισμός σε αυτές τις χώρες είναι σαφής: όποιος δεν διαθέτει αγοραστική δύναμη αγοράζει αποκλειστικά από αλυσίδες τύπου Tesco, Wal-Mart όπου τα «σκουπίδια» πουλιούνται στο σωρό. Αλλά και οι μεγάλες αλυσίδες που στοχεύουν σε πιο «ψαγμένο» καταναλωτή, όπως bio/vegan/vegetarian, κρύβουν τα ένοχα μυστικά τους. Γιατί, μπορεί κάποιο προϊόν να είναι χαρακτηρισμένο ως bio αλλά να αποτελεί ένα βιομηχανοποιημένο τρόφιμο με συστατικά βλαβερά στην υγεία του ανθρώπου (βλέπε π.χ. φοινικέλαιο σε μια σειρά προϊόντων).

Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι ήδη το σύστημα έχει φροντίσει να τακτοποιήσει τους καταναλωτές βάσει της αγοραστικής τους ευχέρειας και προτιμήσεων σε ήδη διαμορφωμένες αλυσίδες που ελέγχουν τον τομέα της διατροφής. Ασφαλώς και υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό καταναλωτών που επιλέγει αυστηρά την τροφή του μέσω άλλων δικτύων και μέσων.

Το παραπάνω απόσπασμα, που παρατίθεται, προέρχεται από άρθρο με τον τίτλο: *Ο φόρος της ζάχαρης αλλάζει παραγωγικές και καταναλωτικές συνήθειες σε όλο τον κόσμο*, και αναφέρεται στη στρατηγική επιλογή των εταιρειών τροφίμων, κυρίως αναψυκτικών, να στραφούν σε άλλα γλυκαντικά είδη –πλην της ζάχαρης– για διαφόρους λόγους. *«Ο "πόλεμος της στέβιας" που έχει ξεσπάσει τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα ανάμεσα στις εταιρείες αναψυκτικών δεν είναι απλώς ένας εμπορικός "πόλεμος". Οι εταιρείες μέσω των προϊόντων αυτών έχουν δύο στόχους: πρώτον, να καλύψουν όλες τις σύγχρονες διατροφικές τάσεις και, δεύτερον, να προλάβουν την επιβολή μέτρων κατασταλτικού χαρακτήρα από τις κυβερνήσεις, όπως για παράδειγμα ο φόρος ζάχαρης».* Ο συγκεκριμένος φόρος έχει επιβληθεί σε μια σειρά από χώρες της ΕΕ

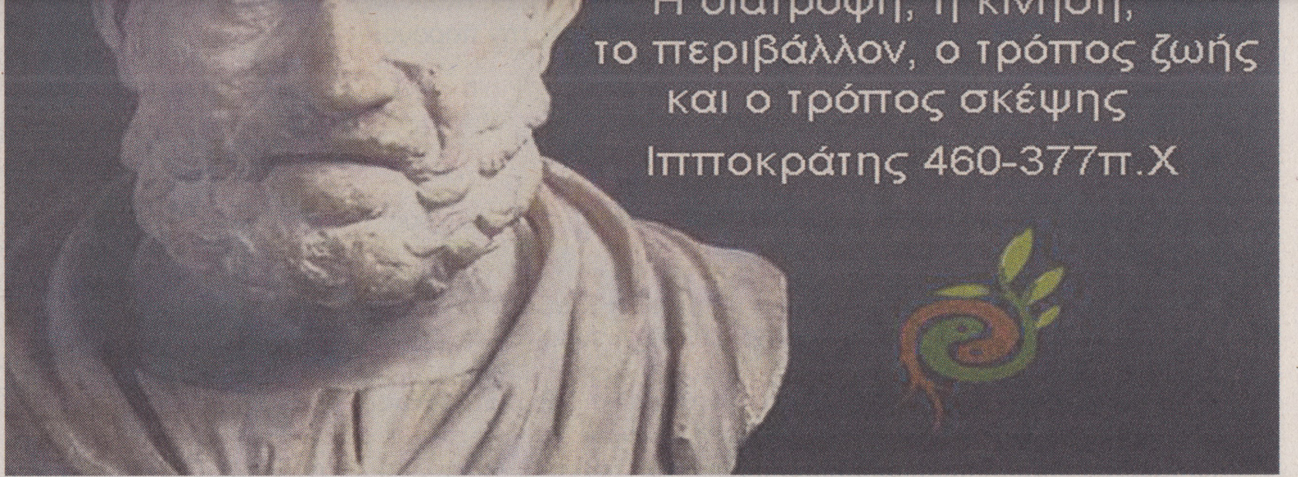
όπως Γαλλία, Μ. Βρετανία κ.α., στη λογική της επί μέρους κάλυψης των ιατρικών δαπανών που απαιτούνται για τις συνέπειες της χρήσης ζάχαρης. Σύμφωνα με τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί, σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο, «*η οικονομική επίπτωση της κατανάλωσης ζάχαρης, όπως αυτή κυρίως εκδηλώνεται από τον αριθμό των ασθενών με* ***διαβήτη*** *και των παχύσαρκων, είναι πολύ υψηλή*». Επί πλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το 2015, σύμφωνα με τη Διεθνή Ομοσπονδία Διαβήτη, **το 9% των συνολικών δαπανών για την υγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση αφορούσε τον διαβήτη, ενώ μόνο στην Ελλάδα το μέσο ετήσιο κόστος για κάθε διαβητικό εκτιμάται σε περίπου 2.250 ευρώ**. Εντύπωση, όμως, προκαλεί η ευκολία με την οποία κρατικοί θεσμοί συσχετίζουν την ζάχαρη με το διαβήτη, όταν μέχρι πριν από λίγα χρόνια τα «παπαγαλάκια» των πολυεθνικών υποβάθμιζαν ή απέκλειαν τη συσχέτιση/επίδραση. Ακόμη, δεν είναι τυχαίο ότι οι συγκεκριμένοι φόροι και αλλαγή πλεύσης των κυβερνήσεων έρχεται τη στιγμή που η βιομηχανία παραγωγής στέβιας είναι έτοιμη να καλύψει τις ανάγκες των πολυεθνικών. Ήδη, η Coca-Cola ανακοίνωσε ότι το 2017 θα μειώσει τη ζάχαρη σε πάνω από 500 αναψυκτικά παγκοσμίως, η Nestlé δεσμεύθηκε, επίσης, φέτος να αφαιρέσει τουλάχιστον 18.000 τόνους ζάχαρης από τα προϊόντα που διαθέτει στην Ευρώπη μέχρι το 2020.

Και τώρα ξαφνικά, με περισσή ευκολία, διαβάζουμε και στον «σοβαρό» τύπο, ότι «αυξημένος ο κίνδυνος εγκεφαλικού και άνοιας για όσους πίνουν αναψυκτικά διαίτης καθημερινά», «ότι οι άνθρωποι που καταναλώνουν συχνά αναψυκτικά και φρουτοχυμούς με ζάχαρη (πάνω από δύο τη μέρα) είναι πιθανότερο να έχουν χειρότερη μνήμη, μικρότερο όγκο εγκεφάλου και ιδίως μικρότερο ιππόκαμπο (η περιοχή που είναι σημαντική για τη μνήμη)». **Η διατροφή, οι περιβαλλοντικές συνθήκες και η ψυχική υγεία αποτελούν τους βασικούς πυλώνες υγείας στη ζωή των ανθρώπων. Είναι δεδομένο, πάντως, ότι τίποτα από τα παραπάνω δεν ενδιαφέρει το κράτος. Το ενδιαφέρον του εξαντλείται αποκλειστικά και μόνο στη λογιστική του επίπτωση. Μόνο όταν διαπιστώνει ότι οι δαπάνες αυξάνονται για επιπτώσεις που έχουν προκληθεί από την οικονομική ελίτ, χρηματοδοτεί ερευνητικά προγράμματα ώστε να βρεθούν «εναλλακτικά» τρόφιμα και πρώτες ύλες. Και όταν η έρευνα πιστοποιεί τη μαζική/βιομηχανική παραγωγή ξεκινά η δουλειά των «γραφειοκρατών» για τις θεσμικές τροποποιήσεις, με τη ταυτόχρονη παροχή πληροφοριών στον «τύπο» για να διαμορφωθούν οι συνθήκες της «επόμενης μέρας».** Για τη ζάχαρη για παράδειγμα, όλοι γνώριζαν τη βλαβερότητά της, όμως δεν είχαν κατορθώσει να παράγουν μαζικά υποκατάστατα της. Ο Ρόμπερτ Λάστιγκ, καθηγητής Παιδιατρικής στο τμήμα Ενδοκρινολογίας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας αναφέρει: «**Η ζάχαρη λειτουργεί ως δόλωμα διότι, όσο περισσότερη βάζει ο κατασκευαστής στο προϊόν, τόσο πιο πολύ θα θέλετε να το αγοράσετε, καθώς ενεργοποιεί δραστηριότητα στον επικλινή πυρήνα του εγκεφάλου, δηλαδή στο κέντρο της ευχαρίστησης ή ανταμοιβής, με τον ίδιο τρόπο που το κάνουν οι ναρκωτικές ουσίες. Όταν τη δεκαετία του '80 η βιομηχανία άρχισε να περιορίζει τα λιπαρά στα επεξεργασμένα τρόφιμα, έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος να παραμείνουν νόστιμα, και η ζάχαρη κρίθηκε ως ο πιο βολικός. Επειδή, εκτός των άλλων, λειτουργεί ως φυσικό συντηρητικό, καθώς δεσμεύει το διαθέσιμο νερό εμποδίζοντας την ανάπτυξη μικροοργανισμών, π.χ. διατηρεί το ψωμί αφράτο και φρέσκο για περισσότερες μέρες. Επίσης, καταλαμβάνει χώρο στη συσκευασία, επιτρέποντας στον κατασκευαστή να χρησιμοποιεί μικρότερες ποσότητες από ακριβότερες πρώτες ύλες, όπως π.χ. η βρώμη στα δημητριακά πρωινού».**

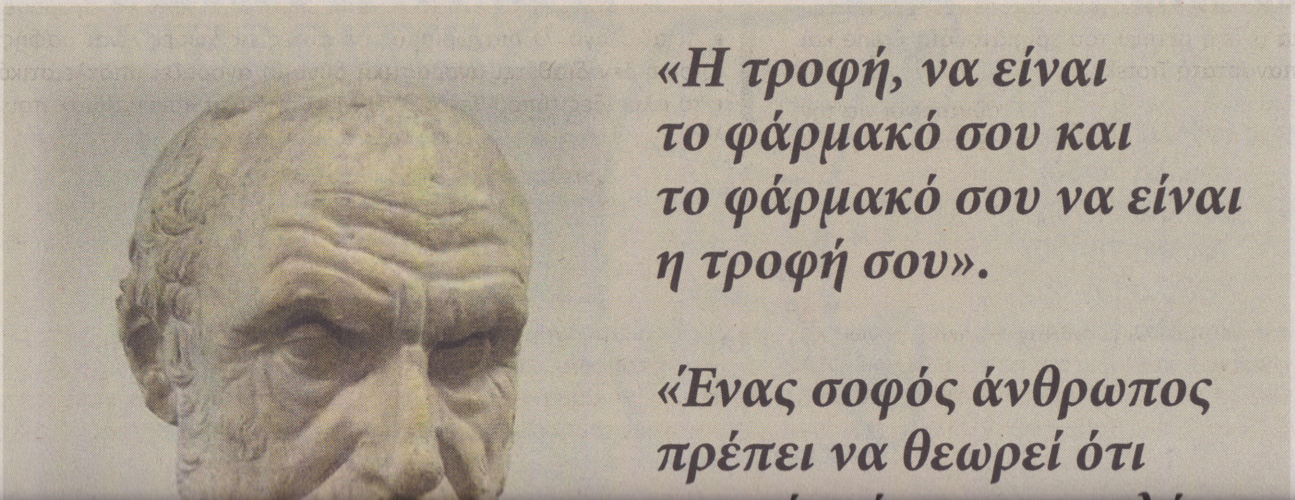
Με την βιομηχανοποίηση της τροφής, ως αποτέλεσμα της συνολικής κοινωνικής διάρθρωσης που αυτή συντελείται μέσω της κατασκευής μεγάλων πόλεων, της βιομηχανοποίησης, της αποξένωσης από τη φύση και τη γεωργία, διαμορφώνονται, ταυτόχρονα με τις συνθήκες εξάρτησης της εξεύρεσης τροφής, οι λόγοι υποβάθμισης της υγείας –φυσικής και ψυχικής– των ανθρώπων.

Όπως είδαμε και παραπάνω, οι καταναλωτικές συνήθειες, εν πολλοίς καθορίζονται από τη βιομηχανία τροφί-

φωνα με τη Διεθνή Ομοσπονδία Διαβήτη, **το 9% των συνολικών δαπανών για την υγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση αφορούσε τον διαβήτη, ενώ μόνο στην Ελλάδα το μέσο ετήσιο κόστος για κάθε διαβητικό εκτιμάται σε περίπου 2.250 ευρώ**. Εντύπωση, όμως, προκαλεί η ευκολία με την οποία κρατικοί θεσμοί συσχετίζουν την ζάχαρη με το διαβήτη, όταν μέχρι πριν από λίγα χρόνια τα «παπαγαλάκια» των πολυεθνικών υποβάθμιζαν ή απέκλειαν τη συσχέτιση/επίδραση. Ακόμη, δεν είναι τυχαίο ότι οι συγκεκριμένοι φόροι και αλλαγή πλεύσης των κυβερνήσεων έρχεται τη στιγμή που η βιομηχανία παραγωγής στέβιας είναι έτοιμη να καλύψει τις ανάγκες των πολυεθνικών. Ήδη, η Coca-Cola ανακοίνωσε ότι το 2017 θα μειώσει τη ζάχαρη σε πάνω από 500 αναψυκτικά παγκοσμίως, η Nestlé δεσμεύθηκε, επίσης, φέτος να αφαιρέσει τουλάχιστον 18.000 τόνους ζάχαρης από τα προϊόντα που διαθέτει στην Ευρώπη μέχρι το 2020.

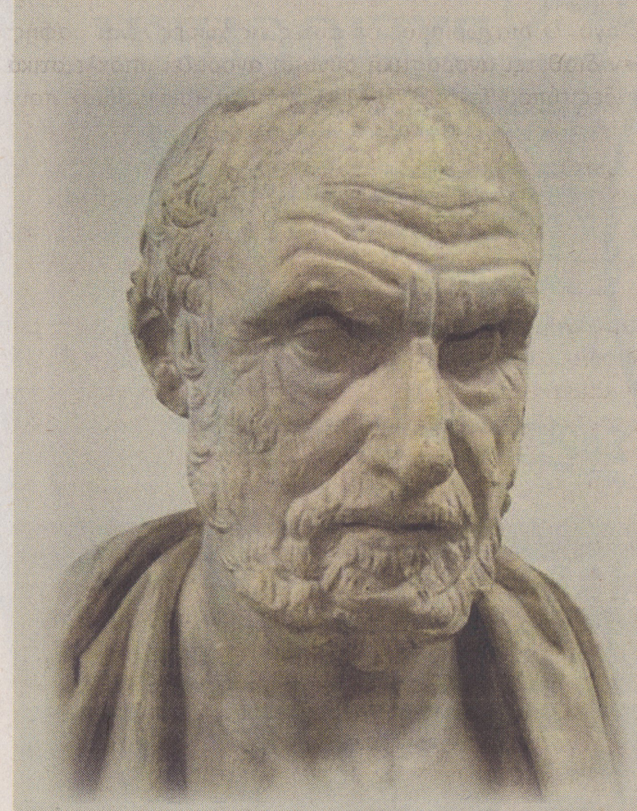
Και τώρα ξαφνικά, με περισσή ευκολία, διαβάζουμε και στον «σοβαρό» τύπο, ότι «αυξημένος ο κίνδυνος εγκεφαλικού και άνοιας για όσους πίνουν αναψυκτικά διαίτης καθημερινά», «ότι οι άνθρωποι που καταναλώνουν συχνά αναψυκτικά και φρουτοχυμούς με ζάχαρη (πάνω από δύο τη μέρα) είναι πιθανότερο να έχουν χειρότερη μνήμη, μικρότερο όγκο εγκεφάλου και ιδίως μικρότερο ιππόκαμπο (η περιοχή που είναι σημαντική για τη μνήμη)». **Η διατροφή, οι περιβαλλοντικές συνθήκες και η ψυχική υγεία αποτελούν τους βασικούς πυλώνες υγείας στη ζωή των ανθρώπων. Είναι δεδομένο, πάντως, ότι τίποτα από τα παραπάνω δεν ενδιαφέρει το κράτος. Το ενδιαφέρον του εξαντλείται αποκλειστικά και μόνο στη λογιστική του επίπτωση. Μόνο όταν διαπιστώνει ότι οι δαπάνες αυξάνονται για επιπτώσεις που έχουν προκληθεί από την οικονομική ελίτ, χρηματοδοτεί ερευνητικά προγράμματα ώστε να βρεθούν «εναλλακτικά» τρόφιμα και πρώτες ύλες. Και όταν η έρευνα πιστοποιεί τη μαζική/βιομηχανική παραγωγή ξεκινά η δουλειά των «γραφειοκρατών» για τις θεσμικές τροποποιήσεις, με τη ταυτόχρονη παροχή πληροφοριών στον «τύπο» για να διαμορφωθούν οι συνθήκες της «επόμενης μέρας»**. Για τη ζάχαρη για παράδειγμα, όλοι γνώριζαν τη βλαβερότητά της, όμως δεν είχαν κατορθώσει να παράγουν μαζικά υποκατάστατά της. Ο Ρόμπερτ Λάστιγκ, καθηγητής Παιδιατρικής στο τμήμα Ενδοκρινολογίας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας αναφέρει: **«Η ζάχαρη λειτουργεί ως δόλωμα διότι, όσο περισσότερη βάζει ο κατασκευαστής στο προϊόν, τόσο πιο πολύ θα θέλετε να το αγοράσετε, καθώς ενεργοποιεί δραστηριότητα στον επικλινή πυρήνα του εγκεφάλου, δηλαδή στο κέντρο της ευχαρίστησης ή ανταμοιβής, με τον ίδιο τρόπο που το κάνουν οι ναρκωτικές ουσίες. Όταν τη δεκαετία του '80 η βιομηχανία άρχισε να περιορίζει τα λιπαρά στα επεξεργασμένα τρόφιμα, έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος να παραμείνουν νόστιμα, και η ζάχαρη κρίθηκε ως ο πιο βολικός. Επειδή, εκτός των άλλων, λειτουργεί ως φυσικό συντηρητικό, καθώς δεσμεύει το διαθέσιμο νερό εμποδίζοντας την ανάπτυξη μικροοργανισμών, π.χ. διατηρεί το ψωμί αφράτο και φρέσκο για περισσότερες μέρες. Επίσης, καταλαμβάνει χώρο στη συσκευασία, επιτρέποντας στον κατασκευαστή να χρησιμοποιεί μικρότερες ποσότητες από ακριβότερες πρώτες ύλες, όπως π.χ. η βρώμη στα δημητριακά πρωινού».**

Με την βιομηχανοποίηση της τροφής, ως αποτέλεσμα της συνολικής κοινωνικής διάρθρωσης που αυτή συντελείται μέσω της κατασκευής μεγάλων πόλεων, της βιομηχανοποίησης, της αποξένωσης από τη φύση και τη γεωργία, διαμορφώνονται, ταυτόχρονα με τις συνθήκες εξάρτησης της εξεύρεσης τροφής, οι λόγοι υποβάθμισης της υγείας –φυσικής και ψυχικής– των ανθρώπων.

Όπως είδαμε και παραπάνω, οι καταναλωτικές συνήθειες, εν πολλοίς καθορίζονται από τη βιομηχανία τροφίμων. Γι' αυτό και ο άνθρωπος απομακρύνθηκε σταδιακά από γεύσεις πικρές και ξινές, αφού αυτές δεν αποτελούσαν βιομηχανική επιλογή. Ο Ιπποκράτης σημείωνε την αναγκαιότητα της ισορροπίας των γεύσεων. *«Εκείνο που διατηρεί την υγεία είναι ισομερής κατανομή και ακριβής μείξη μέσα στο σώμα των δυνάμεων του ξηρού, του υγρού, του κρύου, του γλυκού, του πικρού, του ξινού και του αλμυρού. Την Αρρώστια την προκαλεί η επικράτηση του ενός. Η θεραπεία επιτυγχάνεται με την αποκατάσταση της διαταραχθείσας ισορροπίας, με τη μέθοδο της αντίθετης από την πλεονάζουσα δύναμη. Μέσα στον άνθρωπο υπάρχει και το πικρό και το αλμυρό, το γλυκό, το ξινό, το στυφό και το άνοστο και... τα συστατικά αυτά όταν αναμειγνύονται και ενώνονται μεταξύ τους, ούτε φαίνονται ούτε βλάπτουν τον άνθρωπο. Όταν όμως κάποιο απ'*

Και τώρα ξαφνικά, με περίσση ευκολία, διαβάζουμε και στον «σοβαρό» τύπο, ότι «αυξημένος ο κίνδυνος εγκεφαλικού και άνοιας για όσους πίνουν αναψυκτικά διαίτης καθημερινά», «ότι οι άνθρωποι που καταναλώνουν συχνά αναψυκτικά και φρουτοχυμούς με ζάχαρη (πάνω από δύο τη μέρα) είναι πιθανότερο να έχουν χειρότερη μνήμη, μικρότερο όγκο εγκεφάλου και ιδίως μικρότερο ιππόκαμπο (η περιοχή που είναι σημαντική για τη μνήμη)». **Η διατροφή, οι περιβαλλοντικές συνθήκες και η ψυχική υγεία αποτελούν τους βασικούς πυλώνες υγείας στη ζωή των ανθρώπων. Είναι δεδομένο, πάντως, ότι τίποτα από τα παραπάνω δεν ενδιαφέρει το κράτος. Το ενδιαφέρον του εξαντλείται αποκλειστικά και μόνο στη λογιστική του επίπτωση. Μόνο όταν διαπιστώνει ότι οι δαπάνες αυξάνονται για επιπτώσεις που έχουν προκληθεί από την οικονομική ελίτ, χρηματοδοτεί ερευνητικά μαζική/βιομηχανική παραγωγή ξεκινά η δουλειά των «γραφειοκρατών» για τις θεσμικές τροποποιήσεις, με τη ταυτόχρονη παροχή πληροφοριών στον «τύπο» για να διαμορφωθούν οι συνθήκες της «επόμενης μέρας».** Για τη ζάχαρη για παράδειγμα, όλοι γνώριζαν τη βλαβερότητά της, όμως δεν είχαν κατορθώσει να παράγουν μαζικά υποκατάστατα της. Ο Ρόμπερτ Λάστιγκ, καθηγητής Παιδιατρικής στο τμήμα Ενδοκρινολογίας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας αναφέρει: **«Η ζάχαρη λειτουργεί ως δόλωμα διότι, όσο περισσότερη βάζει ο κατασκευαστής στο προϊόν, τόσο πιο πολύ θα θέλετε να το αγοράσετε, καθώς ενεργοποιεί δραστηριότητα στον επικλινή πυρήνα του εγκεφάλου, δηλαδή στο κέντρο της ευχαρίστησης ή ανταμοιβής, με τον ίδιο τρόπο που το κάνουν οι ναρκωτικές ουσίες. Όταν τη δεκαετία του '80 η βιομηχανία άρχισε να περιορίζει τα λιπαρά στα ρολικός. Επειδή, εκτός των άλλων, λειτουργεί ως φυσικό συντηρητικό, καθώς δεσμεύει το διαθέσιμο νερό εμποδίζοντας την ανάπτυξη μικροοργανισμών, π.χ. διατηρεί το ψωμί αφράτο και φρέσκο για περισσότερες μέρες. Επίσης, καταλαμβάνει χώρο στη συσκευασία, επιτρέποντας στον κατασκευαστή να χρησιμοποιεί μικρότερες ποσότητες από ακριβότερες πρώτες ύλες, όπως π.χ. η βρώμη στα δημητριακά πρωινού».**

Ιπποκράτης

«Η τροφή, να είναι το φάρμακό σου και το φάρμακό σου να είναι η τροφή σου».

«Ένας σοφός άνθρωπος πρέπει να θεωρεί ότι η υγεία είναι η μεγαλύτερη ανθρώπινη ευλογία και να μάθει πώς μπορεί με την ίδια του την σκέψη, να αντλεί όφελος από την ασθένειά του».

Με την βιομηχανοποίηση της τροφής, ως αποτέλεσμα της συνολικής κοινωνικής διάρθρωσης που αυτή συντελείται μέσω της κατασκευής μεγάλων πόλεων, της βιομηχανοποίησης, της αποξένωσης από τη φύση και τη γεωργία, διαμορφώνονται, ταυτόχρονα με τις συνθήκες εξάρτησης της εξεύρεσης τροφής, οι λόγοι υποβάθμισης της υγείας –φυσικής και ψυχικής– των ανθρώπων.

Όπως είδαμε και παραπάνω, οι καταναλωτικές συνήθειες, εν πολλοίς καθορίζονται από τη βιομηχανία τροφίμων. Γι' αυτό και ο άνθρωπος απομακρύνθηκε σταδιακά από γεύσεις πικρές και ξινές, αφού αυτές δεν αποτελούσαν βιομηχανική επιλογή. Ο Ιπποκράτης σημείωνε την αναγκαιότητα της ισορροπίας των γεύσεων. *«Εκείνο που διατηρεί την υγεία είναι ισομερής κατανομή και ακριβής μείξη μέσα στο σώμα των δυνάμεων του ξηρού, του υγρού, του κρύου, του γλυκού, του πικρού, του ξινού και του αλμυρού. Την Αρρώστια την προκαλεί η επικράτηση του ενός. Η θεραπεία επιτυγχάνεται με την αποκατάσταση της διαταραχθείσας ισορροπίας, με τη μέθοδο της αντίθετης από την πλεονάζουσα δύναμη. Μέσα στον άνθρωπο υπάρχει και το πικρό και το αλμυρό, το γλυκό, το ξινό, το στυφό και το άνοστο και... τα συστατικά αυτά όταν αναμειγνύονται και ενώνονται μεταξύ τους, ούτε φαίνονται ούτε βλάπτουν τον άνθρωπο. Όταν όμως κάποιο απ' όλα διαχωριστεί και μείνει μόνο του, τότε φαίνεται να προκαλεί βλάβη».*

Συνεπώς, καμμία θεσμική-κρατική απόφαση δεν πρόκειται να είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ακόμη και όταν κομπάζουν και διατείνονται ότι ενδιαφέρονται για την υγεία μας. Μοναδικός τους στόχος είναι η διαιώνιση των σχέσεων εξουσίας τους και οικονομικής ισχύος, προσπαθώντας να χρυσώνουν το χάπι κάθε φορά με κάθε λογής τερτίπια και φόρους υγιεινισμού και περιβαλλοντισμού, που πολύ θα είναι της μόδας τα επόμενα χρόνια...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ

Επειδή έχει ζητηθεί από νέους συντρόφους και συντρόφισσες κατάλογος των εκδόσεών μας τις παραθέτουμε για να διευκολυνθούν όλοι όσοι επιθυμούν να γνωρίζουν ή να προμηθευθούν κάποια από τις εκδόσεις μας. Στο άμεσο μέλλον θα βελτιώσουμε την παρουσίαση των εκδόσεών μας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Η αναρχική εφημερίδα ΕΞΕΓΕΡΣΗ, (41 τεύχη) τιμή τεύχους 1 ευρώ
2. Η μηνιαία πανελλαδική αναρχική εφημερίδα Διαδρομή Ελευθερίας, τεύχη 1-135 (συνεχίζεται) τιμή φύλλου 1 ευρώ

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ διατίθεται και σε δερματόδετους τόμους ανά 25 φύλλα, στην τιμή των 35 ευρώ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 1, (Εξαντλημένο)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 10, τιμή 2 ευρώ

ΒΙΒΛΙΑ

11. ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟΝ «ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ», Α΄ τόμος, τιμή 10 ευρώ
12. ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1990 -1999 10 ΧΡΟΝΙΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ, Μέρος Α΄, (Εξαντλημένο)
13. ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, Φοιτητικές Κινητοποιήσεις 2006-2007, τιμή 7 ευρώ
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Άλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (μια περιπέτεια του αναρχικού ΤΕΝ-ΤΕΝ, β΄ έκδοσις 2000, (Εξαντλημένο)
18. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003, Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση, τιμή 10 ευρώ.
19. ΤΑΞΗ, ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ, έκδοσις Νοέμβριος 2015, τιμή 5 ευρώ

ΜΠΡΟΣΟΥΡΕΣ

20. Η ιστορία των συγκροτημάτων PUNK, HARD CORE και άλλων σχημάτων από το 1980 έως το 2000 στον ελλαδικό χώρο, β΄ έκδοσις 2008, (Εξαντλημένο)
21. Αυτές οι νύχτες είναι του Μιχάλη, β΄ έκδοσις 2008, (Εξαντλημένο)
22. Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2003 (Εξαντλημένο)

Σημείωση:
Οι τιμές ισχύουν για την περίπτωση που θα προμηθευτείτε τις εκδόσεις από τα γραφεία μας, στην Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας ή στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης. Στα βιβλιοπωλεία οι τιμές είναι αυξημένες.
Τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την διάθεση των εντύπων μας είναι πάγια πρακτική μας να χρησιμοποιούνται για επανεκδόσεις ή για την έκδοση βιβλίων αναρχικού περιεχομένου.

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΑΝΑΡΧΙΚΗ

αση των εκδόσεών μας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Η αναρχική εφημερίδα ΕΞΕΓΕΡΣΗ, (41 τεύχη) τιμή τεύχους 1 ευρώ
2. Η μηνιαία πανελλαδική αναρχική εφημερίδα Διαδρομή Ελευθερίας, τεύχη 1-135 (συνεχίζεται) τιμή φύλλου 1 ευρώ

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ διατίθεται και σε δερματόδετους τόμους ανά 25 φύλλα, στην τιμή των 35 ευρώ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 1, (Εξαντλημένο)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 10, τιμή 2 ευρώ

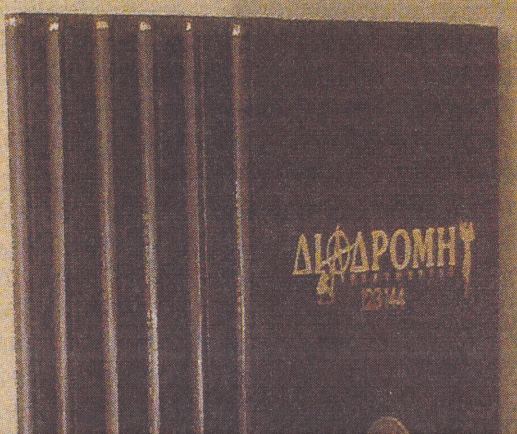
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Άλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (μια περιπέτεια του αναρχικού ΤΕΝ-ΤΕΝ, β΄ έκδοσις 2000, (Εξαντλημένο)
18. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003, Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση, τιμή 10 ευρώ.
19. ΤΑΞΗ, ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ, έκδοσις Νοέμβριος 2015, τιμή 5 ευρώ

ΜΠΡΟΣΟΥΡΕΣ

20. Η ιστορία των συγκροτημάτων PUNK, HARD CORE και άλλων σχημάτων από το 1980 έως το 2000 στον ελλαδικό χώρο, β΄ έκδοσις 2008, (Εξαντλημένο)
21. Αυτές οι νύχτες είναι του Μιχάλη, β΄ έκδοσις 2008, (Εξαντλημένο)
22. Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2003 (Εξαντλημένο)

Σημείωση:
Οι τιμές ισχύουν για την περίπτωση που θα προμηθευτείτε τις εκδόσεις από τα γραφεία μας, στην Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας ή στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης. Στα βιβλιοπωλεία οι τιμές είναι αυξημένες.
Τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την διάθεση των εντύπων μας είναι πάγια πρακτική μας να χρησιμοποιούνται για επανεκδόσεις ή για την έκδοση βιβλίων αναρχικού περιεχομένου.

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
διατίθεται και ενδεδυμένη:

1ος τόμος (φύλλα 01-25),
2ος » (φύλλα 26-50),
3ος » (φύλλα 51-75),
4ος » (φύλλα 76-100)
5ος » (φύλλα 101-122)
6ος » (φύλλα 123-144)

***

Όσοι επιθυμούν

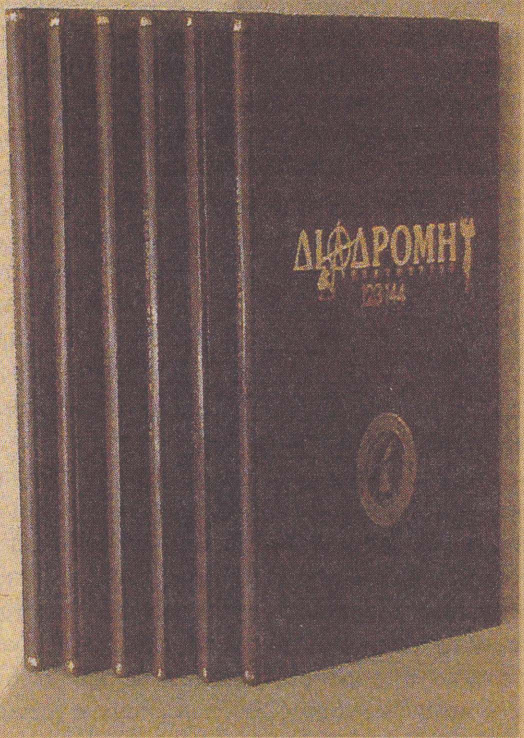
3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 1, (Εξαντλημένο)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 10, τιμή 2 ευρώ

2008, (Εξαντλημένο)

21. Αυτές οι νύχτες είναι του Μιχάλη, β΄ έκδοσις 2008, (Εξαντλημένο)
22. Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2003 (Εξαντλημένο)

Σημείωση:
Οι τιμές ισχύουν για την περίπτωση που θα προμηθευτείτε τις εκδόσεις από τα γραφεία μας, στην Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας ή στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης. Στα βιβλιοπωλεία οι τιμές είναι αυξημένες.
Τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την διάθεση των εντύπων μας είναι πάγια πρακτική μας να χρησιμοποιούνται για επανεκδόσεις ή για την έκδοση βιβλίων αναρχικού περιεχομένου.

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
διατίθεται και ενδεδυμένη:

1ος τόμος (φύλλα 01-25),
2ος » (φύλλα 26-50),
3ος » (φύλλα 51-75),
4ος » (φύλλα 76-100)
5ος » (φύλλα 101-122)
6ος » (φύλλα 123-144)

***

Όσοι επιθυμούν
να τους αποκτήσουν
(προς 35 ευρώ έκαστος)
μπορούν
να τηλεφωνήσουν στο
69 73 799 207